

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

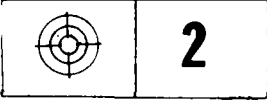
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

boileau-narcejac
DİŞİ KURTLAR

e yayınları

Dişi KURLAR

BOILEAU - NARCEJAC

türkçesi: sermet puza

e yayımları: 251

polisiye: 2

birinci baskı: haziran 1971

ikinci baskı: ekim 1983

yerebatan cami çıkmazı

no: 40/4

telefon: 527 87 20

posta kutusu: 12

İstanbul

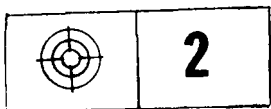
BOILEAU - NARCEJAC ikilisi, Türk okurunun yabancıdır. Ama bütün dünyada, polis romanı denilen, milyonlarca okuru kendine bağlamış olan türün en başta gelen ustalarındandır. Bu iki dost, savaş sonrasında çabalarını birleştirmiş, polis romanı türünün en başarılı örneklerini vermişlerdir.

Artık yazdıkları her kitap kapışılan Boileau - Narcejac, yazarlığın yanı sıra Fransa'nın en büyük haftalık dergisi L'Express'te polis romanı eleştirmenliği yapmaktadırlar.

Aşağı yukarı tüm romanları filme alınan ikilinin hayranları arasında ünlü rejisör Alfred Hitchcock gelmekte. Bir diğer meraklısı da dünya çapındaki rejisör Clouzot'dur.

Alışılmış polis romanlarının basit ve kaba çizgilerinden, gerçek dışı fantezi entrikalarından arınmış yeni tür bir polisiye anlayışının temsilcileri olan Boileau - Narcejac, bir kez okunduktan sonra fırlatılıp atılamayacak, ileride bir kez daha zevkle okunabilecek romanlar sunuyorlar.

DİŞİ KURTLAR, yazar ikilisinin en başarılı romanlarından. Heyecan ustalarının bu soluk kesen şaheseri sonuna dek elden bırakılacak gibi değildir.

LES LOUVES

DİŞİ KURTLAR

türkçesi: sermet puza

1983 e yayınları a.ş.

kapak grafiği: mustafa deliorman

kapak film, baskı: ebru grafik

dizgi - baskı: kültür matbaası

cilt: alibaba - entaş mücellithanesi

DiŖi KURTLAR

Boileau- Narcejac

E YAYINLARI / POLİSİYE

«Şimdi,» dedi Bernard, «paçayı kurtardık.»

Vagonun tekerlekleri makastan geçtikçe takırtılar çıkarıyor, tahta bölmeler gıcırıyor, sırtımı dayadığım patates çuvalı —kim bilir kaç saatten beri— şişkinliklerinin her birini kaburgalarım, böğrüm biraz daha gömüyordu. Delik damdan gelen esinti ıslak ıslak kokuyor, yan hatlardan yansıyan tampon sesleriyle karışık soludukları işitilen istim üstündeki lokomotiflerin yağlı buharının kokusunu getiriyordu. Ben de yerimden kalktım, vücudum müthiş uyuşmuştu. Bir sarsıntı beni yeniden patates çuvalının üzerine savurdu ama Bernard'ın güçlü eli ayağa kaldırdı.

«Bak,» diye bağırdı. «La Guillotière!»

Yüzümü deliğe yaklaştırdım, ama vagon karaltılarından, dağınık ve solgun dumanlardan, Semaforlar yeşil ve kırmızı yıldızlarından başka şey göremedim. Bernard başını benimkine yaklaştırdı.

«İyi misin?... Çok yorgun değilsin ya?»

«Halim kalmadı.»

«Sana yardım edeceğim.»

«Hayır.»

«Hélène hemen yakında oturuyor.»

«Boşuna.»

«Gervais, dostum, yine saçmalamaya başlama.»

«Düşündüm,» dedim. «Sana daha fazla ayak bağlayamam. Nasılsa güneye, Marsilya'ya, Toulon'a, nereye olursa giden bir başka vagon bulurum... Bakarım yine başımın çaresine.»

«Dikkat!... Bir askeri tren!»

Bir tümsek gibi, bizim katarın gümbürtüsünü yansıtan vagon dizisi boyunca, gitgide daha ağır ilerliyorduk. Branda bezlerinin altında, birer hayvan gibi kösteğe vurulmuş topları fark ediyordum. Sonra dümdüz vagonlar üzerine diz çökmüş tanklar geldi geçti. Bir an trenimizin durmasını diledim. Bernard çıkamıyacaktı o zaman! Bernard, Hélène'e varamıyacaktı! Bernard talihinden söz edemiyecekti! Ah! Nasıl da bezmiştim şu Bernard'ın mutluluğundan! Bu savaşın başından, özellikle kamp kulübesinin iğrenç yakınlığında yanyana yaşamaya başladığımızdan beri, Bernard coşkun ve ateşli dostluğuyla beni boğuyordu.. «Bir papazdan da betersin!» diye takılırdı arasıra arkadaşlar. Ama benim başkaldırmaya hakkım yoktu, çünkü Bernard bir kere dostu olduğuma karar vermiş, hayatını anlatmak için beni seçmiş ve aşağı yukarı her akşam anlattıktan sonra da eklemişti: «Beni sen anlıyorsun, Gervais! Neyse ki sen varsın burada!» Hiç yiyecek paketi almadığım gerekçesiyle, kendisine gelen paketleri benimle paylaşmıştı. Ceplerime zorla çukulata, sigara doldururdu. İki yıl süreyle bir köşeye gizlenip yalnızlıkla sarhoş olacak iki saat bulamamıştım. Bernard'ın tütününü içiyordum, Bernard'ın donlarını giyiyordum, Bernard'ın tutsağıydım. Bernard kamptan kaçtığında, tabii, beni de beraberinde götürmüştü. «Benimle oldukça hiçbir şeyden korkma Gervais!» Asıl korkuncu, doğru söylemiş olmasıydı. Kışın göbeğinde, en ufak aksilikle karşılaşmaksızın Almanya topraklarının yarısını aşmış, sınırı geçmiştik. Şimdi de, serseriler gibi pislik içinde, sakallı, partial giysili, ama sağ salım Lyona varıyorduk. Ve Bernard çok sevinçliydi. Ya ben...

Bir çuvalın üzerine oturdum, alışkanlıkla cebimi karıştırdım. Ama son sigaralarımızı da çoktan içmiştik. Bir kaç tutam tütün bulup emmeye koyuldum, bu arada da vagon bir makastan geçiyordu. Deliğin kıyı-

sında sarsılan Bernard'ın yüzünü pek belirsiz seçiyordum. Mümkün müydü bu? Gerçekten ayrılıyor muydum? Nihayet ben de, bir erkek gibi, tek başıma yaşama cesaretini bulacak mıyım?

«Gel de bak!» diye bağırdı Bernard.

Tartışmadan yerimden kalktım.

«Bak... Burası Lyon.»

Askeri treni geride bırakmıştık ve nemli bir karanlıkta çok ağır ilerliyorduk. Gürültüler uzaklara kadar yayılıyor, aşağıda hafif bir yankıyla çoğalıyordu.

«Jean Jaurès Bulvarının üzerinden geçmemiz gerekiyor,» dedi Bernard.

Sesindeki en ufak değişmeyi biliyordum, içini doldurup taşan sevinçli hissetmek güç değildi benim için.

«Gervais,» dedi yine, «saçmalığı bırak. Benimle geliyorsun değil mi?»

«Hayır.»

«İyi ama, mankafa, seni tanıdığım kadarıyla sabah olmadan heriflerin eline geçersin.»

«Senin kadar becerikli değilim, ama emin ol çıkacağım bu işin içinden.»

«Dinle Gervais. Şimdi sırası...»

Hadi, bir kere daha vaaz dinlemek zorundaydım. Bernard'a kulak vermiyordum bile, çok yakındaki Hélène'i düşünüyordum. Aslında, onu hep düşünmüştüm. Başlangıçtan beri! Bernard bana anlatmaya başlayalı beri... Hélène, pek çok benzeri gibi bir savaş yoldaşydı. Bernard, iyi yürekli bir aptala da düşebilirdi. Ama hayır! Talih, bir kere daha yardımına yetişmişti. Savaş yoldaşları piyangosunda büyük ikramiye vurmuştu ona. Bunu biliyordum, çünkü Bernard bana bütün mektuplarını okutuyordu. Hélène'e cevap yazarken de her sözcük için bana danışıyordu. «Sen olsan şunu kullanır mıydın? Böyle denir mi?» Öğrenim görmediğine üzülen, durmadan gülünç olmaksızın korkan zavallı Bernard! Gerçekten de gülünçtü

hali, ama öyle ki kimse onu başından atamazdı. Arasında, bir an için koğuştaki gürültülerden, kavgacıların bağışmalarından kaçmak amacıyla beni barakaların ardına sürüklerdi. «Çok önemli bir durum, diye mırıldanırdı. «Ben, hayatımı iyi kazanıyorum, kabul. Ama onun dünyası başka, bunun da farkındayım. Onun için gerekli olan senin gibi biri, sanatçı falan. Bu durumda, onu sevdiğimi anlatmak için... Sen ol-san ne derdin?»

«Duygularımı dolambaçsız yoldan açığa vururdum.»

«Ama bu açıklamanın güzel olmasını da istiyorum.»

«Bana bak, aşk aslında gülünçtür.»

Onu çileden çıkartacağımdan emindim. Gidiyor, kara tekmeler savuruyor. ama, partial giysileri dikmekte ya da çamaşır yıkamakta olduğumu görünce: «Bırak şunları bana» diyordu. «İşe yaramaz herif! Okullarda sizlere ne öğrettiklerini merak ediyorum doğrusu.» En güç koşullarda hayatını sürdürmek için akıl almaz yeteneklere sahipti; konserve tenekelerini, mukavva kutuları, barakada sürünen kalıntıları çok gerekli eşyalar haline getirmekte benzeri yoktu. Öfkesi geçince, çevremde dönüp durmaya başladı.

«Bana yine Hélène'den mi söz etmek istiyorsun?»

«Ufak bir soru sadece,» diye yalvarırdı. «Son mektubunda...»

Hélène bizim tek düşüncemiz olmuştu. Bernard, bozgundan hemen önce yolladığı ve cüzdanında her geçen gün biraz daha kırlenen fotoğrafı kaç kere göstermişti bana kimbilir? Omuz omuza eğiliyor, beyazımsı, saçları ensesinde topuz yapılmış, belli belirsiz ufak yüzün çizgilerini seçmeye çalışıyorduk. Koyu renk gözlerde sıkıntıdan başka şey yoktu; kuşkusuz, fotoğrafçıya poz vermenin yarattığı sıkıntı. Ama bize, zaman zaman sevgi dolu. zaman zaman da esrarlı, kuşkulu, bezgin geliyordu bu gözler. «Upuzun boylu

söylediği gibi, mektubunu edebiyatla süslemesi gereken bendim. Tasarısını buz gibi soğuk bir ocak sabahı, işten döndüğümüz sıra geliştirdi.

«Sana sözünü ettiğim Alman'a bir mektup gönderdim. Savaştan önce, madenlerde kullanılan odun satardım ona. İyi heriftir. Bizi kaçıracak...»

Ürkerek, esir kampından kaçışın büyük güçlüklerini, göze almamız gereken tehlikeleri göstermeye çalıştım.

«Yanımda bu var,» dedi cüzdanına vurarak.

Bu dediği Bernard'ın uğuruydu. Sporcu gövdesinde bir çocuk yüreği taşıyan Bernard garipti. Uğur saydığı şey ona, Afrika'da yaşayan ihtiyar amcası Charles'dan geliyordu. Bir yerli süsü müydü, yoksa bir misyonerin verdiği kutsal madalya mı? Bernard, 1915 yılında amcasının yediği kurşunun gelip maden parçasına nasıl çarptığını defalarca anlatırken kaç kere elimde tutmuştum uğurunu. Bu uğurun gerçekten dikkati çekecek gibi olduğunu kabul ediyorum. Sanki yanarak kararmıştı, Pompei'de bulunan Roma paralarını andırıyordu. Çevresi düzensiz ve girintili çıkıntılı, üzerinde yarı yarıya silinmiş yazıya benzer bir şey bulunan bir yuvarlaktı. Arkasında, yine belli belirsiz bir resim vardı, belki bir kuş. Bernard, bu tılsımlı şey sayesinde, en zor durumlardan burnu bile kanamadan kurtulduğunu iddia ederdi. Büyük bir rahatlıkla kullandığı «tılsımlı şey» sözünden her kere-sinde rahatsız olarak, bırakırdım konuşsun. Cafcaflı sözlerden hoşlanırdı, satışı yüksek dergilerin süslü laflarından. Yine de uğur saydığı şeyin ağırlığını, ister istemez iyi ya da kötü talihin bütün biçimlerinin seçildiği pürtüklü ve isli yüzeyiyle elimde hissetmekten hoşlanırdım. Bernard'a bunu satın almayı teklif etmişim ama bu teklifim onu öfkeliendirmekten başka işe yaramamıştı.

«Asla ayrılmayacağım bundan dostum. Ne diyor-sun? Belki bunun sayesinde Hélène'e rastladım.

«Bunamaya başlıyorsun.»

«Belki, ama buna canımdan çok bağılıyım.»

Vagon durdu ve bir esinti yağmur damlalarını delikten içeri savurdu.

«Ne o? Uyuyor musun?» dedi Bernard.

Gözlerimi iyice açtım. Gece karanlık yığınlarını yuvarlıyordu. Yağmur vagonun böğrünü kırbaçladı.

«Harika!» diye devam etti Bernard. «Kimseye rastlamayacağız. Bir tek aşılacak tümsek var. Sonra, Rhone nehrini geçecek, Carnot alanıyla Saone ırmağının rıhtımına varacağız. Bourgelat sokağı hemen sağda. İkinci bina. Daire de üçüncü katta.»

Bir tampon gümbürtüsü katar boyunca ilerledi ve güçlü bir sarsıntı bizi patates çuvallarının üzerine savurdu.

«Bizi yan hatlardan birine sürüyorlar,» dedi Bernard.

Gerçekten de, vagon, ters yönde ilerliyor ve bir makastan öbürüne geçerken yine inliyordu. Müthiş yorgundum. Üşüyordum, açtım. Kendi kendimden nefret etmeye başlıyordum.

«İkimizi de bekliyor,» dedi Bernard. «Ona bunu yapamazsın.»

«Bana bak, görgü kurallarına...»

«Ama beni bırakıp gidecek misin?»

«Uyumak isterdim.»

«Soruma cevap vermiyorsun.»

«Peki, peki. Kabul. Seninle geleceğim.»

«Korkuyor musun?»

«Hayır.»

«Korkmaman gerektiğini biliyorsun değil mi?»

Gitgide öfkelendiğimi hissediyordum. Başımı kıvırdığımı kolumun arasına gömdüm, bir şey duymamaya çalıştım. Sessizlik, Ulu Tanrım, sessizlik! Hiç konuşmamak. Hiç boğuşmamak. Ama vagon ağır ağır gümbürdüyor, kapıları uğulduyor, tahtaları çatırdıyordu. Bernardın sesi de hep mırıldanmaktaydı. Açık seçik bir düşünce oluşturmaya, durumu soğukkanlılıkla or-

taya koymaya çalışıyordum ama, her ne pahasına olursa olsun Bernard'dan ayrılma isteği üstün geliyordu, gözümü karartıyordu. Gücümü kuvvetimi tüketmiş bir oruç sonucu yorgun düşmüştüm, mantıklı bir yaratık gibi düşünecek halde değildim. Belli belirsiz, hızı tükenmiş gibi, tren yavaşladı ve sonra durdu. Uzakta bir lokomotif gürültüyle soluyordu, sonra bir takım adamlar geçtiler. Topukları yanmış kömürleri eziyordu. Sonra rüzgârdan başka şey duyulmaz oldu: Vagonun delik gibi penceresine sudan bir toz üflüyor, kapı menteşelerinde ısıklık çalıyor, arasına da, şaşılacak kadar yakın ve açık bir buhar sesini bize ulaştırıyordu. Aniden, bir yerde bir saatin çaldığını işittik. Yerimden kalktım ve vagonun deliğine asıldım. Demek doğrudu. Bu vıcık vıcık karanlığın ucunda gerçek bir şehir vardı demek? Sağda, ikinci bir çan kulesi uyandı. Sesler yağmurda yitiyor, yeniden canlanıyor, görünmez gökyüzünün altında gözlerimi yakan şubat rüzgârına kapılarak sürükleniyorlardı.

«Saat on bir,» diye mırıldandı Bernard. «Sokağa çıkma yasağı kaçta başlıyor bilmiyorum, ama elimizi çabuk tutmamız gerekecek. Bir devriyeye rastlamanın sırası değil!»

Güvenli, sağlam, ellerini oğuşturuyordu. Geceye rağmen, yüzünde pırıl pırıl dişlerini, sıcak gözlerini, etli, kocaman burnunu ve sol kulağının hemen yakınındaki iki küçük etbenini görür gibiydim. Hayır, Bernard'dan ayrılacak gücü bulamıyacaktım kendimde. Onu tedirginlikle seviyordum, ama seviyordum. Pek çok alışkanlık bizi birbirimize bağlıyordu.

«Bernard!...»

«Sus. Kapıyı açıyorum.»

Omzunun çatırdağını işittim ve yağmur her yanımlı ıslattı. Bizim lokomotifin dumanı olması gereken beyaz bir şey gördüm, sonra uzun bir madeni siperin altında bir demiryolu işaretinin kırmızı gözünü seçtim.

«İniyorum» diye fısıldadı Bernard. «Vagonun kıyısına otur. Ben seni tutacağım.»

Atladı yere, postalları yerdeki taşları yuvarladı. Kapıyı, karanlık boşluğu ayarlamaya çalışarak çevremi yokladım. Bir el bacağıma yapıştı.

«Bırak kendini aşağıya.»

Beni göğüsledi, bir kaç kere dostlukla omzuma vurdu.

«Biraz palazlanman gerekiyor dostum. Tüyden hafifsin neredeyse.»

«Bernard!... İsterdim ki...»

«Kapa çeneni! Konuşmanı eve vardığımızda yaparsın.»

Bu kelime kinimi hemen uyandırdı. Ev! Şimdiden her şeye sahip çıkmıştı. Hélène'e, eve, aile anılarına. İki gün sonra hepimizin geleceği hakkında karara varacak, keyfiyle çekingenliklerimizi ve ürkekliklerimizi silip süpürecek ve bir kere daha kendimi ödlelikle suçlayacaktım.

«Dinle, Bernard!

«Bastığın yere dikkat et.»

Vagondan uzaklaştık. Kırmızı ışık, bir dostun varlığı gibi bize yardım ediyordu. Ama, kısa süre sonra ardımızda kayboldu ve birbirine geçen raylarla hareketsiz katarlar arasında yapayalnız kaldık. Çiseleyen yağmur, yanaklarımızda, kulaklarımızın çevresinde dolanıp duran bir böcek sürüsü gibi uçuşup duruyor, gürültüleri hafifletiyor, yönünü değiştiriyordu. Öyle ki, bastırılması imkânsız bir korku adımlarımı ağırlaştırırdı.

«Nen var?»

«Tam makasın üzerindeyiz,» diye mırıldandı.

«Tabii.»

Devam etti, onu kaybetmemek için ben de hızlandım. Yer değiştiren bulutlar arasında, dekor, ilkel çizgilerle belirliyordu. Rayların parlak ve birbirine dolanan şeriti, füzenle şöyle bir çizilmiş semaforlar, va-

gonların karanlık kümeleri. Zaman zaman, bir makas kapanan bir tuzak gibi şaklıyor, ve uzak bir gümbürtü duyuluyordu, gitgide kaybolan açık bir tekerlek gürültüsü. Tam, bir dizinin ucundaki yük vagonunun çevresini dolanırken Bernard'ın uzattığı koluna takıldım.

«Dikkat!»

Ürkütücü bir ağırlıkla, önümüzden bir gölge geçti, hızı kesilmiş benzeyen sessiz yürüyüşüne devam etti ve uzaklaştı, karanlıkta kayboldu ve hemen ardından tamponların birbirine çarpması sonucu meydana gelen gürültü duyuldu.

«Eh,» dedi Bernard soğukkanlılıkla, «bir adım daha atsaydık... Neyse ki uğurum yanımda... Vay anasını! Galiba...»

Üstünü aramakta olduğunu hissettim.

«Gervais! Tılsımlı param... Kaybettim... Daha dün üzerimdeydi, bundan eminim. Dokundum ona... Bir bu eksikti.»

Telaşlanıyor, heyecanla ceplerini yokluyor, felaket korkusunun sezildiği bir sesle kendi kendine söyleniyordu. «Yere düşmüş olamaz... Ceketimi hiç sırtımdan çıkarmadım... Hayır, bu sabah çıkardım... İnanılır gibi değil.»

Birden, kararını verdi.

«Gervais, beni burada bekleyeceksin. Vagona dönmem gerekiyor.

«Delirdin mi?»

«Korkma, yolu bulurum. Hem sonra, başka çarem yok. Herhalde istemezsin... Hayatımı kurtaran bir şeyin kaybolmasını... Buradan bir yere kıvıldama.»

«Bernard!»

Kaçınılmaz bir şeydi, şaşıracaktı yolunu. Sendeleyerek ardından atıldım. Yalnız başıma, az sonra harekete geçeceğini hissettiğim bu vagonun köşesinde kalmaktan çok korkuyordum. Bernard benden çok uzakta değildi, ama çevikti.

«Bernard! Bekle beni.»

Beni duymuyor, bir raydan öbürüne atlıyordu. Soluk soluğa kalmıştım bile. Bir manevra lokomotif, tekerleklerin, buharın, manivelaların gümbürtüsü içinde önümüzü kesti, yer sarsıldı, üzerime ılık damlalar yağdıran dev makinenin çektiği yağmur döne döne döküldü. Yeniden Bernard'ın karaltısını gördüm, yavaşlamak, çift yönlü rayların, donmuş bir yol gibi üzerinde pabuçlarımın kaydığı çıkıntıların kördüğümünde tutsak, ayaklarımı iyice kaldırarak ilerlemek zorunda kaldım. Başıma gelecekleri sezdim önceden.

«Bernard! Geri dön!»

Hızlı katarlara yol gösteren ve sinsi sinsi parlayan bir demiryolu kavşağındaydık. Bize doğru sürüklenen, sanki bize erişmek için bir kaç kere yön değiştiren iki vagon gördüm. Hareketsiz, kollarımı ileri uzatmış, kısıtılan bir av hayvanı gibi yerimden kıpırdamıyordum. Neredeyse bana değip, ölümcül bir ağırlıkla, demirden labirente yollarını seçerek geçtiler. İçlerinde hayvanlar soluyor, bezgin toynaklarıyla tahta zemine vuruyorlardı. Bernard'ın çığlığı bıçak gibi erişti bana, soluğumu kesti. Vagonlar bitmek tükenmek bilmiyorlardı. Sonunda, arkalarındaki zincirleri savurarak uzaklaştılar; ve biraz ötede, çarşaf gibi suyun üzerinde kayan mavnanın yumuşaklığıyla süzülen bir madeni sandık seçtim. Belirgin, koca harflerle Amberieux-Marsilya yazısını okudum. Bernard inliyordu ve ben rayların arasında, aklım başımdan gitmiş, onu arıyordum. Sendeliyor, tökezliyordum. Sonunda, rayları ellerimle yoklayarak emeklemeye koyuldum. Elim gövdesini yokladığında irkildim.

«Bernard... Dostum...»

«Hapı yuttum» diye soludu Bernard... «Bacağım... Kanama...»

«Yardım istemeye koşuyorum.»

«Seni yakalasınlar diye mi? Bırak beni... Cüz-

danımı, kâğıtlarımı, her şeyimi al... Git oraya, Hélène seni gizler...»

Kısa bir süre sonra kendinden geçmiş olacaktı. Taşların üzerine diz çökmüş, elini tutuyordum. İnsanın bu denli mutsuz olacağını düşünmemiştim. İkişer, üçer, ya da tek başına vagonlar sağdan, soldan geçiyorlardı. Birinin fırlayıp üstüme gelmesini, beni unutulmuşluk ve rahata kavuşturmasını istedim.

«Devriyelere dikkat,» diye kekeledi Bernard... «Koşma... Ateş ederler... Hélène'e dersin ki...»

Homurtuyu andıran bir ses koyverdi, her şeyin bittiğini, bundan böyle her türlü tehlikeye karşı korunmasız, desteksiz olduğumu anladım. Bernard'dan yoksun kaldığıma göre teslim olmaktan başka çarem yoktu. Paçamı kurtaracak yetenekte değildim. Bernard'ın sıcak gövdesini yokladım, ceplerini boşalttım. Hélène'e ne diyecektim? Gerçeği söylesem beni kapı dışarı ederdi. Çıkar yol yoktu. Titreyerek cüzdanını aldım. Taşlar dizlerimi korkunç bir şekilde bereliyordu. Doğrudum. Elveda, Bernard!

Yağmur ve gözyaşıyla ıslanan yüzümü sildim, yalnız ve özgür bir adam olarak ilk adımlarımı attım. Korku içinde attım bu adımları. Bundan böyle korkunun yakamı bırakmayacağını biliyordum. Başımı çevirdim. Bernard'dan arta kalan koyu renk ve küçük bir yığın seçiliyordu raylar arasında. Vagonların gelip geçişi devam ediyordu. Tekerlekler Bernard'ın çevresindeki rayları eziyor, gıcırdıyor, madeni ovayı sonsuzluğa dek döğüyordu. Makineli tüfek ateşi altındaymışım gibi, iki büklüm, koşarak yola koyuldum. Avucumda Bernard'ın cüzdanını sıktım. Ölüsünü soymuşum sanki.

Demiryolu kavşağından kurtulmayı başardım ve ıslak bir yola ayak bastım. Yönümü bulmak için bir an durdum. Kamptaki barakada, Bernard, eskiden geçtiği Lyon şehrinin ana hatlarını sık sık çizmişti. Y harfinin iki çatalı arasına sıkışmış gibi, Rhone ve Saone ırmakları arasına büzülen büyük bir şehir iyi kötü gözümün önüne geliyordu. Bu Y harfinin dışında bir yerde, Perrache garının yakınında dolaşıyordum herhalde. Ama gar neredeydi? Önümde mi, arkamda mı? Hangi yönü seçeceğimi kestiremiyordum ki, çok uzakta, rüzgâr ve siste boğulan bir hoparlörün sesini işittim. Orada canlılar, başka bir dünyanın sıcak giysileri içinde ve bol paralı insanları vardı. Hızlı bir trene binecek, rahat rahat uyuyacaklar, uyandıklarında sapsarı kumsallarda oynayan Akdeniz'i görecekerdi. Yorgunluk ve umutsuzlukla inledim. Ben kendimi bildim bileli bir lanetli, bu kargaşalıkta, bu dengesiz rüzgar ve su evreninde yolunu şaşırmış yarı ölü bir ruhtum. Asla limana varamıyacaktım. Oysa, umutsuzluktan sersemlemiş, ayak seslerimi gizlemeye bile çalışmadan yeniden yürümeye koyuldum.

Yol dardı. Solumda, arasına taşlarının ayaklarımla altında yuvarlandığını hissettiğim bir demiryolu tümseği vardı. Sağda, mümkün olduğu kadar uzak durduğum bir boşluk açılıyordu. Yine de kurtuluşum o yandaydı, tümseğin aşağısında, herhalde bir yol uzanıyordu. Sivri kazıklı bir tahtaperdeye çarpmaktan çekinerek, karanlıkları delmeye çalışıyordum. Çev-

remde yağmur hafif hafif cızırdıyordu; kötülüğün görüntüsünü andıran o inatçı çisentilerden biri. Bir kravat seçmeden önce beş on dakika süreyle kararsızlık içinde beklediğim çağları düşünüyordum. Şimdi, açlıktan nefesi kokan bir serseriydim. Biraz daha acı çekmeyi istiyordum sanki, geçmişime meydan okumak için biraz daha acı çekmeyi. Pabucumun burunıyla eğimi yokladım; epek dikti, ama yere oturup kayarsam?.. Yumuşak toprağa çöktüm, topuklarımla fren yaparak inmeye başladım. Kuşkularım boşunaydı. Kazasız belasız aşağı vardım. Sınır geçilmişti: Parke taşlar üzerinde yürüyordum. Şehirdeydim.

Issız, kapkara, sessiz, yollarından taşan akarsuların aktığı, ara sıra bir kepengin şakladığı şehirdi bu. Ayak seslerim görünmez bina cephelerinde yankılanıyordu. Taşlarla dolu bir ovadaki böcek gibi, sürükleniyordum. Bir kaldırıma çarptım ve sağımda bir duvar buldum. Sabırla, bacaklarımla beni taşıdığı sürece, duvar bana yol gösterebildikçe yol almaktan başka çarem yoktu. Bu duvar, dibinde kapalı kapıların gizlendiği boşluklarla delinmişti. Elim kepenkleri kapalı pencerelere ya da madeni kepenklere dokunuyordu. Parmaklarım ıslak çimentoda kaydıkça ısınıyor, ara sıra bir afişin rengi atmış hamurunu yokluyordum. Sonra duvar kesiliyordu. Kuşkuyla, bacak kaslarım gerilmiş, kaldırımın kenarını bulmaya çalışarak ilerliyordum. Kavşağı geçiyor ve öbür yanda, avuçlarım ileri uzanmış, evlere doğru yürüyordum. Akarsular, geçerken pabuçlarımı ıslatıyordu. Damlar sırtıma koca koca damlalar boşaltıyor, bu damlalar sıırıslıkla kumaşa şaklıyor ve sonra derime kadar buz gibi bir ıslaklığı yürütüyordu. Ama insanın sağlığından ya da hayatından endişe ettiği kuşku noktasını çoktan aşmıştım. İnanmakta güçlük çeken bir hayranlık içinde çaresizliğime biraz daha gömülüyordum. Çanlar buçuğu çaldı. Hangi saatin buçuğunu? Bir süre sonra, devriyelerin tabancalarına hedef olacaktım. Sokak

uzuyor, uzuyordu... Yanan parmaklarımın altında duvarı hissetmez oldum. Bir kaç temkinli adım attım, kaygan bir şeyin üzerinde yürüdüm. Yeri yoklarken bir tramvay rayı keşfettim ve yüreğim biraz olsun ferahladı. Sanki daha az yalnız, daha az yitiktim. Bu çelik çizgi beni şehrin göbeğine götürecekti. Rayı izledim ve kısa süre sonra kendimi, rüzgârın kaçamaksız, anaforsuz, ovalardan gelen tüm atılımıyla özgürce estiği koca bir boşlukta buldum. Kulak kabarttım. Belli belirsiz, sanki bir deniz kabuğunun içinden gelen denizin yükselmesini andırır bir mırıltı çevremde uğulduyordu. Ya bu korku? Canlı, gelip geçen ve kıyılarına sürtünen suyun kokusu, çiğ bir balık ve ot kokusu. Rhone nehrinin üstündeydim. Başaracak mıydım?

Durdum, ayak seslerimin yankısı devam etti, ya da hayır... biri önümde yürüyordu. Donup kalmıştım, soluk alacak cesaretim yoktu. Oysa, yol boyu, bir yayaya rastlamaktan doğal şey olamazdı. Ama önümdeki öylesine bir güvenle ilerliyordu ki ürkütüyordu beni. Kösele topuklar yeri çınlatıyordu. Çizme miydi ayağındakiler? Ya da sadece kışlık pabuçlar mı? Ayak sesleri uzakaşıyordu, onları izlemeye zorladım kendimi. Şimdiye kadar hep cansızlarla ilişkim olmuştu. Bundan böyle insanlarla olacaktı. Bernard'ın görüntüsü beni ziyaret etti. Onu kurtarıcı bir aziz gibi çağırdım ve bir engele çarpmaktan gelen içgüdüsel korkuyu bastırıp köprünün öbür ucuna doğru hızla ilerledim. Ayak sesleri hafifliyordu. Birden kesildi ve daha yumuşak bir yerde yürümeye başlayınca nedenini anladım. Bir alana girmiştım. Bernard'ın bana sözünü ettiği Carnot alanı mıydı bu? Öyleyse, doğru Saone ırmağına gitmeliydim. Ama bu karanlıklar çölünde nasıl dümdüz ilerlemeli? Omzuma inen bir darbe beni az kaldı deviriyordu. Engeli aradım ve parmaklarım bir kabuğun pürtüklerinde dolaştı. Tabii, alanda bir sürü ağaç vardı. Çok ağır ilerledim. İnsanın ellerini birden vıcık vıcık, kaygan bir şeye dokundurması ve geçit

bulmak için yoklaması çok garip bir izlenimdi. Belki, parklardaki gibi, çiçek öbekleri vardı ve bu öbekler boyunca da ayak bileği yüksekliğinde madeni korkuluklar. Öylesine bitkindim ki, yere düşersem kalkamayacağımı biliyordum. Sıraları, iskemleleri de düşünüyordum. Bana bir ormanın boşluğu, tılsımlı bir ağaçlık gibi gelen yerden bir türlü çıkamıyordum; öfke dalgaları kollarımla bacaklarımı kasıyordu. Bir saat çalmaya koyuldu... on... on bir... on iki kere. Diğer saatler de zamanı bildiriyor, seslerini birbirine karıştırarak, çoğaltarak bana ciddi ciddi sürenin olduğunu bildiriyorlardı. Şimdiden sonra gecikmiş bir yaya olmaktan çıkıp şüpheli bir kişi haline geliyordum. Talihin ayağıma getirdiği fırsatı kaçırmıştım. Hayır! Çok yazık olurdu! Hélène'in evine beş dakikalık yolda...

Bir ağaca dayandım, yüzümü ıslak kabuğa yasladım. Telaşlanmamalıydım! Dur yahu! Perrache garının yakınındaydım, demek oraya doğru yönelmeli, garı solumda bırakmalı ve adını unuttuğum bir yolu izlemeliydim... bir savaş adı... Ucunda Saone ırmağı vardı. Boşuna kulak kabarttım. Daha da yürümek gerektiğine göre hemen başlamak en iyisiydi. Rastgele yola çıktım ve ayağımın altında zemin sertleşti. Bir motor sesi yaklaştı, yaklaştı, bir caddenin yönünü belirleyerek ilerleyen sarı ışığı gördüm. Işık uzaklaşıyordu ama izlediği yolu kestirecek zamanı bulmuştum. Kısa süre sonra geniş bir kaldırımda ilerledim. İstedğimden çok daha geniş. İki yanı kahveler ve otellerle dolu, zengin bir mahalledeydim. Benim için tehlikeli bir yer. Neyse ki, fare gibi altına süzüldüğüm derin kemerler keşfettim. Gizleneceği yerlerin birinden öbürüne koşan bir fareydim. Böylece sigaraları parlayan, çizmeleri yeri döğen birkaç kişilik bir grubu atlattım. Ayaklarım suyla sertleşen pabuçlarımın içinde kanıyor gibiydi. Bir çaba daha. Bir alana vardım. iyiden iyiye yolumu yitirdiğim izlenimine kapıl-

dım. Alanda yalpalamış ve Bellecour'a giden merkezi bir yola sapmış olmalıydım. Oysa hayır, bir eğimden aşağı inmekteydim. Yanılmıyordum: Yol aşağı doğru iniyordu. Düşünmek için durdum. Şehrin bu bölümünde neresi yokuş olabilirdi?.. Bir rıhtım! Öyleyse Saone ırmağı kıyılarındaydım... Geri döndüm ve yağmurda, rıhtımın bir yanında uzanan evleri arayarak çevremi yoklamaya koyuldum. Ama ev mev yoktu. Burada, bu geçit vermeyen gecede ve belki bir barınağın birkaç metre ötesinde geberecektim! Haddi, son bir çaba... Kafam uğuldayarak, bacaklarım titreyerek yine yürüdüm. Birden, yere yayılan ve hareket halindeki iki sivil pabucunu aydınlatan bir cep fenerinin beyazımsı ışığını gördüm.

«Hey!» diye seslendim. «Bourgelat sokağı nerede?»

«Bourgelat sokağı mı?»

«Evet.»

«Sağdan ikinci.»

Bir kauçuk giysinin hışırtısını duydum, adam aceleyle uzaklaştı. Beni bir serseri sanmıştı. Ama sesi içimi rahatlatmıştı. Artık elimi binaların cephesine dayamak ve sokakları saymaktan başka yapacak şeyim yoktu. En korkuncunu ardımda bırakmıştım. Beni kurtuluşa götürecek duvara eriştim ve sevinç pırlıltısını andıran bir şey içime sızdı. Yolumu şaşırmam kolaylıkla mümkünken doğru hedefe varmıştım. Bundan sonra neden başarısızlığa uğrayacaktım?.. Bir sokak... İki sokak... Burasıydı. Hayır, köşedeki ev değil, öbürü. Zili arayarak taşı yokluyordum ki zil bulunmadığını hatırladım. Bernard, Lyonda genellikle her kiracının bir anahtarı olduğunu anlatmıştı bana. Kapıcılar kapı açmazlardı. Gücüm kesilerek bir sundurmanın girintisine yığıldım. Talihin bu cilvesi beni yıkmıştı. Orada, Bernard'ın yanında beni yok edecek darbeyi beklesem ne kadar iyi olacaktı. Gün ısıdığında, sokağa çıkacak ilk insan istenmeyen biri gibi ko-

vacaktı beni. Nereye gidecektim? Bu kılıkta, H  l  ne'   tehlikeye sokmadan giremezdim eve. Öyleyse?.. Bu gece içeri girmezsem öldüm demekti. Ve içeri girmek için en ufak olanaktan yoksundum. Yağmur bacaklarımı ıslatıyordu. Karnımın girintisinde biraz sıcaklık tutmaya çalışarak b  z  ld  m. Tam o sıra yolda birinin koştuğunu işittim. Aceleci ve kısa adımlarından bir kadın olduğu anlaşılıyordu. Doğruldum.   şte, inanılmaz gibi gelmesine rağmen, yeniden umutlanıyordum. Neden bu kadın tam da girmek istediğim binada otursundu? Az sonra duracak, kapıyı arkasından vuracaktı... Oysa yaklaşıyordu, şimdi girmek istediğim eve yöneldiğinden çok emindim, sundurmadan uzaklaştım. Ko  muyordu artık, elinde bir anahtar destesi   akırdıyordu. Yakınımda durdu, hem o kadar yakınımda durdu ki lavanta kokusuna karışan yağmurluğunun kokusunu duydum.

    r dilerim hanımefendi..."

Bir korku çığlığı attı.

*Korkmayın... Bu karanlık gecede insan önünü görmüyor... Anahtarımı ne yaptığımı bilmiyorum... Sizin yeti  meniz büyük talih..."

Cevap vermeden kapıyı açtı, girişin karanlığında onu izledim.     nin rahat olmadığı belliydi, bir an önce dairesine kapanmakta acele ederek merdiveni tırmanıyordu. Ben, kapıya sırtımı dayamış, yağmur, tehlikeyi, ka  aklı  ın korkunç yalnızlığını kanadın öbür yanında bırakıp eşsiz bir rahatlığı i  ime sindiriyordum. Karnım çok a   olduğundan ba  ım biraz dönüyordu ama az sonra     nc   kata kadar tırmanacak gücü bulacaktım. Öyle ya, H  l  ne'in dairesi     nc   kattaydı. Bir ıslaklık, rutubet, garip bir eski ve kapanıklık kokusunun hüküm s  rd     giri  teydim. H  l  ne'in evinde miydim gerçekten? Merdiveni aradım ve madeni korkuluğu buldum. Ta   basamaklar çok genişti, zengin bir binanın habercisiydiler. Ama bu mahalledeki bütün binaların birbirine benzeyecek gibi yapılması gerekirdi. Birden   ekingenle  erek ağır ağır

yukarı çıktım. Ya yanılmışsam?.. H  l  ne'le karşılaşacağımı d    nd  k  e yanılmayı diliyordum neredeyse... Konuşacak, anlatacak halde değildim hiç...

    nc   kata vardığımda zile bastım, ama zilin sesi duyulmadı. Elektriğin kesildiğini unutmuştum. Bunun   zerine işaret parmağımla hafif hafif vurmaya koyuldum. Uzun bir süre sonra yerde sürüklenen terliklerin hışırtısı, i   i  e geçmiş uyuyan odaların görüntüsünü haber veren hafif bir sürtünme çok uzaktan duyuldu. Zincirle tutturulmuş kapı aralandı, bir   amdan, bir yüzün yarısı,     k bir yanağın üzerinde bana dikilen ela bir göz göründü. Kandilin titrek ışığında, çamur içinde, pis, le   gibi gördüm kendimi ve merdivene doğru geriledim. G  zbebeğinde oynayan mumun parıltısıyla bu göz beni büyülüyordu. Bu ya  lanmı   ve zayıf kadının kim olduğunu bilmiyordum. Utanç içindeydim. Yanaklarım yanıyordu. Ve yabancının ağzı oynadı:

«Bernard... Siz misiniz?...»

Yenik, başımı önüme eğdim.

«Evet,» diye mırıldandım, «benim.»

Bana kapıyı açtı. Neyse! K  busun sonuna varmıştım. Yemek, uyumak. Ve sonra, yarın, her şeyi ortaya koymak. Sendeleyerek, cilalı parkeler üzerinde beceriksizlikle, halıları kirletmekten çekinerek H  l  ne'in ufak tefek karaltısını izliyordum. Mumun tüten alevi yassılıyor, koca koca odaları koyu renk eşyaları, perdeleri, resimleri, bir kuyruklu piyanoyu belli belirsiz aydınlatıyor ve şimdiden kendi kendime 'Dikkat! Ben bir kereste t  ccarıyım. İhtiyatsızlık etmek yok!...' diyordum. Belki Bernard olmaya karar vermiştim bile! Bir banyoya varıyorduk. H  l  ne, sabahlığını göğsünde kavuşturarak bana döndü.

«Zavallı dostum!... Ne kadar da yorgun bir haliniz var!»

«D  zeleceğim... Sağolun H  l  ne...»

Beni incelemek için şamdanı biraz daha kaldırmıştı, ben de onu daha iyi görüyordum.

«Biliyor musunuz, hiçbir resminizi görmedim,» dedi. «Bunun için... bakıyorum. Tıpkı düşündüğüm gibisiniz... Ya ben? Tanıyamadınız değil mi?.. Yoksunluklar! Dertler!.. Şimdi bütün kadınlar yaşlı.»

Şamdanı alçak bir masanın üzerine koydu ve banyonun musluklarını açtı.

«Su belki çok sıcak olmayacak... Gidip size babamın giysilerini getireyim. Aşağı yukarı sizin boyunuzdaydı... Ya arkadaşınız Gervais?

«Öldü.» dedim.

«Öldü mü?»

«Bir kaza sonucu!... Sonra anlatırım...»

«Zavallı çocuk!... Sizin için de ne büyük darbe!»

Bir dolaptan yıkanmak için kese çıkarırken konuşuyor, birbirimize nasıl hitap etmemiz gerektiğini araştırıyordu. Çünkü birbirini çok düşünmüş iki yabancıydık henüz.

«Siz yıkanır temizlenirken ben de yiyecek bir şeyler hazırlayacağım...»

«Bir parça ekmek yeter. Yiyecek stokunuzu yağmalamak istemem.»

Kibardı, havalıydı, zarıftı, Bernard'la nasıl ilgilenemediğini, hatta niçin bir savaş yoldaşı edinme gereği duyduğunu anlamıyordum. Daha çok Kızılhaç'ta çalışan, dispanser ya da ordu için çalışmaktaki bir terzihane yöneten kadınlardandı. Kaç yaşındaydı? Otuz üç ya da otuz dört. Bernard'a ikimizi de yanıltan çok eski bir fotoğraf yollamıştı. Islak giysilerimi bir köşeye ittim ve ılık suya uzandım. Yeniden bir uygar adamdım, eskinin düşünce alışkanlıklarını yeniden edinerek Hélène'in beni biraz küçültücü bir otorite ve aşağılamayla doğru banyoya götürdüğünü kaydettim. Bernard'ı oldukça taşralı biri sayıyordu, bunun farkındaydım... Daha sonra, uykumu alınca açığa çıkarılması gerekli bir noktaydı bu. Artık harcayacak çok, pek çok zamanım vardı ve uyanır uyan-

maz sıkılmaya başlayacağımı anladım. Evet, Bernard güç bir insan olduğumu düşünürken yanılmıyordu.

«İşte bir sabahlık,» dedi H       kapının ardından.

Bana uzatmak için kapıyı araladı.

«  yi misiniz? Kendinizi daha iyi hissediyor musunuz?»

«M  kemm  . Bir traş makineniz var mı acaba?»

Güldü, mutlu bir kadın gibi i  ten güldü.

«Traş olmak mı istiyorsunuz? Bu saatte?»

«  yi olurdu.»

Özenle traş oldum, saçlarımı da dikkatle taradım. Onun ho  şuna gitmek istediğimi fark ediyordum. Hayatımda bir kadın daha! Oysa yemin etmiştim... Tanrım, ne kadar da uykum vardı! Giyindim ve gülümsedim. Elbisem utanç verici bir saygıdeğerlikteydi. Pantolon soba borusu türünden, bilmem kaç düğmeli ceket çok ciddiye. Kimbilir kaçıncı kılık değ  ştiri  imdi bu! Elimde   amdanla banyodan   ıktını, önce bir odayı, ardından köşk bir salonu geçtim.

«Buradan», diye seslendi H      .

Görkemli ve parlak eşyalarını seçtiğim yemek odasına sofra kurulmuştu. Dört mum, ağır gümüş takımları ve işlemeli bir örtüyü aydınlatıyordu. H       döndü ve ellerini kavuşturdu.

«Ne kadar ge  n   bir g  r  n    n  z var,» diye mırıldandı.

«Oysa otuzumdayım.» dedim hafif bir sesle. «Size bunca zahmet verdiğim için utanıyorum.»

«Oturun!»

Kendine aynı güveni gösteremiyor, herhalde bu tür ellerin bir kereste tüccarına ait olup olamayacağını d    nerek ellerime bakıyordu. Ben de, barakanın iğrenç   amatasında sık sık d    nd  ğ  m, çekicilikten yoksun sayılmayacak bu kadın kar  sında çekingenlik duyuyordum. Hayır, güzel değ  ildi; hatta ne de hoştu. saçları taralı değ  ildi, pek kadınsı bir

görünüŖü de yoktu. Ama ela, dogrudan, gururlu gözleri hoŖuma gidiyordu. Bu gözlerle boyun eğdirmek gerekecekti!

«Nasıl?» dedim. «Zeytinyağlı sardalya! Jambon! Soğuk et! Ama çılgınlık bu!»

Gözümden kaçmayan bir hüznle gülümsedi.

«Yiyebildiğiniz kadar yiyin. Köylerde, bize yiyecek getiren bir takım insanlar tanıyoruz.»

Tabağımı doldurdum, hâlâ beni gözlüyor ve ŖaŖkınlıkla çatal ve bıçak kullanabildiğimi fark ediyordu.

«Çok tehlike atlattınız mı?» diye sordu.

«Pek çok sayılmaz. Lorient'a giden bir yük vagonuna bizi gizleyecek bir müteahhit tanıyordum orada. Besançon'da, Lyon'a gitmekte olan bir tren bulduk. Bu kadar basit iŖte.»

«Ya arkadaşınız Gervais?

«Gervais mi?... Demiryolunu geçerken manevra yapan bir vagonun altında kaldı... Anında öldü.»

«Kendisiyle tanışmak beni çok sevindirecekti; bütün bu olup bitenler çok acı. Bana yazdıklarınıza bakılırsa, geleceği parlak bir çocuktu.»

«Evet, sanıyorum... Dergilere yazılar yazıyordu... Tiyatroyla uğraşıyordu... Ondan bir takım itirafkarlar koparmak çok güçtü. İçine kapanık, fazla konuşmayı sevmeyen bir çocuktu. Hakkında hiçbir zaman fazla Ŗey öğrenemedim.»

Tabağımı deęiŖtirmek istedi, itiraz ettim. Bardağıma kırmızı Bordeaux Ŗarabı doldurdu.

«Yeter, yeter! TeŖekkür ederim.»

Ŗarap başımı döndürüyordu, aynı zamanda da eski dairenin havasına çok dikkat ediyordum. Sağlam bir servet... Sarsılmaz aile gelenekleri. Yalnız biri için çok geniş bir daire. Ama yalnız mıydı acaba? Az önce, sağıma rastlayan ve büyük bir salon olduğunu piyanonun üzerindeki parıltılardan anladığım odadan konuşmalarımızın dinlendiği izlenimine kapılmışım.

«Müzisyen misiniz?» diye sordum.

«Evet.»

Rahatsız gibiydi, sonra birden kararlı göründü:

«Birkaç kişiye ders bile veriyorum... vakit geçirmek için. Ama sizin odanız dairenin bir ucunda. Bir şey duymazsınız.»

«Yazık! Müziği çok severim. Çocukluğumda piyano bile çaldım.»

«Piyano mu çaldınız? Neden şimdiye kadar yazınamıştınız bana?»

«Oh! Çok önemsiz bir ayrıntıydı bu.»

Parke hafiften çıtırdamıştı ama, elimde olmasızın başımı salona çevirdim. Hélène de baktı.

«Gelsene canım.» diye mırıldandı.

Bir genç kız ilerledi, kaydı daha doğrusu, elbisesi en ufak bir hışırtı çıkarmıyordu çünkü.

«Kızkardeşim Agnès,» dedi Hélène.

Yerimden kalktım, eğildim, insanın içine işleyen, sıcak, kürk kokusu gibi canlı bir lavanta kokusu duydum. Agnès merdivendeki yabancı kızdı, sokağa çıkma yasağından sonra karanlıklarda koşan genç kızdı.

«Size teşekkür borçluyum küçük hanım. Siz olmasaydınız geceyi dışarıda geçirmek zorunda kalabilirdim.»

Kısa bir sessizlik oldu. Herhalde bir çam devirmiş olmalıydım. Hélène kızkardeşine, anlamını kesti-remediğim bir şekilde göz ucuyla bakmıştı. Agnès gülümsüyordu. Ufak tefek, sarışın, çok ince, çok narin bir kızdı. Miyopların bulanık, biraz içe doğru bakışı vardı, bezgin ve ikiyüzlü, tatlı bir bakış. Susuyor, oturmakta olduğum şu sıra yine beni inceliyordu.

«Kızkardeşim arkadaşlarıyla beraberdi, gecikti. Çok ihtiyatsızdır. Oysa Almanların şakası olmadığını bilmesi gerekir.»

Bir kaç kaşık reçel aldım. Odada beliren bu biraz ağır havadan o kadar da hoşnutsuz değildim.

«Bana hiç kızkardeşinizden söz etmemiştiniz,»

dedim. Agnès hep gülüyordu. Hélène biraz tedirgin ve belli belirsiz öfkeliydi.

«Git yat,» dedi kardeşine. «Uykusuz kalırsan yarın yine kalkamazsın.»

Agnès. küçük bir kız gibi ablasına alnını uzattı, sonra önümde belli belirsiz diz kırdı ve gerçek dışı yürüyüşüyle, kolları iki yanında, bir taç gibi başına kondurulmuş benzeyen ağır saç örgüsüyle çıktı gitti.

«Kaç yaşında?» diye fısıldadım.

«Yirmi dört.»

«On altıdan fazla göstermiyor. Çok tatlı.»

Yine bir ihtiyatsız söz, farkındaydım. Ama isteyerek söylemiştim bunu. Hélène içini çekti.

«Tatlı, evet... Ama beni çok üzüyor... Başka bir şey ister misiniz?

«Gerçekten hayır.»

«Bir fincan kahve?»

«Hayır.»

«Bir sigara?... Canınız istediğine göre.»

Bana bir paket Camel sigarasıyla bir çakmak getirdi. Hiç soru sormadım, ama bu Camel sigaralarının köyden gelmediğini düşündüm.

«Gidip odanıza bir bakalım.»

Dar bir koridordan beni, yatağın bulunduğu girintiyle bölünmüş bir odaya götürdü, hemen hoşlandım buradan, Girintinin kanatlarını çekecek ve yine büzülmüş bir hayvan gibi olacaktım. Gizli yerleri, yuvaları, iyice kapalı barınakları severdim. Hélène'e doğru içten gelen bir minnet hareketi yaptım ve ellerini tuttum.

«Sağolun... sağolun... Sizin evinizde bulduğum için mutluyum... sizi tanıdığım için de...»

Belki daha gözüpek bir girişimden çekindiği için, kendini arkaya atmıştı. Yanına hiçbir erkek yaklaşmamıştı, buna yemin edebilirdim. Bernard'ın mektuplaştığı insana pek az benzeyen garip bir kızdı! Elle-

rini hafif hafif öptüm ve bu davranışımın onu duygulandıracağını hissettim. Benim gözümde bu davranış çok gülünçtü, ama herhalde onun gözünde değil.

«İyi geceler Hélène.»

Giysilerimi bir koltuğun üzerine attım. Bernard'ın cüzdanı yere düştü. Aldım, avucumda zıplattım, sonra tekrar cebime soktum. Bernard'ın cüzdanı! Benim cüzdanım!

Kalk borusunu bekleyerek erkenden uyandım. Ellerim, inanmazcasına, ince çarşafı, kuştüyü yorganın ipeksi yüzünü yokladı ve kendimi Lyon'da, bir denizkabuğunu andıran girintide gizli, dünyanın dışında, özgür buluverdim. Çocukluğumdan gelen bir hareketle kolumu yastığın altına soktum. Uzun uzun gerinerek kurtuluşun, bitmez tükenmez sevincinin yavaş yavaş tadını çıkardım. Ne şef vardı, ne emir, ne arkadaş; artık sürüye bağlı değildim. Bernard mı?... Barışmıştım onunla. Yalnız ölüleri sevmeyi bilen insanlardandım... Hélène?... Bir görüntü olduğu sürece beni heyecanlandırmıştı. Onu gördüğüm andan beri daha az ilgilendiriyordu beni. Gerçekten ona ihtiyacım yoktu. Ama beni sevdiği, ya da hiç olmazsa sevmeye çalıştığı için mutluydum. Çünkü Bernard'a karşı davranışında biraz zorlanma, sanki bir çaba vardı. Ona gerçeği söylemem gerekiyor muydu? Kendi kendimi aldatmanın gereği yoktu. Sustuysam, bunu zaman kazanmak için yaptığımı biliyordum. Gervais olduğumu itiraf etmek buradan ayrılmak, yoksul hayata, günlük yaşantının korkunç sınavına dönmek demekti. Çünkü, Bernard'ın ölümünü bildirdikten sonra bu eve yerleşemezdim. Oysa, varlığımın koca bir bölümü, en derinde kalanı burada oturmayı istiyordu. Rahattım bu evde. Bu sessizliği, yüksek ve ciddi tavanların altındaki bu fısıltıları, dolaştırılan şamdanları seviyordum. Ne Hélène beni rahatsız ederdi, ne de Agnès. Yeniden kendimi toplamam, çalışmaya baş-

layabilmem için bana bakmalarından, maddi kaygıların dikenlerini benden uzak tutmalarından başka şey istemiyordum onlardan. Tabii, ikisinin de evden çıkacakları anlar olacaktı. O zaman salona süzülecek, piyanoyu açacaktım... Daha sonra, yavaş yavaş onları hazırlayacaktım ama, önce tanışmamız gerekiyordu. Ustelik, maskeleri, değişik kılıkları, o bayağı heyecan düşkünlüğünden gelen ve hayal gücüne oyun, hız, gayret veren her şeyi seviyordum. Eskiden, piyano başına oturmadan annemin her hangi bir sahne giysisini sırtıma geçirdiğim olurdu. Pauline ya da Berenice oluşuma göre, piyanodan çıkardığım sesler kalın ya da akıcı olurdu. Bernard kalmaya çalışmakla, belki beni boğan anıları yok etmeyi başaracaktım.

Yataktan kalktım ve girintiden çıktım. Parke ayaklarımı donduruyordu. Pencereye kadar el yordamıyla yürüyüp kepenkleri açtım. Yolun ucunda bir alan ve renkli camları parlayan bir kilisenin belirsiz karaltısını gördüm. Başka bir zaman olsa, tiksinti ve hüznle içim kararır ve yeniden yatardım. Ama o sabah, hiçbir şey güvenimi sarsamazdı. Soğuk suyla, iyice yıkandım. Her şey güzel ve tatlıydı, zevkimle hiçbir zaman kurnazlık etmeye kalkışmamıştım. Bir kerecik olsun hayat başımı döndürüyor diye canavar sayılmazdım ya. Yıkanma. Aranma. Birkaç damla kolonya. Dolabın aynasında kendimi seyrettim. Epey yüksek yakası ve küçük cepleriyle ihtiyar Madinier' nin giysisi beni 1900'lerin genç yüksek öğretmen okulu öğrencilerine benzetiyordu. Agnès, az önce çok eğleniyordu. Nedenini kestiremiyordum ama, Agnès' in görüşü bence ablasınınkinden çok daha önemliydi. Hélène'i yemek odasında buldum.

«İyi uyudunuz mu? Dinlenebildiniz mi?» diye sordu bana.

«Teşekkür ederim. Bundan iyisi can sağlığı.»

Bir gazeteyi bana doğru itti.

«Ayrıntılara girmeden arkadaşınızdan söz ediyorlar. Okuyun. Üçüncü sayfada.»

Son dakikada alınmış kısa bir haberdi bu, özellikle iki satırı hiç hoşuma gitmedi:

Kaza sonucu meydana gelen bir ölüm gibiyse de, cinayet ihtimalinin de dikkate alınması gerekir.

«Zavallı Gervais,» dedim.

«İnsanlar şüpheli oldular,» dedi Hélène. «Artık kazalara inanılmaz... Biraz tereyağ alın.»

Yüzlerimizi buruşturan kül rengi gün ışığında, Hélène, önceki günden de yorgun görünüyordu. Saat daha sekizdi ama giyinmişti, çıkmaya hazırdı.

«Hélène,» dedim, «bir noktayı açıkça ortaya koyalım. Hayatınızı daha da güçleştirmeyi hiç istemiyorum. Nasıl yapacağımı bilmem ama niyetim size yardımcı olmak. Bunun elbette birkaç yolu vardır...»

Hélène sözümü kesti.

«Rahat rahat oturacaksınız. Size ihtiyacım yok.»

«Gerçek mi söylediniz?»

«Tabii. Yiyecek sağlamak benim için zor olmuyor, evin bakımı da sizin işiniz değil...»

«Hélène, çok duygulandım, biliyor musunuz...»

Bu kez o, elini elimin üstüne koymaya cesaret etti. Öylesine ani bir kararlılıkla yaptı ki bunu sanki iyice düşünüp olgunlaştırmıştı hareketini. Bernard'ın kişiliğine iyice girerek ekledim ben de:

«Size her şey için... mektuplarınız... paketleriniz için de teşekkür etmeliyim...»

«Bütün bunlar geçmişte kaldı, Bernard... Şimdi buradasınız ya.»

Ela, biraz sabit, neşelenmeyi bilmeyen gözleriyle bana bakıyordu. Onda bir öğretmen havası vardı, önceki gün hissettiğimi daha da güçlü olarak duydum. Bir sınav geçirmekteydim.

«Burada olduğum için çok mutluyum,» dedim aptalca. Ama eli daha da bir dostlukla benim elime abandı ve yersiz bir düşünce geçti kafamdan: Hé-lène bakire.

«Niçin gülümsüyorsunuz?» diye mırıldandı.

«Çünkü kendimi güvenli hissediyorum... Çünkü sonunda bir yuvaya kavuştuğumu sanıyorum!»

«Söylediğiniz doğru mu? Bunları, beni avutmak için söylemiyorsunuz değil mi?»

«Hélène, böyle bir şeyi nasıl düşünebilirsiniz?»

Elini çekti ve çenesini kavuşturduğu parmaklarına dayadı.

«Evet, hayatınızın oldukça güç geçtiğini biliyorum.»

«Belki güç değil, ama zahmetli ve yalnız... İşimi kurmak için çok çalıştım. Annemle babam yoktu artık. Amcam çok yakınlık gösterdi, ama o da iki üç yılda bir geliyordu Fransa'ya...»

«Ondan haber alıyor musunuz?»

«Hayır... Korkarım öldü, zavallı. İyileşmesi mümkün olmayan bir karaciğer hastalığına yakalanmıştı.»

«Kızkardeşinizle yineden ilişki kurmayı denemediniz mi?»

«Hayır. Onunla bir daha görüşmeyeceğim.»

«Niçin?»

«Çünkü Julia... Size tanıtmak istemediğim bir kızdır, anlıyor musunuz?»

«Evet,» dedi Hélène yavaşça. «Her ailenin bir kötü kişisi vardır...»

Yan odalardan birinde telefon çaldı, ama Hélène yerinden kıpırdamadı.

«Sizi bambaşka düşünmüştüm,» diye devam etti.

«İşimden ötürü mü?»

«Herhalde. Sizi çok daha iri, çok daha.»

«Bir oduncu gibi mi?» dedim gülerek.

«Çok aptalım,» diye mırıldandı hoşuma giden bir utangaçlıkla.

Telefon hâlâ çalıyordu, başımı salona çevirdiğimden öne doğru eğildi.

«Agnès'edir... Aldırmayın... Sık sık çalar.»

«Pişmanlık duyuyor musunuz?» diye sordum.

«Pişmanlık mı?»

«Evet. Orman adamıyla karşılaşmadığınıza pişman mısınız?»

Kol saatine baktı ve yerinden kalktı.

«En ufak pişmanlık duyduğum yok,» dedi hemen yüzünü aydınlatan bir neşeyle. Bir an, sanki eskinin o küçücük kızını görmüş gibiydim.

«Hélène!»

«Zamanım yok. Karnınızı iyice doyurun! Dinle- nin!»

Dışarı çıktı. Telefon çalmıyordu artık, ama kapının zili duyuldu ve uzaklaşan sesler işittim. Bir dilim ekmeğe yağ sürdüm. İnsanın dilediği kadar yemek yiyebilmesi ne iyiydi! Gazete iskemlenin üzerine kaymıştı. Açtım ve beni telaşa düşüren haberi okudum. Aslında, hiçbir anlamı yoktu. Demiryolunda bulunan meçhul ölünün kamptan kaçan bir savaş esiri olduğunu belirtmekten kaçınmışlardı. Herhalde bu yolda talimat verilmişti. Geri kalan... bir cinayet ihtimali... her zaman öne sürülen bir gazete tahminiydi.

Birden bıçağımı masa örtüsüne bıraktım. Mülkün müydü bu? Şimdi iyice aydınlanan şeyi nasıl olmuş da görememiştim? Bernard olmadığımı itiraf edersem, kaçınılmaz bir şekilde, yerini almak için onu öldürdüğüm sonucuna varacaklardı. Belki bu cinayeti uzun uzun tasarladığıma da hükmedeceklerdi. Yalanım bir tuzak gibi üstüme kapanıyordu. Gerçeği söylemek için çok geçti. Fincanımı öylesine sert ittim ki bir kaç damla sıvı masa örtüsüne sıçradı. Bakalım!... Çok hızlı yol almıyor muydum? Gerçekten valan söylemeye devam etmek zorunda mıydım? Bernard olmaya mahkum muydum?... Ama itiraf etmeye karar verirsem, Hélène'in bakışı karşısında dayanabilecekmiydim? Hayır. Onunla çok ileri gitmiştim. Bir kadının beni yargılanmasını kabul etmiyordum. «Öyleyse dostum, diye düşündüm acı acı, evlen onunla. Sonuna kadar Bernard kalmalısın!» İhtiyatsızlığımın sonuçları gözlerimin önüne iyiden iyiye serildikçe dehşete düşüyordum. Ve bitkin, kendi kendime

tekrarlıyordum: «Sen Bernard'sın!... Bernard'sın!...» Tabii, Bernard'dım ben, en ufak hata hapı yutmama yol açabilirdi. Şimdiye kadar da pek çok hata yapmıştım. O an, güvenden umutsuzluğa geçtim, hatta utanç içinde, gizlice kaçmayı bile düşündüm. Ama para?... Gervais yoksuldu, kimsesizdi. Yalnız. Bernard'ın bankada hesabı vardı. Doğrusu, pisliğin içine gitgide gömülüyordum. Hayatım bunca alçalışa değer miydi? Ama, sadece hayatım değildi söz konusu olan, gelecekteki eserim, varlığımın en iyi yanı, tek varlık nedenimdi. Ve bunu asla feda etmeyecektim. Hem, daha düşünecek zamanım vardı. Belki bir kaçamak yolu vardı ve bu yol sayesinde kendimi kurtarabilirdim.

Telefon çaldı. Büyük sessizliğin içindeki bu ısrarlı, emreden çağrıdan korkunç şey olamazdı. Dayanamayarak, telefonu açmak, rastgele bir şey söylemek için salona koştum. Ama Agnès benden önce davranmıştı. Bir üçüncü kişinin yanında telefonla konuşan insanların manyakça, dalgın haliyle bana bakıyordu.

«Alo, evet... Benim... Peki... Hayır, üçte olmaz... Biraz daha sonra... Beş iyi mi?... Kabul, sizi bekleyeceğim.»

Sesi biraz boğuktu. Miyop, parlaklıktan yoksun gözleri duraklayarak bana takılıyor, çabucak boşluktaki baska esrarlı noktalara doğru kaçıyordu. Ahizeyi yavaşça yerine koydu, bir adım attığımdan hareket-siz durmamı işaret etti. Bunun üzerine, bizden epey uzakta, acemi bir elin dokunduğu piyanonun sesini duydum.

«Rahatız,» dedi Agnès.

«Ablanız mı?»

«Evet. Piyoano dersleri veriyor.»

Kötü kötü güldü.

«Ekmek parasını çıkarmak gerek. değil mi?»

«Ama, oysa...»

«Hadi, hadi,» diye devam etti Agnès, «çabuk an-larsınız. Gelin yemeğe!»

«Zaten karnımı doyuruyordum.»

Benim önümde yemek odasına girdi, elmacık kemikleri çıkık, sivri çeneli yüzünü masanın üzerinde gezdirdi.

«Sizi açlıktan öldürecek, düşündüğüm gibi. Durun!»

Aceleyle, sessiz, garip çıkıvermişti odadan. Pi-yano da bu süre içinde, aynı kararsız, uzaklığın şi-irselleştirdiği notaları tekrara başlamıştı. Ne olduğunu kestiremediğim bir kuşkuya boyun eğerek gazete-yi kıvırdım ve cebime soktum. Agnès odaya dönmüştü bile.

«Bana yardım edin!»

Bir çanak bal, bir kutu reçel, bir pastanın yarısı-yla bir şişe frenk üzümü likörü getirmişti.

«Emin olun bu kadarı fazla!» diye itiraz ettim.

«Size fazla, belki. Ama bana değil.»

Büfeyi açtı, iki ufak bardak seçti ve likör doldur-du.

«Açgözlüyüm ben, siz değil misiniz?»

Sanki dayanılmaz bir ılık saçıyormuşum gibi gözkapakları kısılmıştı, gözleri beni inceliyordu yine. Sonra kadehini kaldırdı.

«Esirimizin sağlığına!»

Birkaç anlama gelebilen bu söz gülümsememize yol açtı. Koca bir parça pastayı kabul ettim. Çok sıkı denetlenen ve gizlice eğlenen yumurcaklar gibi, tıka basa karnımızı doyuruyorduk.

«Biraz da reçel katın,» diye öğütledi. «Farkı göreceksiniz.»

Telefon yeniden çalmaya başladı.

«Öffff,» dedi. «Açmıyorum.»

«Siz de mi özel dersler veriyorsunuz?»

Bulanık ve okşayıcı bakışıyla beni incelemek için, yemeği bıraktı.

«Bana bu soruyu sormanız garip. Evet, bir anlamda ders veriyorum sayılır.»

Telefonun sesi durmadığından cevap vermeye koştı.

«Altıdan önce olmaz... Bütün günüm dolu... Evet... Tamam.»

«İşte evde iki piyano bulunmasının nedeni,» dedim geri döndüğünde.

«İki piyano mu?»

«Evet. Dün akşam, salonda bir kuyruklu piyano gördüm.»

«Ha! Büyükbabamın piyanosu... Ona hiç dokunmayız. Bir aile yadigarıdır... Ama benim müzisyenlikle ilgim yoktur... Yersenize!»

Yeni bir ekmek dilimi kestim ve üzerine bal sürdüm.

«Demek,» dedi Agnès, «ablamın savaş yoldaşısınız. Çok eğlenceli!»

«Nesi eğlenceli, anlayamıyorum...»

«Hayır, henüz göremezsiniz. Tabii, Hélène'i tanımıyorsunuz. Demek, mektuplarında size hiç benden söz etmedi?»

«Asla. Varlığınızdan hiç haberim yoktu.»

«Aklıma gelmeliydi!»

«İyi anlaşılmadığınız sonucuna mı varmam gerekiyor bu durumda?»

«Yok, yok! Her zaman aynı fikirde olmayız ama... Hélène o kadar mantıklıdır ki!»

Bu sözü öylesine tumturaklı söylemişti ki, yeneden, birlikte gülümsedik.

«Siz, diğerleri gibi bir yoldaş değilsiniz,» diye devam etti.

«Niçin?»

«Mektupla yakınlık kurmaya meraklı olanlar, hamhalat, sersem şeylerdir. Sizce de öyle değil mi?»

«Hamhalat ve sersem bir görünüşüm olmadığına sevindim. Ablanız arasına size benden söz eder miydi? Siz açık konuştunuz, ben de aynen karşılık vermek istiyorum.»

«Evet. Başka türlü yapamazdı, çünkü mektupları çoğu kere ona getiren bendim. Ama mümkün ol-

duğu kadar az Şey söylerdi. Ya arkadaşınız Gervais ne oldu?»

« ld . Manevra yapan bir vagonun altında kaldı...»

Agn s bir an sustu, düşünceli düşünceli bir yudum aldı lik r nden, sonra gözlerini kaldırmadan sordu:

«Tanrı'ya inanır mısınız?»

Durakladım.

«Evet,» diye mırıldandım... «Bütünlük ölüp gitmememiz gerektiğine inanıyorum. Çok haksızlık olur bu.»

«Sizin g r Ő n zdeyim,» dedi. «Onu seviyordunuz değil mi?»

«Evet.»

« yleyse, belki sizden çok uzakta değildir.»

Hissetmeğe başladığım rahatsızlığı dağıtmak için bir sigara yaktım. Bu tür konuŐmalardan nefret ederdim.

«Ka  yaşındaydı?»

«AŞağı yukarı yaŐıttık, otuzundaydı!»

«Evli miydi?»

«Neler soruyorsunuz Agn s, bundan size ne?...  ld ğ ne göre... Evet, evlenmiş ve... kısa bir süre evli kalmıştı... Bundan fazlasını bilmiyorum. Kendisiyle ilgili fazla Şey anlatmazdı.»

 ceriki odada bulunan piyano çok basit, saf bir hava, Mozart'ın bir sonatını çalıyordu. H l ne'in sağlam bir tekniği vardı. Onun ardından  ğrencisi aynı parçayı çalmaya çalıştı, can sıkıntısıyla i imi çektim.

«Bütün gün böyle,» dedi Agn s. « nsan alıŐıyor... Yalnız başınıza ne yapacaksınız? Lyon'u biliyor musunuz?»

«Pek az.»

«Belki çıkıp gezinebilirsiniz?»

«Hımmm! Bu biraz tehlikeli.»

«Niçin? Kimsenin sizi aradığı yok. Babamın eş-

yaları arasında giyilebilir halde bir pardösü bulurum size.»

Kapının zili duyuldu ve Agnès yerinden kalktı.

«Bırakın masanın üstündekileri,» dedi. «Daha sonra toplarım ben.»

Kayboldu, ben de ayaklarımın ucunda, onun ardından salonu geçtim. Ne gibi öğrenciler kabul ettiğini anlamak istiyordum. Bu kız beni gitgide daha çok çekiyordu. Onda, kendi kendime açıklayamadığım garip, anormal bir şeyden başka sanatçı bir yan da vardı. Hayatım boyunca pek çok uyuşturucu madde düşkününün yakınında bulunmuştum. Bununla ilgisi yoktu. Sokak kapısını görebiliyordum; Agnès açtı ve çok yaşlı bir çift içeri girdi. Kadın çok kibar, kapkara ve ciddi giysiliydi, bir paketi göğsünde sıkı sıkı tutuyordu. Adam, şapkası elinde, ıslak şemsiyesini dayayacak bir köşe aramaktaydı. Agnès onlara soldaki kapıyı işaret etti, tıpta uzmanlaşmış bir kişinin karşısındaki hastalar gibi yerlere eğildiler. Kapı kapandı. Ardımda, acemi parmaklar hâlâ sonatla uğraşıyor, onu ölü bir kuş gibi paralıyor, çevresi yaldızlarla yüklü bir boy aynası, sanki görünmeyen yolların kavşağında kararsız kalan öne eğilmiş bir adamın belli belirsiz karaltısını yansıtıyordu. Kendi gölgemden korkacaktım az kaldı, yemek odasına döndüm ve bir bardak dolusu likörü diktim.

Yığıldıkça yığılan sessizliğin büyüsunü dağıtmak için, kendi kendime yüksek sesle: «Garip!» dedim. Sonra, yapacak şeyim olmadığından kendime bir fincan kahve doldurdum. Hep aynı sorun vardı kafamda Gitmek mi kalmak mı? Her iki halde de tehlikenin aynı olduğunu fark etmeye başlıyordum. Gerçekten de, gidersem, Hélène bunun nedenini anlamakta gecikmeyecekti; şüphelerini uyandırmanın en iyi yolu bu. Kalırsam, bir dalgınlık, düşüncesiz bir cevap kurbanı olabilirdim her an. Oysa, bu iki kadın bütün vakitlerini bana soru sormakla geçireceklerdi. Agnès'in

olmalıydı. Komşu odadan bir mırıltı geliyordu. Kulak kabarttım: Biri ağlıyordu, emindim bundan... bir mendille boğulan hıçkırıklar işittim. Sokak kapısı çalındı. Görünmeden dairenin girişini kollayarak, gürültüsüzce salona koştum. Hélène, uzun boylu ve gözlüklü, koltuğunun altında kıvrılmış notaları taşıyan kız öğrencisini geçiriyordu. On beş yaşlarında, konuşurken kızaran ve ellerini nereye koyacağını kestiremeyen bir oğlanı içeri aldı. Uzun süre bekledim; sonunda piyano tıngırdadı, Czerny'in bir etüdünü tanıdım. Agnès'in sözleri geldi aklıma: «Rahatız!» Gözetleme yerime döndüm. Seslerin uğultusu, bu kez sakın, arasıra anlaşılmasız sessizliklerle kesilerek devam ediyordu. Akla yakın bütün tahminleri kafamdan geçirmiş ve bir tek rahatlatıcı cevap bulamamıştım. Bu üçü, ne yapabilirlerdi odada?

«Zavallı yavrum!»

Bu sözleri yaşlı adam söylemişti.

«Mutlu,» dedi Agnès.

«Gelecek sefere...», diye söze başladı yaşlı kadın, ama sözlerinin geri kalan bölümü gözyaşlarıyla ıslanan bir fısıltıda yitip gitti.

«Hadi, hadi!...» diyordu bu umutsuzlukla allak bullak olduğu hissedilen yaşlı adam.

İskemleler itildi, ben de aceleyle çekildim. Girişe bakan kapı açıldığında yaşlı çifti gördüm. Kadın, dudaklarında tortop edilmiş bir mendil, ufak adımlarla yürüyordu. Adam, çok üzgün, Agnès'e teşekkür ediyor ve uzun uzun elini sıkıyordu. Agnès, aşağı inişlerine bakarak bir an sahanlıkta durdu... Ama hayır, onları geçirmekten çok karaltısının daha aşağıda, merdivenlerde seçildiği bir başkasını bekliyordu... Yanılmamıştım, çünkü birkaç adım attı, gülümseyerek ellerini uzattı ve sırtında yakaları kaldırılmış gri yağmurluk bulunan genç bir kadına yol vermek için kenara çekildi. Genç kadın doğru odaya yöneldi. Piyano, uyuklayan odaların dibinde, kalın notalarda homurdanıyor, duruyor, yeniden çalıyordu.

Kimsenin benimle ilgilendiği yoktu. H  lene tempo tutuyordu, ya Agn  s?...

Köşk salona, kapının mümkün olduğu kadar yakınına süzüldüm. Yabancı kadın hızlı hızlı konuşuyordu. Uzaktan uzağa bir kaç kelime anlayabiliyordum ancak: 'Marc... Marc... Somme geçidinde... Kızılhaç... belki esir düştü... Marc...' Sonra uzun, çok uzun bir sessizlik oldu ve bende bilinmeyen tellere dokunan boğuk, yeni yetme sesiyle s  z   Agn  s aldı. Zaman zaman, gözleriyle herhangi bir deneyi izlemiş, bir makinenin işleyişine bakmış gibi susuyordu...

«İşte, görüyor musunuz!» diye bağırdı. «Bir şey uydurduğum yok.»

«Tanrım,» diye inledi yabancı kadın. «Marc... Marc...»

Az   nceki yaşlı kadın gibi ağlıyor, uyutmak için köşk bir çocuğa anlatılan masal gibi sakinleştirici konuşmasını sürdürüyordu Agn  s. Kulağım kapıya yapışık, dikkat kesilmiştim. Boşta kalan gözlerim kanapenin üzerinde a  ılmış duran bir pakete takıldı... yaşlı kadının getirdiği pakete... Agn  s, konuklarını geçirirken paketi oraya bırakmıştı. Herhalde bir armağan sözkonusuydu. Alışılmamış bir şey dikkatimi çekti. Gördüğüm bir ayak, kıvrılmış     parmak değil miydi? Kulağımı kapıdan ayırmadan kağıdı çektim paket açıldı. İçinde bir tavuk vardı.

«Hayır, hayır!» diye yalvardı genç kadın. «Cesaret edemiye  im. İstemiyorum. Başka bir sefere kalması daha iyi.»

«Yazık,» dedi Agn  s. «Kendimi çok iyi hissediyorum bu sabah. Salı günü gelebilir misiniz?»

«Evet, salı günü... Emin olun çok mutluyum.»
şaşkınlıkla, kapının önünden çekildim.

Hayatımız yavaş yavaş düzene giriyordu. Önceleri canımın sıkılmasından çekinmiştim, çünkü yalnızlığın beni boğduğu anlar oluyor ve saat dörtte ışıkların yakılmasını gerektirecek kadar karanlık olan bu eve gömülmüş hissediyordum kendimi. Ama bu anlar seyrekti. Zamanımın çoğunu gözetlemekle, kollamakla geçiriyordum. Rahat hissetmiyordum kendimi. Doğruyu söylemek gerekirse, belirli bir şeyden korktuğum yoktu. Tetikte durduğum sürece başıma bir şey gelemezdi. Kamptakilerden hiçbirinin tasarılarımızdan haberleri yoktu. Bernard ölmüş, dolayısıyla da ardımda en ufak bir iz bırakmamıştım. Öte yandan, kısa sürede Lyon'da hiçbir tehlikeyle karşılaşmayacağıma inanmıştım. Hiç gelmediğim, beni kimsenin tanımadığı, günün bazı saatlerinde sokaklarında gezindiğim ve girip çıkarken çok dikkat ettiğim bu şehirde herhangi bir aksilik söz konusu olamazdı. İstemedim, çok eski bir düşü, kimse olmamak isteğini gerçekleştirmiştim. Bir sahte canlı haline gelmiştim; birtakım koşullar sonunda hiç durmadan çevremdekileri sarsan karışıklıkların, heyecanların, acıların dışında bırakmıştı beni. Dolayısıyla, eşsiz bir rahatın tadını çıkarabilirdim. Oysa olmuyordu bu. Hélène ve Agnès durmadan kafamı kurcalıyordu. Sabah, kahvaltıda başlıyordu bu. Hélène geliyor ve yüksek sesle: «Günaydın Bernard... İyi uyudunuz mu?» diyor-du.

Bu soruya, büyük bir tabiilikle:

«Çok iyi uyudum... Teşekkür ederim,» cevabını veriyordum.

Bunun üzerine bir saniye ortalığı dinliyor, sonra ses çıkarmadan bana koşup bir liseli kız coşkunluğuyla öpüyordu.

«Sevgilim, küçük Bernard'ım benim!»

Bu sımsıkı vücuda, bu kadın kokusuna, uzun süredir yoksun kaldığım bu sevgi dolu fısıltılara kayıtsız olmadığım için öpücüklerine elimden geldiğince, gerektiği gibi karşılık veriyordum. Ama en çok aklımı başımdan alan, bu ihanet, akrabalar arası ilişki, kısa süreli kucaklaşmalar, devamlı yakalanma korkusu içindeki havaydı. Hélène üstüme çullanıyor, aklım başımdan gitmeye, ellerim üzerinde gezinmeye başladığında beni sertlikle itiyor, gözleri biraz kaymış, en sakın sesiyle soruyordu:

«Bernard, biraz daha kahve?

«Teşekkür ederim,» diye karşılık veriyordum, «çok güzel olmuş.»

Hemen ardından onu tekrar göğsümde sıkıyordum; hayatında sevişmeyi tatmamış bir kızın saf hayasızlığıyla dudaklarımı emiyordu. Bir an sonra benden uzaklaşıyor, gidip süslü boy aynasında kendine bir göz atıyor, elinin tersiyle saçlarını düzeltiyordu.

«Hélène!» diye yalvarıyordum.

«Uslu durmalısın!» diyordu. «Uslu!...» Tıpkı bir köpekle konuşur gibi.

Bütün bunlar çok aptalca bir şekilde başlamıştı. Birkaç gün önce canım dışarı çıkmak istemiş, dairenin anahtarını rica etmiştim ondan. Duraklamıştı; her şeyi uzun uzadıya düşünürdü.

«Dışarı çıkmanızı ben de isterim Bernard... Ama apartmanda kiracılar var. Size rastlamamaları iyi olur hence.»

«Niçin?»

«Sasırabilirler... Burada yalnız yaşadığımızı biliyorlar... anlıyor musunuz?... Bizim durumumuzda, dedikodular...»

Hemen sinirlenmiş, dikilmiş ve kaşlarımı çatmıştım.

«Durun, Bernard, bir çaresi var... Sabah saat dokuzdan on bire kadar apartman ıssız denebilir... akşamları da altı sularında, herkes eve döndüğünde...»

Bunun üzerine Bernard rolü oynamak için kolumu beline dolamış, dudaklarımı saçlarında gezdiren mırıldanmıştım:

«Size sorarlarsa nişanlınız olduğumu söylersiniz. Doğru değil mi bu hem?»

Kollarıma atılmış, bir parça ekmeğe yapışan aç insanın doyumsuzluğuyla yüzümü avuçlarına almıştı. Kimbilir kaç yıldan beri bu an, günlerini ve gecelerini doldurmuştu? Bayılacağını sandım. Bitkin ve sapsarı, oturdu, bana yapışarak:

«Onun bilmemesi gerek...» dedi. «Bernard!... İşliyor musunuz?... Daha sonra... ben ona anlatırım.»

O günden sonra, her sabah, tanyerinin güç eriştiği odanın akvaryum aydınlığında aynı sessiz, çılgın ve kısır saldırıyla birbirimize giriyorduk, Bu baş döndürücü ve platonik ihtiras, etimi, alev alev yakıyordu. Hélène çaresizliğini fark ediyordu, sanırım bu gücüyle gururlanmaktaydı Ama, kitaplardan edindiği bakire hayalinde, bir nişanlının hedefine varamıyan aşık olması bütün geleneklere uygundu. Daha belirli hoşnutluklar elde etmeye çalışırsa aşağılık bir herif gibi davranmış sayılırdı.

Beni asıl kudurtan da, kızkardeşinin her şeyi anlamış olmasıydı. Emindim bundan. Hélène gittikten, kapalı kapılar ardında piyanonun kararsız sesi yükseldikten hemen sonra Agnès görünüyordu.

«İyi uyudunuz mu?... Dinlendiniz mi?...

Boşlukta hep, görünmeyen toz ve duman hareketlerini izleyen gözleriyle bana bakıyordu. Kuşağını gitgide dikkatsiz bağladığı, sarı, eski bir sabahlık giyiyordu. Geceliğini ve kenarları dantelle süslü kuma-

şın altındaki göğüslerinin rahatça oynasmlarını fark ediyordum. Parmaklarımla düşüncelerimi meşgul etmek için bir sigara yakıyordum. Odadan çıkmam gerekirdi. Yerimden kıpırdayamıyordum. Ellerimi Agnès'e doğru uzatsam ne olup biteceğini hiç durmadan düşünüyordum...

«Bir şeyler alın önünüze,» diyordu tatlılıkla, «hiç yemiyorsunuz. Sizi böylesine iştahsız bırakan aşk mı?...»

«Bakın, Agnès...»

«Kızmayın Bernard... Size takılıyorum... Hem, bir erkek her zaman mektuplaştığı kadına aşıktır. Öyle olmasa, özellikle savaş sırasında askerlerin kadınlarla mektuplaşmalarını neden icat etsinler?»

«Ama, emin olun...»

«Haksızlık ediyorsunuz öyleyse. Ablam sevilme-yi hak etmiştir. Sakın nankör bir insan olmayasınız?»

Rolümü iyice şaşırmış ve utanç verici bir istekle dolu, omuz silkiyordum.

«Onu daha iyi tanıdığınızda göreceksiniz,» diyordu Agnès. «Bütün yeteneklere sahiptir. Gerçekten akli başında bir kadındır.»

Bu kelimenin üzerinde öylesine duruyordu ki, şaka edip etmediğini anlamak imkansızdı. Arasına da dinliyordu.

«Korkmayın,» dedim bir gün, «sizi duymaz.»

«O kadar da güvenmeyin,» diye mırıldandı. «Öğrencisini tek başına bırakmasını engelleyen hiçbir şey yok.»

Ve haklı olduğunu keşfettim. Bir sabah, kolunda sepetiyle içeri giren yaşlı bir kadını görünce meraka kapılıp Agnès'in odasına yürürken kapıya kulağını yapıştırıp dinlemekte olan Hélène'i yakaladım. Piyano çok uzakta, ardımda, biçimsiz bir polonez çalıyordu. Büvük salonda gizlenecek zamanı ancak bulabildim. Bundan böyle de hep dikkatli olarak, bir odaya girerken göz uouyla karanlık köşeleri, paravanaların ve

sandıkların çevresini incelemek alışkanlığını edindim. Daha da rahat edebilmek için odamdaki bütün kimlik belgelerini yaktım ve sadece Bernard'ın asker hüviyetiyle Hélène'in mektuplarını muhafaza ettim. Gözümü dört açıp çevremi kollarken gözetlendiğimi hissediyordum. Bunda kuşkusuz yanıliyordum, ama sessizlik, alacakaranlık, rutubetin çürüttüğü tahtaların çatırtıları, her şey beni devamlı tetikte tutuyordu. Sergi anıları, modası geçmiş biblolar, birkaç yüksek me-mur ve sanayici kuşağının kurumlu resimleri arasında, işsiz güçsüz dolaşıyordum. Hélène'in belirgin, Agnès'in ise eriyip kaybolan kokusunu alıyor, arasıra sevişme isteği içimi yakıp kavuruyordu. Tozun, çiçek tozu gibi ağır ağır her yanına konduğu kasvetli odalarda... Kadınlar yüzünden acı çeken ben, kendimi tanıyamıyordum artık, Çalışmayı tasarlamıştım. Ama boşuna. Bütün vaktimi yemeği, onlarla karşılaşacağım anı beklemekle geçiriyordum. Oysa beraberliğimiz hiç de eğlenceli değildi. Birbirleriyle birkaç kelime ancak konuşuyorlardı. Biri benimle konuşurken, diğeri neredeyse canımı acıtan yoğun bir dikkatle dinliyordu. Hélène büyük bir isteksizlikle yiyordu yemeğini.

«Hadi,» diyordu Agnès, «biraz da ezme al.»

«Teşekkür ederim... Karnım aç değil.»

Ekmek, patates ve reçelden başka şey yediği yoktu. Sanki masayı dolduran et, konserve, peynir gibi yiyecekler zehirliymiş gibi, aşağı yukarı sadece ekmek, patates ve reçelle besleniyordu. Agnès'in iştahından tiksindir gibiydi. Aramıza çöken sessizliği dağıtmak için esir kampıyla ilgili hikayeler anlatıyor, çocukluğum ve hayatımla ilgili bazı sorulara cevap vermek zorunda kaldığım da oluyordu. Böyle anlarda diken üstündeydim. Hep uydurmam gerekiyordu ki bu da güçtü. Neyse ki, Hélène fazla üstelemiyordu hiç. Beni kendi yanında, kendine bağlı hissetmek yetiyordu ona. Sadece Agnès araştırmalarını, Hélène'i rahatsız eden samimi bir merakla bana sorular sora-

rak sürdürmekten zevk alıyordu. Açıkça görüldüğü gibi, kızkardeşinin benimle ilgilenmesinden hoşlanmıyordu.

Bir sabah, dudaklarımızın henüz birbirinden ayrıldığı sıra, birden:

«Ben gittiğimde ne yapıyorsunuz, ikiniz?» diye sordu.

«Ama, sevgilim... hiç... Biraz gevezelik ediyorum.»

«Şey... şey yapmaya kalkarsa beni uyaracağını söz ver...»

«Ne?... Neden korkuyorsun?»

«Ah! Deliyim ben Bernard... Öylesine imkânlarla sahip ki...»

Kapı hafifçe gıcırdadı; Hélène hemen benden ayrılıp neşeyle ekledi:

«Dışarı çıkmanız, biraz gezmeniz gerekir Bernard. Artık özgür bir adamsınız.»

Yalandı bu. Esirdim, şimdi de kendimi kapatılmış hissediyordum.

Şehirde bu sessiz, esrarlı, gizli varlıklarla dolu apartman gibiydi. Kışın alacakaranlık sabahında uzaklaşırken sisin düşlere benzettği daracık sokaklarda kayboluyordum. Ya, ıssız, ıslak, durgun suyla dalgaların çarpıntısını hissederek Saone ırmağının rıhtımlarına çıkıyor, ya da yokuşlu, merdivenlerle kesilen ve hiçbir yere varmayan sokakları izliyordum. Yine de, bir kere, güneş karanlıklardan sıyrıldığında Rhone nehrini gördüm. Daha serin bir hava kulaklarımda çınlıyordu. Kabaran nehir bütün gücüyle, üzerinde uçuşan martılarınla akıyordu, bağlı olup zincirini zorlayan bir sandal gibi gitme isteği beni sarstı. Ama hayatım, gerçek hayatım orada, çevremde dönüp duran iki kadının arasındaydı. Yoksa, ben miydim onların çevresinde dolanıp duran? Aceleyle eve döndüm. Birbirini izleyen boş odalara, uzak bir ülkenin yankısını andıran piyanonun cılız ve kesik sesine bir çesit acılı şehvetle kavuştum.

Hélène'i daha belirli okşayıslara alıştırmayı denedim. İlk kucaklaşmalarımızın şiddeti yerine yumuşaklığı geçirdim. Önce bu oyunlara kapıldı, solgun çizgilerinde bir hayranlık okunuyordu. Ama kendini bırakmanın eşiğinde duruyor, omuzlarıma yapışıyor ve gözleri, ardındaki karanlığı araştırıyordu... Soluyordu.

«Hayır, Bernard, gelecek.»

«İyi ama,» dedim sabredemiyerek, «neden korkuyorsunuz? Agnès beni sevdiğinizi biliyor nasılsa.»

Hélène bu sözlerim üzerine çok korktu.

«Evet,» dedi, «bildiğini sanıyorum. Ama sızı böyle sevdiğimi bilmesini istemem.»

«Sevişmenin iki ayrı yolu yoktur Hélène.»

«Beni görmesini istemem... Daha bir çocuk!»

«Çocuk ama... becerikli bir çocuk.»

«Hayır. O hastadır, Bernard. Tasarılarımızdan kendisine söz etme cesaretini bile bulamadım, kıskanmasından o kadar korkuyorum... Onu ben yetiştirdim.»

Yeniden ağırbaşlılığına dönmüştü. Şimdi beni, inanmazcasına, bir çeşit tiksintiyle süzüyordu.

«Bu yaptığınız kötü,» dedi.

«Öyleyse bana yaklaşmayın Hélène. Beni öpmeyin. Tahrik etmeyin.»

Zayıf elini gözlerimde gezdirdi.

«Evet. Belki haksızım. Benim zavallı Bernard'ım... Bu sevgi ne kadar güzel. Kirletmemek gerek bunu... Bana kırgın mısınız?»

Hayır, ona kırgın değildim. Öfkem daha çok Agnès'e yöneliyordu. Onu kolluyordum, durmadan odasının yakınında pusuya yatıyordum. Her zaman garip ziyaretçileri geliyordu, sabahları bir iki kişi, öğleden sonraları da iki üç kişi. Aşağı yukarı hepsi kadındı, kimi çok zarif, kimi çok basit giysiliydi. Hepsi de bir paket getiriyordu. Araya taraya tatmin edici bir açıklama bulmuştum: Agnès'te, hastalıkları iyileştirici bir

yetenek bulunmalıydı. Armağanlarla gözyaşları böylece açıklanmış oluyordu. Ama dışarı çıkanların allak bullak suratları, teşekkür edişlerindeki minnet ifadesi, heyecanları, gizleyemedikleri şaşkınlıkları açıklanabiliyor muydu böylece? Giderken, hepsi hasta gibi oluyordu. Kapının girintisinde kımıldayamadan duruyor, bütün bu kadınların, günah çıkarma yerine girenlerin baş hareketi ve suçluların yenikliği içinde Agnès'in odasında birbirlerini izleyişlerine bakıyordum. Ben de onların ardından içeri girmek, Agnès'e aşkımı itiraf etmek istiyordum. Çünkü onu sevmeye başlamıştım, her sabah, gözlerimin önünde hiç sıkılmadan gezdirdiği ince vücudunu istiyordum. Ondan başka şey düşündüğüm yoktu. Ama belki o da beni çok düşünüyordu, çünkü bakışlarının sık sık ellerime ve yüzüme takıldığını fark ediyordum. Bana dokunmadan da yanımdan geçmiyordu. Sanki elektrik akımıyla doluyduk, bu akım bizi birbirimize çekiyordu. İlk pes eden Agnès oldu. Öğle yemeğinden sonra, Hélène yanımdan henüz ayrılmıştı. Agnès masanın üzerindeki ekmek kırıntılarını süpürüyordu, Hélène de kirli tabak, çatal ve bıçağı mutfığa götürmüştü. Hélène'in topuklarının uzaklaşan sesi duyuluyordu, Agnès fırçayı masanın üzerine bıraktı ve bana dönüp:

«Çabuk,» diye yalvardı... «Bernard... Bernard...»

Dudakları aralanıyordu. Üzerine eğildim. Boğuk bir çığlık ikimizi de deldi geçti sanki. Dünya çevremizde dönüyordu. Elleri benimkileri aradı, göğsüne, böğrüne giden yolu gösterdi. Bir fırtınaya kapılmış sallanıyor, ama aynı zamanda mutfaktan gelen gürültülerin hiçbirini de kaçırmıyorduk. Biraz daha, daha, soluklarımız kesilene kadar devam edebileceğimizi biliyorduk. Ayak sesleri geri dönüyordu. On metresi daha kalmıştı bu ayakların. Dokuz... sekiz... yedi.

Agnès yeniden fırçasını aldı. Ben de bir sigara yaktım.

«Bu arada,» dedi Hélène... «nüfus kaydınızı istemek için Saint-Flour'a yazmalısınız Bernard.»

«Evet. Yazacağım.»

Hiçbir şey fark etmemişti. Gülümsemeler ve tokalaşmalardan sonra akşam üstü görüşmek üzere ayrıldık, kafam bomboş, mektubun başına oturdum. Her zamankinin tersine, günün sonunu dışarıda geçirdim. Saatler boyu, soğuk bir alacakaranlıkta, rahat edemedim yürüdüm. Delirmiştım. Felakete koşuyordum... Durumu soğukkanlılıkla incelemek için boşuna çaba-lyordum. Hepimizi silip süpürecek güçleri harekete geçirdiğimi hissediyordum. Her şeye soğukkanlılıkla bakıldığında, bir sahtekar gibi kovulmaktan başka şey gelemezdi başıma. Ama, bu evin içinde hiçbir şey böylesine basit değildi. Her an içinden öldürücü bir sıvının fışkırabileceği bir fırtına bulutunda yaşar gibiydim. Bernard... Bernard!... Benim yerimde olsa ne yapardı? Gittiği her yere denge ve sağlık götürmüyor muydu? Onun adıyla kendimi tanıtmam yetmişti... Öfkeye kapılıyordum. Beni tuzaga düşüren Bernard'di. Kanunen Bernard Pradalié olacaktım. Ondan nefret ediyor, sanki toprağa, çamura dönen bir yaratığın hâlâ canlılar üzerinde etkisi olabilirmiş gibi, ondan korkmaya başlıyordum.

Karanlık çökmüştü. Çan kuleleri, ilk geceki gibi, karanlık şehrin üstünden birbirlerine cevap veriyorlardı. Neredeyse istemeyerek, geri dönüyor, gitgide daha hızlı yürüyordum. Zehirime ihtiyacım vardı. Akşam yemeğinin yüzlerimizi birbirine yaklaştıracığı saatti. Sonuna doğru koşmaya başlıyordum...

Kurulu sofranın başında beni bekliyorlardı. Agnès, Hélène'in solunda, ikisinin de yüzlerinde bir gülümseme. Ben de gülümsedim.

«Yorgun bir haliniz var,» dedi Hélène.

«Çok yürüdüğüm için.»

Bir araya gelmiş üç dosttuk. Tatlı tatlı konuşuyorduk; solgun bir ışık gözlerimizi gölgede bırakıyordu, daha iyiydi böylesi. Kan bağları kadar güçlü bağların bizi birbirimize mıhladığını, oysa her biri-

mizin diğerlerinden habersiz olduğunu, bu maskeli korkunç aşk oyununun yaradılışındaki bilmediğim karanlık bir yanı tatlı bir şekilde sarstığını düşünüyordum.

«Esir kampında okuyor muydunuz?» diye sordu Héléne.

«Tabii. Oldukça zengin kitaplıklarımız bile vardı. Hatırladığım kadarıyla...»

Tam zamanında kendimi topladım ve aceleyle yol değiştirdim.

«Ben, hiçbir zaman okumayla fazla ilgilenmedim. boş zamanım olmadığından. Ama arkadaşlarımdan bazıları sabahtan akşama kadar okurlardı.»

«Örneğin Gervais Laroche, değil mi?» dedi Agnès.

«Ha... Evet... Gervais de çok okuyanlardandı. Onun sayesinde çok şey öğrendim.»

«Anlattıklarınızdan, onu eni konu gözümün önüne getirmeye başlıyorum,» diye devam etti Agnès...

«Güçlü kuvvetli, çok esmer bir genç...»

«Niçin çok esmer?» diyerek kardeşinin sözünü kesti Héléne.

«Bilmem... Aklıma öyle esti... büyükçe burunlu... kulağının yakınında bir... hayır iki etbeni... sol kulağının...»

«Saçmalıyorsun, zavallı yavrum,» diye homurdandı Héléne. «Öyle değil mi Bernard?... Ama...»

Yemeği bırakmışım. Masa örtüsünün üzerindeki ellerim bütün çabalarımın rağmen titriyordu.

«Neniz var Bernard?» diye mırıldandı Héléne.

«Hiç... Bir şeyim yok... Gervais'nin tarifi beni... Gervais'in gerçekten sol kulağına yakın iki etbeni vardı.»

Héléne şimdi benden beter sarsılmıştı.

«Ne olacak,» dedi Agnès, «bunda ne gibi bir gariplik var?»

Hareketsiz, bakışıyorduk. «Onu tanımış, diyor-

«dum kendi kendime, beni enseledi, enseledi beni!»
Hemen kendi kendime karşı çıktım. «Onu tanımış
olamaz. Kesinlikle imkânsız bu.» Ama iki kızkarde-
şin bana dikkat etmediğini hemen anladım. Çatışır,
birbirlerine meydan okur... çok eski ve anlaşılmaz
bir ihtilâfı sonuçlandırır gibiydiler.

«Niçin yanılmış olayım?» diyordu Agnès.

Bunu Hélène'e söylüyor ve bir gülümseme oyna-
şıyordu dudaklarında. Bir küçümseme ifadesini pek
gizlemek zahmetine bile katlanmıyordu. Sakin sakin,
gereksiz bir tartışmaya son vermek istercesine ekle-
di:

«Üstelik Gervais'nin yanaklarını karartan, çok
sık sakallı adamlardan biri olduğuna bile eminim...»
Tanıklığıma başvurmak istercesine bana döndü.

«Doğru,» diye mırıldandım.

«Görüyorsun ya,» dedi kızkardeşine.

Hélène bakışlarını önüne indirmişti. Bir ekmek
içi parçasını uzun uzun yuvarladı. Agnès bana:

«Sık sık buna benzer şeyler görürüm,» dedi. «A-
ma Hélène buna inanmak istemiyor.»

Hélène cevap vermedi. Yerinden kalktı, bana eli-
ni uzattı.

«İyi geceler Bernard.»

Ve çıktı.

«İyi geceler Hélène!» diye bağırdı Agnès.

Omuz silkip bir kahkaha attı.

«Zavallı,» dedi alçak sesle «beni hep enayinin
teki sanır. Bana bir sigara verin Bernard... İnsanın
bir ablası olması kolay değil Julia sayesinde bunu
siz de anlamış olmalısınız.»

«Julia mı?»

«Siz erkeksiniz, doğru. Aynı şey değil. Ama
ben!...»

Sinirli sinirli sigara içiyor, sofraya örtüsüne bol
bol duman üflüyordu.

«Oysa, ben olmasam... Yiyeceğimizi onun piya-

nosu sağlayamaz. Tanıdığım kadarıyla, kapının ar-
dından bizi dinlediğinden eminim... En iyisi gidip
yatmak!»

Sigarasını tabağında söndürdü ve bana bakma-
dan çıktı. Gidip pencereyi açtım. Bitkindim. Ola-
ğanüstü bir şey gelmişti başıma! Savaşın önce Ber-
nard'a rastlamış mıydı yoksa? Bernard birkaç kere
Lyon'a gelmişti. Ama o sıralar Agnès daha çocuktuktu.
Ailesini tanımış olsaydı, Hélène, mektuplarında ona
Agnès'in sözünü ederdi. Bütün bunlardan kesinlikle
emindim. Üstelik, Agnès, Bernard'ın yüzünü tarif e-
derken Gervais'yi, yani beni anlattığını sanıyordu.
Demek tanımiyordu Bernard'ı. Bir rastlantı sözkonu-
suydu. Ama böylesine şaşırtıcı ayrıntılar rastlantı so-
nucu bulunamazdı. Öyleyse?...

Korkudan hasta gibiydim, daha uzun süre sırtımı
yemek odasına çeviremezdim, Pencereyi kapadım
ve yüzümü... boşluğa, sessizliğe, itilen iskemleleri ay-
dınlatan ışığa, tabakların yanına atılan peçetelere
çevirdim. Önceki günlerden daha tehlikede değildim,
yine de bir tehlikenin yaklaştığını büyük bir güçle
hissediyordum. Agnès yüzleri okuma yeteneğine sa-
hipse düşünceleri de okuyamaz mıydı?... Neyse ki,
beni seviyordu. Ya da sadece Hélène'in elinden al-
mak mı istiyordu?... Bitkin, odama kapandım ve ge-
cenin büyük bir bölümü yatağımın bulunduğu girin-
tiyle pencere arasında dolaştım durdum. Uzaklardan
trenlerin, otomobillerin geçtiğini işitiyordum. Silahlı
bir askerî birlik, düzenli ayak sesleriyle sokağı geçti.
Bernard! Sana şimdi ihtiyacım vardı ve sen yaşamı-
vordun artık...

Hep kararsız ve bölünmüş, uyudum sonunda.
Uyandığımda piyano Cramer'in bir etüdünü çalıyör-
du, sesin çok daha açık seçik, daha yakın olduğunu
fark ettim. Sanki kapılar, istenerek açık bırakılmıştı.
Hélène'in sesi rahatça kulağıma geliyordu... Giyin-
dim, aceleyle elimi yüzümü yıkadım ve yemek oda-

sına döndüm. Evet, Agnès oradaydı. Direnmeyi düşünmüyordum bile. Onu göğsümde sıkıp kuşağı çözülen sabahlığının altını karıştırdım. Aç, ölüm halinde olan bendim ve ona asla doyamıyacaktım. Ağız ağıza, gamları ağır ağır sıralayan piyanonun bir kaç adım ötesinde inliyorduk. Telefon çaldı ve bu ses bizi aynı anda ürperten bir darbe oldu sanki. Birbirimizden bir türlü ayrılamıyorduk, ama içgüdüsel bir hareketle, koridoru gözetlemek için olduğumuz yerde dönmüştük.

«Daha!» diye fısıldıyordu Agnès.

Telefon üsteliyordu. Hélène yemek odasında olduğumuzu mutlaka biliyordu, yeniden tehlikeyle burun burunaydık. Sanki tehlikenin doruğuna varmak bizi, sonunda birbirini bulmuş iki hayvan gibi bağlayan bu aşkın şartıydı. İlk olarak ben Agnès'in kollarından sıyrıldım.

«Hadi git cevap ver, çabuk.»

«Sonra yanıma gelecek misin?»

Hiç bir söz vermemeye baktım. Bir ihtiyat kalıntısı beni, devamlı savunma halinde bulunmaya itiyordu. Sabahın bir bölümü boyunca odamdan çıkmadım. En garip keşfimi de daha sonra yaptım. Dinlemek için Agnès'in küçük salonuna girmiştım. Şöminenin yanında bir dolap vardı. Açtım; içi, üst üste yığılmış seylerle doluydu. Bunların arasında kadın eldivenleri, kravatlar, kurşun askerler, mendiller, bir takım erkeklerle delikanlıların fotoğrafları, oyuncak, kumaş ve biblo yığınlarının üstünde de yeni kesilmiş gibi, hayatın çarpıcılığıyla çevikliğini taşıyan bir saç örgüsü vardı. Odayı hafif bir hıçkırık sesi dolduruyordu. Uzun uzun dinledim. Bütün gücümle, gerçeği görmekten kaçıyordum

İhtiyatlı davranmak isteğiyle, birkaç dakikadan fazla kalmazdım kapının önünde. Çekilmek üzereydim ki anormal bir gürültü, sanki yere düşen birinin çıkardığı boğuk gürültü beni olduğum yere mıhladı. Ayaklarımın altındaki döşeme sarsılmıştı, avizenin sallantılı billurları hâlâ oynayıyordu. Merak ve korku arasında kararsız duraklıyordum, ama yan odada hiçbir hareket yoktu. Konuşulmuyordu, hıçkırıklar da keşilmişti. Yine de bir bardak ya da şişe tıngırtısı işittim, musluktan akan suyun sesi geldi. «Aptallaşıyorum, diye düşündüm. Belki bir eşya devirdi, hemen işi büyütüveriyorum!» Şimdi ortalığa büyük bir sessizlik çökmüştü, bir sıvı gibi odayı dolduruyordu. Başım dönene dek içimi çekiyor ve böyle bir sessizlik bana geri kalan her şeyden garip geliyordu. Piyano, bir yerlerde Chopin çalmaktaydı. Geri dönüp kapının tokmağına elimi uzattım. İçeri girecek miydim? Ya sonra? Ne diyecektim? Agnès gitmemi rica edecekti, bunda haklı da olacaktı. Yine de garipti, bu ani sessizlik. Her zamanki gibi, anahtar kilitteydi ve içeri bakmak imkânsızdı.

«Orada ne yapıyorsunuz?»

Birden doğruldum. Hélène beni öylesine büyüleyici bir bakışla süzüyordu ki ürktüm. Kuşku, kurnazlık, acı, güçlkle bastırılan bir duygu yığını yüzünü bembeyaz, acınacak bir maske gibi dondurmuştu. İçgüdümle, şiddete şiddetle karşı çıktım.

«Sussanıza!» dedim... «Bu kapının ardında neler

olup bittiğini öğrenmek isterim doğrusu. Az önce büyük bir gürültü duydum... Sanırım biri yere düştü...»

Hélène yaklaştı ve ellerini kavuşturdu.

«Günün birinde olacaktı bu,» diye mırıldandı.

«Ne?... olacak olan nedir?»

Beni itti ve kapıyı vurdu.

«Agnès... Aç! Hemen aç! Açmanı rica ediyorum!»

Birlikte kulak kabarttık, alınlarımız neredeyse birbirine değiyordu.

«Ateşle oynaya oynaya...» dedi yine Hélène dişleri arasından.

Sesinin titremesine yol açan öfkeydi. Kapının tokmağını çevirdim ama açamadım. Kilitliydi kapı.

«Agnès... Eğer...»

Kapı açıldı. Aralıkta Agnès görüldü.

«Ha! Siz miydiniz?» dedi bir çeşit küçümsemeye. «Girin içeri... Görüyorsunuz işte...»

Pencerenin önündeki halının üzerine konuk kadın uzanmış, başı bir yastığa konmuştu. Islatılıp dü-rülmüş bir peçete alnıyla gözlerini gizliyordu. Yanında, bir komodinin üzerinde tahtadan oyulmuş bir at arabası, küçük çocukların delice sevdikleri türden üç beş kuruşluk bir oyuncak vardı.

«Bayıldı,» dedi Agnès sakın sakın. «Bir türlü kendine getiremiyorum.

«İyice aklını kaçırdın!» diye bağırdı Hélène. «Bu kadın ölebilir...»

«Yok canım. Aklından neler de geçiriyorsun?»

«Belki bir doktor çağırmak gerekir?» dedim.

Hélène sabırsızlıkla omuz silkti.

«Doktor mu? Sonra rezil olalım diye mi?»

Genç kadının yanında diz çöktü ve başını sertçe tuttu.

«Çabuk, kolonyayı verin!»

Kızkardeşi tuvalete geçerken bana çabucak anlattı:

«Gelecektekten haber verme yeteneğine sahip olduğunu söylüyor. Ve kendisine inanan başka çılgınlar da buluyor... İşte sonucu!... Bernard, daha baştan durumu size açıklamam gerekirdi... Ama böyle şeyler kolaylıkla itiraf edilemez... Şu kolonya geliyor mu?»

Agnès şişeyi ve havluları getirdi.

«Bu işin sonu geldi yavrum,» dedi Hélène öfkeyle. «Herkesten fazla şey bilmek isteyen bu insanlardan bıktım.»

Uğraşüyor, soluk kesen, yakıcı bir koku salan alkolü avucunun içine doldurmuş yabancı kadının yanaklarını oğuşturuyordu.

«Sanki bugünkü halimiz yetmiyormuş gibi!... Bir de gelecek öğrenilmek isteniyor... Delice bir şey... Kaldırın şunu, Bernard.»

Hareketsiz genç kadının doğrulmasına yardım ettim. Hélène önüne geçilemeyen bir şiddetle dört tokat attı. Agnès araya girmeye kalkıştı.

«Sen de en az bu kadarını hak ediyorsun,» diye bağırdı Hélène. «Şimdiye kadar sabrettim, ama yeter artık, işiyor musun!»

«Hakkım var...»

«Hiç bile. Nasıl yaşaman gerekiyorsa öyle yaşayacak, ya da şarkı söyleyip kılıç yutanlarla dolu panayırların yolunu tutacaksın.»

«Aaa! Canımı sıkıyorsun ama... Açlık canıma tak etti. Aile ve gelenekler güzel, ama biraz modası geçmiş şeyler, inan bana.»

Uzakta, piyano çalmaya devam ediyordu. Genç kadın kollarımda ağırlaştıkça ağırlaşmaktaydı.

«Belki de yatağa yatırmak gerekir?» dedim. Ama beni dinlemiyorlardı bile.

«Senin adına ben utanıyorum,» diye devam ediyordu Hélène. «İnsanları bu şekilde aldatmak! Aklı-

na geleni onlara söylemek! Zevk için yalan söylemek!...»

«Yalan söylemiyorum. Üstelik onlara bir parça mutluluk da veriyorum, eğer bunun ne olduğunu anlayabilirsen. Kaybettikleri yakınlarından söz ediyorum onlara.»

«Şuna da bakın! Papazlardan, herkesten daha güçlü!... Zavallı yavrum, bu işe karışmamın zamanıdır artık.»

«Beni rahat bırakmanı rica ediyorum. Ne istersem yaparım. Benim evim burası.»

Genç kadın kımıldadı, gözlerini açtığını fark ettim.

«Susun biraz,» dedim. «Sizi dinliyor.»

«Evet,» diye bağırdı Agnès. «Sus!... Bırak da bakayım şuna.»

«Neden bayıldı?» diye sordum.

«Heyecan. Ölen küçük çocuğundan söz ediyordum ona... Görüyordum çocuğu... Küçük Roger'ini!...»

«Roger!» diye tekrarladı yabancı kadın. Yeniden ağlamaya koyuldu. Onu güçlkle kaldırıp bir koltuğa oturttum.

«Biraz daha iyice misiniz?»

«Evet... Sanırım...»

Hélène kadının elini tuttu.

«Evinize dönmelisiniz,» dedi. «Artık bunu düşünmek yok. Cesaretle yaşamaya devam edeceksiniz... ve bir daha gelmeyeceksiniz buraya, çünkü size bütün anlatılanlar yanlış... Küçük Roger'inizin nerede olduğunu bilmiyorum... kimse de bilemez... Onu kimse göremez... Saygı gösterilmesi gereken bir esrar bu!»

Genç kadın, umutsuz yüzünü Agnès'e çevirdi. Agnès'in suratı çok solgundu.

«Ben,» dedi, «Roger'i görüyorum.»

«Gidin,» diye yalvardı Hélène. «Bernard, yardım eder misin?»

«Siz de bana karşısınız Bernard,» dedi Agnès...
«Oysa siz, içten konuştuğumu biliyorsunuz.»

Hélène, yere düşen başörtüsünü çabucak yabancının başına sarıyor, siyah mantonun önünü ilikliyor, küçük oyuncağı çantaya tıkıp kadını kapıya doğru itiyordu.

«Roger...»

«Cesaret,» diye fısıldıyordu Hélène... «Gelin... Yürüyebilirsiniz, değil mi?»

«Oldu olacak dışarı at kadını!» diye bağırdı Agnès.

«Siz önden yürüyün Bernard,» dedi Hélène.
«Merdivende biri varsa bana haber verirsiniz.»

Sahanlığa bakan kapıyı açtı.

«Kimse yok!»

Hélène genç kadını bıraktı.

«Şimdi gidin. Bir daha buraya gelmenizi yasak ediyorum.»

«Olur, hanımefendi.»

Kararsız adımlarının merdiveni inişini dinledik. Korkuluğun kıvrımlarını izleyen elinin beyaz lekesini görüyorduk.

«Burada durmayalım,» diye mırıldandı Hélène... İçini çekti... «Müzikle uğraşmaktan ne kadar zevk aldığımı kestiriyorsunuz herhalde.»

«Bu iş uzun zamandan beri mi sürüp gidiyor?»

«İki yıl... Onu bir arkadaşı alıstırdı... Önceleri, aldırımıyordum... Bir çocukluk sanıyordum... Sonra kitaplar satın aldı, hiç hoşuma gitmeyen kişileri buraya çağırdı. Yaptıklarını beğenmediğimi görüyordu, bunun üzerine devam etti. Hele bir yığın mutsuz kişinin saflığından faydalanabileceğini anlayınca... Şu sıra, kayıp vermeyen aile var mı hiç?»

«Ama... hunca müşteriye... nasıl topladı?»

«Aman Bernard!... Bu palavraları ciddiye almıyorsunuz umarım. Agnès de böyle bir yetenek!...»

Kuru bir kahkaha attı ve birden yanımdan ayrıldı. Piyanonun sesi kesilmişti, Yağmurluğumu kap-

tım... Bu evin havasına daha fazla katlanacak halde değildim. Yürümeye, düşünmeye ihtiyacım vardı, oysa çözümü imkânsız olan aynı soruna toslayacağımı önceden biliyordum...

Rıhtımların gri duvarları suya gömülüyordu. Merdivenlerin dibinde, köprüleri, bulutları, bina cep-helerini yansıtarak Saone ırmağı uyukluyordu. Taş-lar ırmağın aynasındaki görüntüleri kadar gerçek görünmüyor, ben de bıkip usanmadan Agnès'in iki etbenini nasıl yaratabildiğini, hâlâ Gervais demeye devam ettiğine göre hiç tanımadığı Bernard'ın yüzünü şaşırtıcı bir açıklıkla nasıl anlatabildiğini düşünüyordum. Gerçek Bernard olsaydım hemen Hélène'in görüşlerini paylaşır ve Agnès'e: «Sana hava değişikliği gerek yavrum!» derdim. Ama ben Gervais idim! Birçok kere, bir ezginin ana temasını ko-valadığım. günler boyu kendini hissettiren ardından uçup giden, tekrar dönüp beni kışkırttıktan sonra yine kaçıp giden bir havanın peşinden koştuğumda müziğin yakınımda olduğunu, görünmeden çevremde yaşadığını hissediyordum. Onu keşfetmiyordum, o kendini veriyordu. Bir sisin ortasındaki şekil gibi seçiyordum müziği. Sonra şekil karaltı oluyor, görünmeyen ama yine de gerçek bir porte üzerinde notalar belirliyordu. Deneylerimle, sanatın da bir iç görüş olduğunu biliyordum... Savaştan önce bestelemeye başladığım konçertonun gecemin derinliklerinden, kendi boşluğumdan, düşüncemin araştırılmamış köşelerinden çıktığını görmüştüm. Belki, notaların yerine bir yüz seçebilirdim... Ama o zaman, eğer Agnès gerçekten geleceği görme yeteneğine sahipse... hapı yutmuştum!... Kaçınılmaz bir şekilde hapı yutmuştum, çünkü daha iyi görmeye çalışacak ve Bernard'ın görüntüsü belirginleşecek, canlanacaktı. Sonunda: «Ben Bernard'ım,» diyecekti. Ya da Agnès bana, benim geçmişime, belleğimin kapalı kapıları ardına itmeye çabaladığım her şeye bağlanacaktı...

bir yerli kayığı içindeki karımı, derin boğazı, kap-kara suyu, arkadaki adamı, talihsiz kürek darbesini görecek ve parmağıyla beni işaret edecekti: «Siz Gervais'siniz!...» Korkuluğun üzerinden eğiliyordum, aşağıda yüzüm hasta bir balık gibi yüzüyordu. Az ya da çok bilinçle kişilik değiştirmek istemiştim ve Bernard bana ihanet ediyor, benden çekiliyordu. Üzerinde yüzdüğü harelerin bozduğu, bir denizanası gibi yayvanlaştırdığı yüzüm taşlar boyunca uzuyor, tatlı su balıkları bu yüzü delik deşik ediyorlardı. Çok yaşlı bir adam gibi doğrudum. Şehir çevremde, binbir geçitle delinmiş binbir kovukla deşilmiş, yuvarlaklaşıyordu. Kaçmaktan yorulmuştum. Agnès'i bırakıp sonuna kadar gitmesini beklemekten başka çare yoktu. Bernard ya da Gervais, sonuç aynıydı!

Yemek saati geldiği ve karnım acıktığı için geri döndüm. Hélène herkesten önce sofraya oturdu ve hiçbir şey söylemedi. Üçümüz içinde en tabii görünen Agnès'di. Miyopluğu, görmeden bize bakmasını sağlıyordu. Benim de ellerimi kayık tabaklarına uzatırken ve tabağıma jambon, sığır eti ve Agnès'in çalışmalarını sonucu elde edilmiş peynir alırken suçlu bir halim olmalıydı. Gerilim dayanılır gibi değildi. Ama akşam, daha da arttı. Oturduğumuz mahalleye elektrik gelmişti, yemek odasının avizesi odaya bir eğlenti ışığı saçıyordu. Yemek yiyor, birbirimizin yemek yediğini işitiyorduk; bir çatalın bir tabak kenarına çarpışı, dişler arasında paralanan ekmeğin gürültüsü, her şey dayanılmaz oluyordu. Agnès'i gizli oyalanmalara iten korkunç sıkıntıyı, zorunluluğu kemiklerimde hissediyor, yeniden korkunç, itiraf edilemez bir merak beni ona itiyordu.

Rastlantı sonucu bir masa çevresinde toplanan yolculardan da soğuk ve uzak, birbirimizden ayrıldığımızda Hélène'in ardına geçip kolunu çekmek için geride kaldım. Sonra bir sigara içmek üzere büyük salona geçtim. Birkaç dakika sonra yanıma geldi.

«Bana bir şey mi söylemek istiyorsunuz Bernard?»

«Evet... Bu böyle devam edemez, herhalde fark ediyorsunuz! Aynı kafese kapatılmış yırtıcı hayvanlar gibiyiz... Her an birbirini paralamaya hazır yırtıcı hayvanlar gibi...»

«Ohooo! Ben alışkınım. Benim için bu durum yıllardır devam ediyor...»

«Hiçbir çözüm yolu bulamadınız mı?»

«Hayır. Hiç... Kendinizi benim yerime koyun Bernard... Agnès üvey kardeşim. Babama büyük bir işletme miras kalmıştı; ikinci karısı, Agnès'in annesi, ölmeden önce har vurup harman savurdu... Şu kadarını söyleyeyim ki, babam kadını bilmem hangi gazinoda bulmuştu... Zavallı babacığım!... Durumu düzeltmek için didinip durmaktan öldü gitti. Agnès'i elimden geldiği kadar yetiştirmeye çalıştım... Bütün acılarımı anlatmam canınızı sıkıyor mu?»

«Yok canım!»

«Savaştan önce idare edebiliyordum. Babam bize iki bina bırakmıştı. Agnès'e ait olan bu apartmanla benim olan, fakat kiracılar kiralari ödemedikleri için bir türlü satamadığım, Vaise'deki bana ait bina.»

«Evet, anlıyorum.»

Hélène girişe açılan kapıya doğru birkaç adım attı, kuşkuyla dinledi, sonra geri dönüp sesini alçalttı.

«Agnès'le hep zorluk çektim Aslında, annesinin tıpatıp eşidir. Çevresindeki herkes her şeyini ona borçludur; ona ne yapılsa azdır. Düşünün, onu yetiştirmek için harcadığım bunca çabayı bile hatırlıyor mu sizce? Böyle düşünmek onu yanlış tanımak olur. Bu sabah olanları gördünüz.»

«Evet, Hélène... Açığa çıkarılması gereken bir şey var. Farzedelim ki numara yapmıyor.»

Hélène sesiz bir öfkeyle patladı ve bileklerime yapıştı.

«Yalancının teki,» diye fısıldadı. «Yalancı ve hasta! Evet, hasta! Bir kaç yıl önce kendini öldürmeye kalktı... Veronal alarak... Mutsuz olduğu bahanesiyle... Yutmayın, Bernard... Her şeyi yapabilir.»

Hafifçe silkinip kendimi kurtardım ve kolumu Hélène'in omuzlarına doladım.

«Hadi, hadi, sakın olun... Sizi ölçülü bir insan sanırdım, oysa kızkardeşinizden daha sinirli çıktınız. Diyorum ki: Numara yapmadığını farzedin. Numara yaptığını ispatlayamazsınız nasılsa. Pekâlâ bize Gervais'yi tarif edebildi... Bu durumda...»

«Daha da beter olur,» diyerek sözümü kesti Hélène. «O zaman beni dehşete düşüreceğini hissediyorum. Bu kadarıyla yeterince utanç içindeyim. Ailemin bütün dostları bana sırt çevirdi, birbiri ardından. Yalnızım... yalnız...»

«Benimle yalnız, Hélène.»

Gözlerinden yaşlar fışkırdı. Başını göğsüme dayadı.

«Beni götürün, Bernard... Bu hayattan bıktım. Gün oluyor, çok mutsuzum... Korkuyorum. Ondan korkuyorum. Evlenin benimle... İşlemler uzun sürmez. Hemen, nereye isterseniz gideriz. Yeter ki uzak olsun... Agnès burada kalır.»

Konuşmamızın bu rahatsız edici havaya gireceğini kestirememiştim.

«Dinleyin,» dedim... «Herhalde haklısınız, ama herhangi bir şeye karar vermeden önce kızkardeşinizin burada kalmakla herhangi bir tehlikeyle karşılaşp karşılaşmayacağını bilmek gerekir.»

«Ne gibi bir tehlikeyle?»

«Hasta olduğunu siz söylediniz. Bana güvenin, Hélène. Agnès'i kollamak, onu konuşturmak, numara yapıp yapmadığını öğrenmek niyetindeyim. Gerekli bir şey bu.»

«Sizi kaybetmek istemiyorum.»

«Ama en ufak bir tehlike yok Hélène.»

«Beni sevdiğinizden emin misiniz?»

«Kesinlikle eminim.»

Sesini çıkarmadan verdiği izinden hoşnut, saçlarına bir kaç öpücük kondurdum ve onu odasına kadar geçirir gibi yaptım.

«Hayır,» dedi. «Bunu size kesinlikle yasaklıyorum.»

Nefret ediyordum bu davranışlarından, fazla üstelemedim de. Bir an önce Agnès'le karşılaşmak için sabırsızlanıyordum. Yanına yaklaşmayı başaramadan, bütün bir gün kolladım onu. Yemek odasına en son geliyor, hepimizden önce kalkıyor ve odasına kapanıyordu. Sanki onun gözünde, artık yaşamıyordum. Kuşum ve kırgınlığım her geçen saat artıyordu. Sonunda dayanamadım. Gidip kapısını vurdum. Somurtuk bir yüz ve dalgın bakışlarla kapıyı açtı.

«Ne var?»

«Biraz girebilir miyim, Agnès? Bir dakikacık...»

«Sizi ablam mı yolladı?...»

«Hayır.»

«Öyleyse acele edin...»

Önceden hiçbir şey düşünmemiş, tasarlamamıştım. Kapı kapanır kapanmaz Agnès'i kollarıma aldım. Bundan sonra olup bitenlerin hiç birini istemediğime yemin ederim. Uyuşturucu ilâcın etkisindeki hasta gibiydim: Görüyor, işitiyordum, ama başka bir yaşantıdaydım sanki. Zevk, etime gömülen sivri bir demir gibi yaktı beni. Haykırmak için ağzımı açtım; Agnès'in buz gibi soğuk eli ağzımı kapadı. Boğuluyordum; kendimden geçmişim; yan döndüm, kalbim gırtlığımda ağır ağır atıyordu. Sinirlerimin bozgununda bir düşünce yüzüyordu. «Tanıyor beni... En derin köşelerime kadar görüyor... Biliyor... Her şeyi biliyor...» Gözlerimi açtım. Onun gözleri de benimkilere dikiliydi, iki sıcak yıldız gibi.

«Bernard,» diye mırıldandı... «Geldin... Bilseydim...»

«Pişman mısın?»

«Sus?»

Elleri alnımda, yanaklarımda geziniyordu. Ancak şimdi bana sahip oluyordu. Kendimi bu araştırmaya, derimin çok daha ötesine, söylemek istemediğim düşüncelere kadar giren parmak uçlarıyla okumaya terk etmiş, yerimden kıpırdamıyordum.

«Duyuyor musun,» dedi yine... «Piyano çalıyor.»

«Evet. Fauré'den.»

«Ne kadar bilgilisin!»

Ona daha iyi bakmak için başımı çevirdim. Ağzını, kapamak için gözlerimin üstüne dayadı. Soluğu biraz nemli, yavan, şekerliydi. Hayatın sıcaklığını göğsünden çekip kirpiklerimi titretiyordu, yine de ben şu an neler hissettiğini kestiremiyordum. Kendi kendime soru sorduğum da yoktu. Şehvet dolu bir uyuşukluk içinde yatıyordum. Karanlıklara gömülü şehrin içinde, el yordamıyla bu kadına doğru yönelmiştim. Herhalde onun için, bilmeden, Bernard'la birlikte buralara gelmiştim.

«Sana benden söz etti değil mi?... Yarı deli olduğumu, kendimi öldürmeye kalkıştığımı söyledi... insanlara aklıma geleni uydurduğumu, acı çektiklerini görmekten hoşlandığımı anlattı... Ne düşündüğünü biliyorum... Kıskanıyor; bana her istediğini yaptırmaya çalışır... Sen, ne cevap verdin ona? Hayır, bunu bilmemem daha iyi... Öğrenirsem, üzülürüm şimdi.»

«Nasıl!» diye mırıldandım... «Biliyor musun?»

«Hayır... Henüz o kadar usta değilim.»

Dirseğimin üzerinde doğruldum.

«Şşşşt!» dedi. «Orada sanırım.»

Yeniden sessizlik, beni kovalayan sessizlik. Agnès, dudaklarını belli belirsiz oynatarak konuşmaya devam ediyordu.

«Salonu geçiyor... eğiliyor... kapının yanında... hep orada... Yaklaştığı duyulmaz, ama ben hissediyο-

rum, alışkınım... Şu sıra benden daha da çok nefret ediyor, çünkü biliyor benimle birlikte olduğunu.»

Büyülenmiş, onu dinliyordum. Oyun mu oynuyor-
du yoksa, kapının ardında olup bitenlerin gerçekten
bilincinde miydi? Akıllı başarısızlığa uğratan esrarlı
bir sezgiye, bir çeşit hayvan ya da böcek sezgisine
sahip miydi?

«Bak... Duyuyor musun onu?... Pencereye yaklaştı... Bir öğrencisini bekliyor herhalde... Kapının ardında biraz daha durabilmek için öğrencisinin geç kalmasını diliyor.»

Girişte kapının zili çınladı, kapının ardındaki par-
kelerden biri gıcırdadı.

«Kapıyı hemen açmayacak... Yürüyerek bütün daireyi geçtiği izlenimini uyandırmak istiyor... İşte... açıyor kapıyı... Sevgili Hélène!»

Belli belirsiz bir gülümseme dudağının kıyısını sarkıtıyordu. Gözleri, benim üzerimden duvara dikilmişti, Hélène'i odadan odaya izlermiş gibi yer değiştiriyordu bu gözler ve gülümsemesi, yavaş yavaş dişlerini ortaya çıkarıyordu.

«Hiçbir şey gördüğün yok,» dedim. «Benimle alay ediyorsun.»

Yatağında yatan bir yabancıymışım gibi bana baktı, sonra yüzümü okşadı.

«Yirmi yıldır,» dedi, «çevremde dolaştığını işitiyorum. Başkalarının fark etmediklerini sezmeyi, istemeden, Hélène bana öğretti.»

«Anlıyorum,» dedim yeniden umutlanarak. «Haraketlerine, sözlerine bakarak insanları kolluyorsun ve...»

•Hayır, hiç de değil... Birden, bir takım görün-
tüler seçiyorum. Örneğin, geçen gün senin yanında
Gervais'yi gördüm. Senin çevrende yüzüyor, sanki ar-
kadaşının yüzü seninkinin yerini almaya çalışıyordu.
Anlatması çok güç. Çoğu kere gözlerimin önünde be-
liren renkler oluyor... ya da çiçekler... beyaz çiçek-
ler o kişinin tasarılarının gerçekleşeceği anlamına

gelir... tersine, kırmızı çiçekler, tehlikede olduğunu gösterir... Uzun süre, bütün bunların ne anlama geldiğini bilemedim... Herkesin benim gibi olduğunu, bir takım şeyler gördüğünü sanıyordum... Sonra bir gün, bir ziyaretin ardından ablama sordum: «Giden kadın, bu mevsimde neden Japon gülü takmıştı?» «Ne Japon gülü?» dedi ablam... Ertesi gün, sözkonusu kadın öldü... Böylece anladım... Meraka düştün değil mi Bernard?... Yalancı olduğuma seni inandırmıştı, itiraf et... Hayır işte, sanmıyorum... ya da yalan söylüyorsam iradem dışında söylüyorum, gördüklerimi yanlış yorumluyorum demektir... ve bu her zaman mümkün. Bunun için, seni meraka düşürmek istemem, ama seni uyarmanın daha doğru olduğu kanısındayım... Dünden beri, senin yanında bir şekil seçiyorum... Belirgin değil, ama bir kadının karaltısı... Hangi kadın olduğunu da bilmiyorum...»

Kendimi korumaya hazır, sinirlerimin de iyice gerildiğini hissetmiş olmalıydı. Soğuk elini, beni yatıştırmak istercesine, alnımda bıraktı.

«Esmer bir kadın, sanırım... Yaklaştığını hissediyorum... Belki sana mektup yazacak...»

«Hiçbir kadın tanımıyorum,» dedim kabaca. «Bu konuşma yeterince sürdü.»

«Kızma Bernard, sık sık yanılırım.»

Beni öpmek istedi, onu ittim ve tuvalete daldım. Bu sisli bakışa, bu kısıp sese daha fazla katlanamazdım. Esmer kadına gelince, beni rahatsız etmeyeli yıllar oluyordu. Onunla yeterince mutsuz olmuştum. Fazlasıyla ödemiştım hatamın bedelini. Yüzümü ıslattım, yıkandım. İşte, buraya gelen ve saf saf hayatlarını anlatan insanlar gibi ben de etkileniyordum. Agnès kendisine her şeyi anlatacağını, geçmişime sızabileceğini umuyorsa yanılıyordu! Daha çok gençsin kızım!

«Tabii,» diye seslendim sahte bir neşeyle, «bu kadın kötülüğümü istiyor değil mi?»

«Tabii,» dedi Agnès.

ALTI

Görünürde hiçbir şey değişmemişti. Hélène piyano dersleri veriyordu. Agnès konuklarını kabul ediyordu. İki kızkardeş birbirlerini görmezlikten gelmeye devam ediyorlardı. Ama üçümüz de boğulacak gibiydik. Yemekler birer yorucu sınav oluyordu. Bol yiyeceklerle dolu masanın çevresinde, her türlü umudu yitirmiş hastaları andırıyorduk. Hélène, köşelerde, bana sarılıyordu:

«Bernard, bu böyle devam edemez!»

Agnès, küçük salonun girişinde beni kolluyor, odasına çekiyor ve kısa bir çılgınlık bizi sessizce bir-birimizin üzerine yıkıyordu. Sonra ağzımın köşesinde sönük bir sigara, birtakım şeyler düşünerek saatler geçiriyordum. Agnès ufak ufak eklerle hâlâ Gervais diye adlandırdığı Bernard'ın kişiliğini tamamladıkça tehlikenin bana yaklaştığını elle tutulur biçimde hissediyordum. Ama belki de gerçeği anlamıştı. Bunu kestirmek imkânsızdı. Onu boğmak ve içimi dökmek isteği arasındaydım, sinirlerimin dayanıklılığı iplik gibi akan bir suyun sonunda parçaladığı kocaman kaya gibi yavaş yavaş çökmekteydi çünkü. Bazı anlar birtakım görüntülerle karşı karşıya olduğundan emindim, bazı anlar da miyop gözleri kuruzluk doluydu. Bir tanık mıydım? Yoksa bir av mı? Hem tanık, hem av mıydım yoksa? Boşluk gibi çekiyordu beni. Bu kadınların neden gelip ona başvurduklarını ve kendi acılarıyla uyuştuklarını anlıyordum. Ben bile, zehire ağzımı bulaştırmış gibiydim. İstedi-

ğim kadar: «Uyduruyor. Kendisine anlatılanlardan yararlanıyor ve zaman zaman da, ister istemez doğru biliyor,» diyeyim, içimde bir kuşku varolmaya devam ediyordu. Saçma, ama söküp atılamayan bir kuşku. Herkes gibi önsezinin varolduğunu biliyordum, ama Agnès de bunu benim kadar biliyordu. Kitaplığında, bu konuyla ilgili bir yığın kitap görmüştüm. Demek rolünü tehlikesizce oynayabilirdi. Ama neden bu rolü oynasın? Bir türlü çıkamıyordum işin içinden.

Hélène, kuşklar içinde, bizi kolluyordu. Arasıra, ona göz kırptığım, dayanması ve kendisi için, bizim için çalıştığımı göstermek amacıyla hafifçe gü-lümsediğim oluyordu. Agnès'in odasına bir daha gitmememi istedi.

«Numaracının teki,» dedi. «İnanın bana Bernard. Onu rahat bırakırsanız daha iyi olacak.»

«Bende de öyle yapıyorum,» dedim. «Sadece, numara yaptığından emin olmak istiyorum. Bunu anladık mı onu düşünmemizin gereği kalmaz.»

«Soluk alır gibi yalan söylüyor.»

«Ben de biraz sizin görüşünüzdeyim. Düşünün ki, yakında hayatıma girecek olan esmer bir kadından söz etti. Ben burada kimseyi tanımam. Aşağı yukarı hiç dışarı çıkmıyorum.»

«Görüyorsunuz işte, Bernard!»

Ertesi gün, içinde nüfus kaydı bulunan mektup Saint-Flour'dan geldi. Yemekten hemen sonra, mektubu bana Hélène verdi. Agnès de yanımızdaydı. Mektubu okudum ve ayıp olmasın diye mırıldandım:

«Nüfus memurluğu cevap veriyor...»

«Düğün ne zaman?» dedi Agnès ablasına bakarak.

Hélène'in yüzü sertleşti.

«En kısa zamanda,» diye cevap verdi.

«Doğru mu Bernard?»

Agnès'in sesi sakın, neredeyse kayıtsızdı.

«Valla,» dedim, «bir karar vermedik... daha doğ-

rusu kesin bir şey yok... Tabii nüfus kaydı gelmeden sözkonusuydu bütün bunlar...»

«Eh, öyleyse şimdi bir tarih tespit edebilirsiniz,» dedi Agnès. «Yakınlarına davetiye yollayacak mısın Hélène?»

«Gerekeni yapacağım.»

«Leroy'ları da çağıracak mısın?»

«Tabii. Doussin'leri de.»

«Gelirlerse şaşarım!»

Yine unutulmuştum. İki kızkardeş sadece kendi kavgalarını düşünüyor, meydan okurcasına, birbirlerinin suratına birtakım adları vuruyorlardı. Zaferi Hélène kazanmaktaydı, ama Agnès ne şaşkın ne de hayal kırıklığına uğramış gibiydi. Hafiften keyifli bir sesle nikahtan söz ediyordu sanki, sevimli ama gerçekleştireceği kesinlikle bilinmeyen bir olaydan söz ediyor ve sözleri Hélène'i çileden çıkarıyordu.

«Careme yortusundayız,» dedi Agnès. «Bunu unutmamak gerekir.»

«Bilmiyorum sanma, ama Belleau'lar da kızlarını geçen yıl, aşağı yukarı aynı zamanda evlendirdiler...»

Şehirdeki binaların karanlık cepheleri ardında kaynayıp duran gruplar arası çekişmeleri, aile ihtilâflarını, itiraf edilmeyen kinleri çok iyi kestiriyordum. Hélène'e duyduğum öfke artıyordu. İnatla varmayı istemediğim yere beni yavaş yavaş sürüklemesini bağışlayamazdım. Bu evlilik iğrençti. Bir sürü de tehlikesi vardı, çünkü hiçbir zaman kanun karşısında geçerliliği olmayacaktı. Ama bu tehlikeler uzaktı; savaştan sonra hepsi ortaya çıkacaktı. Hepsini önceden incelemiş ve belirli bir ölçüde uzaklaştırmıştım. Şartlar öyleydi ki, Bernard'ın bıçkıhanesini kolaylıkla satabilir, malvarlığının üzerine oturabilir ve başka bir yere, Fransa'nın öbür ucuna yerleşebilirdim. Bernard yalnızdı; ben de. Kimsenin hakkını yemiyordum. Ama

Hélène vardı ortada. Acımdan başka duygu beslemediğim ve büyük bir rahatlıkla özgürlüğüme sahip çıkan Hélène. Artık, her gün bu evliliğin sözünü ediyordu! İki kızkardeş birbirleriyle konuşmama konusundaki kararlarını unutmuşlardı. Masanın çevresine toplanır toplanmaz oklar karşılıklı yağmaya başlıyordu.

«Tuvaletini nasıl yaptıracağını düşündün mi?» diye sordu Agnès.

«Çok sade, koyu renk bir elbisem var...»

«Herkes dedikodu eder. İkinci evliliğin olsa bir şey demem. Siz, Bernard, ne düşünüyorsunuz bu konuda?»

Agnès, küstahlığıyla çok canımı sıkan hesaplı bir saflık, bir kendiliğindenlikle beni hakem yapmak fırsatını hiç kaçırmıyordu. Birini çekingenliğim, diğerini de vaatlerimle kızdırıp, yalanın içinde debeleniyordum. Ne yapsam kaybedeceğimden emindim. Nereye varmak istediklerini çok iyi görüyordum: Beni, içlerinden birini seçmeye zorluyorlardı. En uzlaştıracı gülümseyişlerim, en basit sözlerim onlara hemen destek oluyor, neredeyse zafer çığlıkları atmalarını sağlıyordu. Sonra, görünürde barışık, ama yürekler kıskançlıkla zehirli odalarımıza çekiliyor, alt edilen kimse beni serzenişleriyle ezmek için, bazan saatlerce fırsat kolluyordu.

«Zorla evlenmem sizinle!» diyordu Hélène.

«Unutma, onunla evlenmene engel olmuyorum,» diyordu Agnès.

Soğukkanlılığı; «Devam et... Sen devam et, sonunda görüşürüz nasılsa!» dercesine elini sallayışıyla Agnès'den korkuyordum. Çok çaresiz kaldığımda da, kendi kendime: «Kaç buradan! Nereye gitsen buradan daha rahat edersin,» diyordum. Ama bu, parlamasıyla sönmesi bir olan geçici bir istekti. Kaybolursam Hélène'in beni aratacağını biliyordum. Yakalanıp bir kutuya tıklan mayısböceği gibi, odamın içinde dola-

şıyordum. Pişano kasvetli düşüncelerime tempo tutuyordu. Sokak, dibinde başka böceklerin yer değıştirdikleri bir kuyu, tüm hayat bir çıkmazdı.

Her gün sokağı çıkma alışkanlığını edindim. Böylece, biraz olsun denetimlerinden kurtulduğumu sanıyordum. Özellikle sevdiğim mahalleler vardı. Bu mahallelerin adlarını hiçbir zaman öğrenemedim. Bir madeni korkuluğun ikiye ayırdığı sokakları tırmandığımı hatırlıyorum, geri dönuıldüğünde tıpkı Montrmartre tepesinden seçildiğı gibi damlar, bacalar, dumanlar ve bulutlar görölürdü. Gökyüzünün neredeyse kıyısına gelinir, yine de bir taş ocağını dolaştığı gibi garip bir izlenime kapılırdı insan. Maden galerilerini andıran yollar o kadar dar, o kadar iç içeydi. Bu yollar arasına, merdivenlerinde çamaşırların kuruduğı avlulara, koridorlara dönüşürdü. Yumurcaklar tekerlekli tahtalar üzerinde hızla aşağı kayarlardı. Bir süre sonra insan yolunu kaybeder, karınca yuvasındaki bir karınca gibi adsızlığa kavuşurdu... Yorgunluk, kendi ağırlığım beni gerisin geriye inmeye zorlardı. Yeniden yalnızlığıma gömölürdüm.

Hélène meraklanıyordu, «Yüzünüz hiç iyi değil Bernard.»

Sevimli görünmek istediğinde bir anayı andırır, benim de sabrım hemen taşacak gibi olurdu. Sonunda nikah davetiyelerinin biçimiyle harflerini seçmeye kadar vardık. Hélène bir çekmece dolusu kart ve zarf getirmişti. Bu çekmecede, birleşme ve ayrılmalarıyla Lyon şehri hayatının yirmi yılı vardı. Lüks kâğıtlara, eğik harflere, süslü püslü baş harflere heyecansız bakıyordum. Bilinmeyen adların önüne kalın harflerle sıfatları yazılmıştı. Ticaret Odası Başkanı, Lejyon Donör Nişanı Şövalye Payesini Haiz, Millî Eğitim Nişanı... Hélène ve Agnès, aynı merakla yakınlaşmış, aynı anılarla barışmış, işaret pamaklarımn ucuyla lüks kâğıtları çeviriyorlardı.

«Küçük Blèche'i hatırlıyor musun? Çok uzun bir yol halıları vardı. Kocasını savaşın başında öldü.»

«Aaaa! Marie-Anne'in davetiyesi!»

Ben bir sigara yakarken, onlar coşup basıyorlardı kahkahayı. Agnès, çekmecenin içini daha rahat karıştırabilmek için iskemlesinin üzerinde diz çökmüştü.

«Bence bu en iyisi,» dedi Hélène... «Çok sade bir kart... ha?»

«Pek hasis işi,» dedi Agnès. «Danguillaume'lardan da aşağı kalamazsın!

«Bernard, gelin bakın!... Bu sizi de ilgilendirir!»

Masaya yaklaştım.

«Sizin adınızın önüne de bir şey yazmak gerekecek,» dedi Hélène.

«Savaş esiri!» diye mırıldandım acı acı.

«Ne kadar aptalsınız, Bernard!... Ciddi konuşuyorum.»

«Tüccar?» dedi Agnès.

«Hayır. Sanayici,» dedi Hélène. «Gerçek bu.»

«Evet,» dedim. «Gerçek bu.»

Hélène bir zarfın arkasına birkaç şey karaladı. Bu oyun ikisini de sarıyordu, dolayısıyla akşam yemeği sakın geçti. Hélène et yiyecek kadar kendinden geçti, hem de Agnès'in sunduğu eti. Tabii tören Saint-Martin-d'Ainay kilisesinde yapılacaktı ama hangi gün ve saat kaçta? İyiden iyiye canım sıkılmıştı, bir baş ağrısı bahanesiyle odama çekildim. Ertesi sabah da, yemek odasına uğramadan erkenden kaçtım. Öyle kötü uyumuştum ki Saone ırmağı kıyılarında dolaşmakla yetindim. Alçak bir gökyüzünde gri açıklıklar gezinip duruyordu, ırmağın suyu göl gibi kapkaraıydı. İki üç martı rıhtımlar çevresinde dolanıyorlardı. Eskiden olduğu gibi bugün de, dertlerimle kuşku-larım sislerini içimde gezdiriyorlardı. Acıdan felce uğramış gibi kaskatı, düşüncesiz, pişmanlıktan yoksun, umutsuzdum, Gözlerim hareketsiz suyu yansıtıyordu. Uzaktan uzağa bir korkuluğa yaslanıyordum. Yapa-

cak hiçbir şeyim yoktu, bir şey yapmak da istemiyordum. Bekliyordum.

Salona geçen kapıyı yeniden açtığımda az kaldı koca bir bavula toslayacaktım. Yine Agnès'in bir müşterisi miydi bu? Oysa, genellikle çok daha az dik-kati çekerlerdi. Dişlerimin arasından homurdanıp yemek odasını geçtim. Piyanonun sesi kesildi. Hélène yanıma koştu.

«Bernard... Ona rastladınız mı?»

«Kime?»

«Julia'ya.»

«Julia mı?»

«Evet, kızkardeşinize... Az önce çıktı.»

Birden ürperdim; batıyordum... boğuluyordum.

«Julia'yı gördüğünüzü mü söylemek istiyorsunuz?...» diye mırıldandım.

Hélène, her zaman yaptığı gibi, pardösümün yakasını tuttu ve kumaşı elleriyle düzeltti.

«Kızmayın Bernard... Onunla aranızdaki bağları kopardığınızı biliyorum, ama ben ne yapabilirim? Kapıyı çaldı; sizi görmek istiyordu... Bunun üzerine देनेğinizi söyledim ve onu yemeğe davet ettim. Bir otel aramaya gitti. Kötü mü yaptım?»

«Bavul onun mu?...»

«Hayır. Bu bavul sizin. Julia size çamaşır ve elbise getirdi...»

Demek oydu esmer kadın. Agnès yalan söylememişti!

«Nasıl iş bu,» dedim. «Nereden öğrenebilir?»

«Ben de şaşıtm ve kendisine sordum. Size nüfus kaydını yollayan Saint-Flour nüfus memuru ona haber vermiş.»

Agnès, bir şey söylemeden yanımıza geldi.

«Burada mıydınız? Onu gördünüz mü?» diye sordum.

Başını salladı.

«Tren yolculuğu aşağı yukarı yirmi dört saat sürmüş,» diye devam etti Hélène. «Demiryolu uçurulmuş

birkaç yerde. Çok yorgundu... Bernard beni ilgilen-dirmeyen işlere burnumu sokmak istemem... ama kızkardeşiniz böyle bir yolculuğu göze aldığına göre sizinle ilgileniyor demektir... Bu kadar uzun zaman geçtikten sonra, aranızda olup bitenleri unutamaz mısınız?... Anlayın beni, kızkardeşinizdir Bernard.»

«Çabalarınız boşuna.»

«Çok katıısınız,» dedi Agnès.

«Neden Almanya'ya hiç yazmadı?»

«Sizin esir düştüğünüzü bile bilmiyormuş.»

Sinirlerim çözülüyordu. Oturmak zorunda kaldım.

«Zavallı dostum,» dedi Héléne, «Allak bullak olacağınızı biliyordum. Ama ne gelirdi elimden?... Şimdi, onu görmeyi reddederseniz ne durumda kalacağımızı düşünün.»

«Bunu yapamazsınız,» dedi Agnès araya girerek. «Onu kabul edin... Sırf bizim hatırımız için.»

Eminim, Bernard burada olsa dediklerini yapardı. Ama ben, boyun eğsem hapı yutmuştum. Saati-me bakıyordum: Onu bulmuştu. Julia öğleden önce dönmezdi herhalde. İki saatim vardı. Bu iki saatte ne uydurabilirdim? Ne gibi bir çare bulabilirdim?

«Çok iyi bir insan,» dedi Héléne. «Hoşuma gittiğini söylemek zorundayım.»

İyi insan onun gözünde kabul edilebilir biriydi. Herhalde Julia, insanın dostluk etmekten zevk alacağı sevimli, «efendi» kişilerden değildi. Ama Héléne, kullanmayı sevdiği bu deyimde uygun olarak yapması gerekeni yapacaktı. Dolayısıyla, kaba saba biri değil de görgülü biriysen, ben de Julia'yı gerektiği gibi karşılamalıydım.

«Kabul,» diye mırıldandım.

«Teşekkür ederim Bernard.»

«Ona bir otel adı verdiniz mi?»

«Evet. Carnot alanında Bresse Otel. Savaş öncesinde, otelin sahibine yardımlarımız dokunmuştu. Ama isterseniz, Julia'ya burada bir oda verebiliriz.»

«Uzun süre kalmaya niyetli mi?»

«Bilmiyorum. O kadar az konuştuk ki.»

Yavaş yavaş soğukkanlılığım geri geliyor ve şimdi yapabileceğim bir manevra düşünebiliyordum. Ama önce oyunu oynamalı, şüphe uyandırabilecek bir katılıkta görünmemeliydim.

«Bakarız,» dedim kendimi gülümsemeye zorlayarak... «Ama Julia'yı gözümün önüne getirebiliyorum. Duygularıyla hareket eden!... Biraz düşüncesiz... Doğrusu, önceden bir mektup yazabilirdi. Böyle, habersiz gelmez.»

«Bavulu odanıza göürelim,» dedi Agnès.

«Bu iş biraz daha bekleyebilir,» dedim. «Kızkardeşim Bresse Otelinde olduğuna göre onu hemen ziyaret etmem en iyisi.»

«Bırakın da önce yerleşsin!» diye bağırdı Hélène. «Az önce onu görmek bile istemiyordunuz, şimdi karşılamaya koşmaya hazırsınız!»

Bavulun sapına yapıştım. Hélène ve Agnès benimle geldiler. Biri askı getirdi, diğeri pabuç kalıbı.

«Sanırım, en iyisi ona büyük annenin odasını hazırlamak,» dedi Hélène. «Onu otelde yatırırsak Julia konukseverliğimizden şüpheye düşer... Hayır Bernard, itiraz etmeyin. Burada kalması hiçbirimizi rahatsız etmez nasılsa.»

Dakikalar geçip gidiyordu. Ya Julia birden gelirse? Yeniden telaşa kapılmaya başlıyordum. Tek çarem, oynayacağım son koz gerçeği Julia'ya itiraf etmektir. Julia'nın beni anlayacağını sanıyordum. Bernard'ın anlattığı az buçuk şeyle Julia'nın, pek bir şeye aldırmadığını biliyordum. Hayatımı öğrenince, neden Hélène'in yanına sığındığımı anlayınca susmaya razı gelecekti. Belki bana yardımcı da olacaktı. Bütün şartlarını kabullenmeye hazırdım. Nasılsa, kardeşinin en iyi dostuydum. Hiç düşünmeden, yaşadığını öğrenir öğrenmez kardeşini görmeye geldiğine gö-

re Bernard'ı her zaman sevmiştii demek... Julia beni kurtarabilirdi... onu tek başına görmem şartıyla. Ter- si, felaket olurdu. Bana, «Günaydın efendim,» diye- cekti. Sarardığımı hissediyordum. Hélène bavulu açı- yordu. Ardındaki Agnès bana bakmaktaydı. Önceden haber verdiği Julia'nın gelişi onu eğlendiriyordu. Bel- ki tedirginliğimin bir bölümünü kestiriyordu ve gücü- nü ispatladığına pişman değildi. Birden, sanki şaşkın- lığımı daha da arttırmak istercesine:

«Kızkardeşiniz size hiç benzemiyor Bernard,» de- di. «Sizden çok daha belirgin bir Auvergne'li tipi var.

«Doğru,» diye karşılık verdim. «Bana bunu on beş yılı aşkın bir süredir tekrarlıyorlar.

«Bernard'ı rahat bırak,» dedi Hélène. «Tedirgin edilmeye zaten ihtiyacı yok.»

Bavulu boşaltmaya koyuldu. Agnès elbiseleri ya- tağa taşıyor, pabuçları yanyana sıralıyordu. Oldukça iyi dikilmiş iki yeni elbise, kravatlar, çamaşır, bir ka- zak, domuz derisinden bir tuvalet çantası vardı ba- vulun içinde...

«Kendinizi hiçbir şeyden yoksun bırakmamışsı- nız,» dedi Hélène saygı da belirten bir sesle... «Buyu- run cüzdanınızı.»

Siyah deriden bir cüzdandı bu, üzerinde gümüş harflerle B.P. yazılıydı. İçini açtım, bir deste kâğıt pa- rayla doluydu: On bin frank. Bavul da iki kızkarde- şin becerikli ellerine durmadan yeni eşyalar bırakı- yordu. Kutusuyla bir traş makinesi, bir çift meşin ter- lik, mendiller... Hélène, bir dudak hareketiyle beğen- diğini gösterdiği pardösüyü çıkardı.

«Ne yazık ki,» diye mırıldandı Agnès, «bu elbise- lerin içinde yüzeceksiniz. Bence, hepsi de size pek büyük.»

«Hiç önemi yok,» dedim sinirlenerek.

«Ne olursa olsun!» dedi Hélène. «Gülünç olma- manız daha iyi, hele hele dikkati çekmemeniz. Ne olursunuz, hatırım için şu deniz mavisi ceketii bir gi- yin Bernard!»

Bir saat buçuğu çaldı. Ceketini sırtıma geçirdim. Julia'nın otelden çıktığını ve buraya doğru yürüdüğünü istemediğim halde görür gibiydim.

«Ne kadar da zayıflamışsınız!» dedi Héléne. «Omuzları iyi, ama düğmelerin yerlerini değiştirmek gerekecek... Biraz yürüyün Bernard... Ne diyorsun Agnès?»

«Bernard başkasının kılığına girmiş gibi. Herkes elbisesini bir yerden kiraladığı sonucuna varacak.»

«Hayır. Sen de, her şeyi ille büyüteceksin!»

Çevremde dönüp duruyor, ölçü alıyor, bakışlarıyla birbirlerini sorguya çekiyorlardı. İkisinden de aynı ölçüde nefret ediyordum. Bu saçma evlenme hazırlığı olmasa, her şeyi ortaya çıkaran nüfus memurluğuna mektup yazma işi başıma gelmeyecekti. Kendi mutluluğunu gerçekleştirecek olan Bernard'ın kaderi beni eziyordu. Ceketini çıkardım.

«Peki. İzninizle çıkıyorum!»

«Durun Bernard!» diye bağırdı Héléne. «Büyük annenin şiltesini çevirmeme yardım edeceksiniz. Bir dakikalık iş.»

Sabırsızlık, öfke ve korkudan tepiniyordum. San ki kulak versem, kaldırımda Julia'nın ayak seslerini duyacaktım. Birden yeni bir kuşku her yanıma kapladı. Julia'ya sokakta rastlasam tanıyamıyacaktım tabii. Otelde bulmam gerekiyordu onu. Aksi halde, dönüşümde, foyam meydana çıkardı. Kaçmak! İyi ama, o zaman da Héléne kaybolduğumu haber verirdi. Hem sonra iki kızkardeşle Julia arasında uzayacak bir konuşma sahtekarlığımı hemen ortaya çıkaracaktı. Beni neyle suçlamazlardı o zaman!

«Bize çarşafı veriver Agnès... Siz, iyice kendinizden yana çekin Bernard. Tanrım, ne kadar da beceriksizsiniz! Becerikli olduğunu söyleyen bir adam için...»

«Carnot alanı demiştiniz değil mi?»

«Evet, köşeyi döner dönmez hemen solda.»

«Artık gidiyorum,» dedim. «Saat on bir olacak.»

«Yarımda yemeğe oturuyoruz,» diye seslendi Héléne ardından. «Geç kalmayın.»

Merdiveni paldır küldür indim ve rıhtıma kadar koştum. Yayaların sayısı oldukça fazlaydı. Julia'nın Bernard'dan biraz daha yaşlı olduğunu ve çok belirgin bir Auvergne'li tipi bulunduğunu hatırlayarak esmer kadınlara dikkat etmeye koyuldum. Ama bu tarif çok yetersizdi. Söze nereden başlayacaktım? Kardeşinin yerini aldığımı itiraf etmeden önce Bernard'ın ölümünü haber vermeliydim. Nasıl bir başlangıç yapmam gerekiyordu? Durumumu ona açmak ve yakınlığını sağlamak için bir saatten fazla zamanım vardı. Hadi, hadi, yapacak bir şey kalmamıştı. Hapı yutmuştum işte. Hem, Bernard'ın ölümünü haber alınca hangi güç Julia'nın ağlamasına engel olabilirdi? Hélène'in evine keyifli, güleryüzlü gelmişti. Onu solgun, gözleri yaştan kızarmış bir halde geri getirecektim. Hayır, çılgınca şeylerdi bunlar. Neden otele doğru yürümeye devam ettiğimi bile bilmiyorum, güçsüzlüğüm o denli ortadaydı. Köşeyi dönünce yukarıdan aşağıya sıralanmış harflerle yazılı BRESSE OTELİ tabelasını gördüm. Oradaydı! Ürkütücü bir kararsızlıkla, kapıda durdum. Tabii, Bernard'ın kendi yerini almamı istediğini söyleyecektim ama bunun sahte olduğunu hissedecekti. Ya ona kendi kendimden, kötü yetiştirilmiş, şımarık, mutsuz çocuk geçmişimden kaçmak ve kurtulmak istediğimi anlatsam... karımın gözlerimin önünde boğulduğunu ve ölmesini isteyerek yardımına koşmadığımı söylesem, ona her şeyi itiraf etsem, her şeyi... en derin acılarımı, şüphenin kemirdiği yaratıcılık arzularımı, pişmanlıklarımı, sefaletimi, her şeyi, tek kelimeyle... bütün bunlar onu niçin ilgilendirsindi? Neden suç ortağım olsundu? Tam tersine, onu ürkütmeyecek miydim?

Yeniden yürümeye koyuldum ve kâtibin önünden geçtim. Kasa başında, koca koca saksılara yerleşti-

filmiş iki palmiye arasında bir memur esniyordu. Aynı soruyu kendi kendime bir kere daha sordum: Neden Bernard'ın yerini almıştım? Şimdi, Julia yüzünden, açık nedenler sıralamalıyım. Hiçbir neden de yoktu. Ya da küçük nedenlerden meydana gelen bir toz yığını vardı. Bitkinlik, bezginlik, bir yuva bulma isteği, bir kadın tarafından korunma ihtiyacı ve çok daha karanlık, çok daha güçlü, belki hiçbir zaman öğrenemeyeceğim başka şeyler. Julia anlayamıyacaktı. Birbirimize yönelen bir çaba harcayacak zamanımız yoktu. Oysa, bir cani değildim, bunu çok iyi hissediyordum. Ufak bir itiş, biraz daha çaba ve büyük adam olacaktım. Ne yazık ki, boşuna yalvaracaktım Julia'ya... Ne yapalım! Olan olacaktı, en iyisi bir ke-re denemektir.

İçeri girdim. Tezgâhın ardındaki adam dalgın dalgın bana baktı.

«Yer yok,» dedi.

«Oda tutmaya gelmedim. Bayan Pradalié ile konuşmak istiyorum.»

«15 numara, ikinci katta solda. Asansör çalışmıyor.»

Polise benziyordu, bomboş gözlerinden en ufak ayrıntı kaçmıyor, garip giysilerime ve yaşlı delikanlı vücuduma bakıyordu. Çekingen, bulantılar içinde ve yenik, yukarı çıktım. Bir kat, iki kat. Saat on biri çeyrek geçiyordu. Ayın on beşi. Agnès'in cümlesini hatırladım: «Kötülüğünüzü isteyen bir kadın.» Ve elim yarı yolda, havada asılı kaldı. Serüvenim şimdi sona eriyordu. Bernard beni açlıktan, esirlikten kurtarmıştı. Ama Julia'dan kurtaramazdı.

Kapıyı vurdum; belki de duyamıyacağı, hafif bir vuruş. Bu sayede geri dönüp aşağı inme fırsatını bulabilirdim.

«Giriniz!»

Kapıyı ittim ve onu hemen tanıdım. çünkü Bernard'a benziyordu. Onun gibi güçlü kuvvetliydi ve kulağının yanında bir etbeni vardı.

«Julia,» diye kekeledim.

Bana doğru bir kaç tutuk adım attı, sonra kollarını uzattı.

«Bernard,» diye bağırdı... «Bernard!... Seni bekliyordum, bir bilsen!... Bernard!»

Göğsüme atıldı, alnını omzuma koydu. Ağlıyordu.

«Benim zavallı Bernard'ım... Bernard!»

Gözlerimi kapadım, bütün gücümle, gitgide artan bir hırsla dişlerimi sıktım. Çünkü otel odasının duvarları çevremde dönmeye başlıyordu.

Düş görüyordum! Musluğun aynasında yüz boyasını tazeleyen bu kadın Julia'ydı. Gerçekten Bernard'mışım gibi bana Saint-Flour'dan söz ediyor, hiçbir şey ifade etmeyen sözlerinin bana serzenişlerden de acı geldiğini görmüyordu. Saçlarını düzeltirken gülümsüyor, eldivenlerini arıyordu.

«Bozuştüğümüz için ne kadar üzıldüm Bernard, bir bilsen! Neyse, bütün bunların sonu geldi, Bir daha sözünü etmeyeceğiz. Buradasın ya, hepsinden daha önemli... Şu paketi al, içinde yiyecek var. Koca bir parça domuz etiyle yumurta bulabildim. Zavallı kızlara yardımımız dokunmuş olur! Seni tebrik ederim. Mektupla tanıştığın hanım çok kibar!... Evlenme tasarılarınızdan bana şöyle bir söz açtı!... Şöyle bir, ama ben hemen anlarım...»

Beni koridora itiyor, kapıyı kilitliyordu. Bayağıydı, berber dükkanı kokuyordu, gerçekten kızkardeşimmiş gibi rahatsızdım. Aynı zamanda da, konuşma, itiraz etme yeteneğinden yoksundum. Hayatımın her önemli anında, içimden bütün gücümle reddettiğim şeyi kabul etmişim gibi gösteren o bir çeşit felce yakanmıştım. Şu sıra Bernard olmayı, bu kadınla senli benli konuşmayı istemiyor, ona şöyle bağırma isteğini duyuyordum: «Kardeşiniz olmadığımı çok iyi biliyorsunuz!» Yine de, onunla yürüyordum. Koluma girmişti, beni şaşırtan bir neşe, bir tabiilikle konuşmaya devam ediyordu. Ona gerçeği itiraf etmek için

öylesine hazırlanmıştım ki, şimdi gücüm kalmamıştı, boğulacak gibi oluyordum, ağzım kupkuruydu. Sanki bu geveze yabancıyla şerefsiz bir anlaşma yapmışım gibi, utanç verici bir rahatlama duyuyordum. Yaşıyordum yine. Nasıl olduğunu bilmiyordum ama, Agnès' in bana gece yarısı kapıyı açtığı an hissettiğime benzeyen bir rahatlamaydı bu.

«Julia,» dedim, «bırak da sana...»

«Hiç teşekkür etme Bernard'cığım, bundan tabii ne olabilir? Hem bavulunu rastgele doldurdum. Neler unutmuşumdur kimbilir. Bak, çalar saatini unuttum işte. Fabien Kupasında kazandığın çalar saati hatırladın mı?»

Her sözülle bana bir tuzak da kurabilirdi, elindeydim. Bernard bana Fabien Kupasından hiç söz etmemişti. Ama Julia beni sınama niyetlisi görünmüyordu.

«Cüzdanın içinde bulduğum para,» diye direttim.

«Bana sonra iade edersin. Bu sorunu halletmek için bol bol zamanımız var. Bir kerelik... sana avans versem ne çıkar?»

Aynı anda iki kişinin hayatını yaşıyor gibiydim, yıkılmıştım. Ama beni en çok şaşırtan, her geçen an daha da şaşırtıcı olan bu kadının bana böylesine yakın davranabilmesi, hiç aldırmadan böylesine sıkı sarılabilişiydi... tıpkı gerçek bir kızkardeş gibi! Kafam karışık düşüncelerle çatlayacaktı, Julia'nın yardımıyla izleyeceğim bu karanlık ve uzun yolun sonunda beni çok daha büyük bir tehlike bekliyor gibiydi.

«Sana iyi davranıyorlar mı?» diye sordu. «Küçük biraz cadaloza benziyor.»

«İkisi de çok iyi... Burada uzun süre kalmak niyetinde misin?»

«İsterdim ama üç ya da dört günüm var topu topu. İnsan ticaret hayatına girince her istediğini yapmıyor... Öyle ya, senin haberin yok. Bir bakkal dükkanı açtım. İdare edip gidiyorum. Kendimi rahatça geçindirecek kadar kazanıyorum ha!»

aracılığıyla haberlerini aldım: Bernard'ın Pomeranya'da, büyük bir esir kampına yollandığını söylemişti bana. Sonra, hiç ses çıkmadı. Bütün umudumu yitirmiştim.»

«Bir rastlantı sonucu mu yaşadığını öğrendiniz?

«Tabii. Benzin karnesi almak için belediyeye gitmiştim, orada...»

«Arabanız mı var?»

«Evet, eski bir Renault, ama işimde...»

«Ya, bir işiniz var demek? Bernard bunu bizden gizlemişti?»

«Bilmiyordu zavallı. Elime iyi bir fırsat geçti, iki yıl önce, devren satılık bir bakkal dükkanı...»

Başımı kaldırıp Hélène'e bakmaya cesaret edemiyordum. Sorgu devam ediyordu, gerçekten bir soru söz konusuydu çünkü. Zaman zaman Agnès bulanık bakışlarını bana çeviriyor, sanki beni de konuşmaya davet ediyordu. Mecbur kaldıkça cevap veriyordum, özellikle Julia tanımam gereken Saint-Flour'lu birinden söz ettiğinde. Korkuyordum tabii, ama Julia'nın beni zor durumda bırakmak istemediğini gitgide artan bir açıklıkla görüyordum. Hatta bir müttefik gibi, kaç kere yardımına koştuğunu hissettim... Bir müttefik gibi! İşte aklıma gelir gelmez kafama çakılan düşünce! Böylece saçmanın sınırlarına varmış oluyordum. Bu kadın sahtekar olduğumu biliyordu. Neden Bernard'ın yerini aldığımı, BERNARD'IN NEREDE OLDUĞUNU soracak yerde daha baştan Hélène'le Agnès'i aldatmayı kabul ediyordu. Benden beklediği neydi?

«Bernard! İşitiyor musun?»

«Özür dilerim!... Evet.»

«Hélène'e Saint-Flour'da yiyecek durumunun iyi olmadığını, şehrin gerektiğinden kalabalık olduğunu söylüyordum...»

Onlara adlarıyla hitap etmeye başlamıştı bile! Yakında senli benli konuşacaktı.

«Lyon'da mümkün olduğu kadar uzun süre kal-
manda çıkarın var.»

«Evet ama Saint-Flour'a gelmek niyetlisi değı-
lim hiç!»

«Dostlarınızı görme isteği duymuyor musunuz?»
diye sordu Héléne.

Pek fazla dostum yoktu. Hepsinin 'de savaş esiri
olması mümkün. Hem, belki Auvergne'e dönmeyece-
ğim. Kereste ticareti savaş öncesinde bozulmaya baş-
lamıştı. Savaştan sonra. İskandinav ülkelerinin reka-
betiyle...»

«Mallarınızı satmak niyetinde misiniz?» diye sor-
du Héléne.

«Hiç düşünmeden.»

Julia'yı kolluyordum. Bu kez itiraz edecekti. Kar-
deşinin soyulmasına razı gelemezdi.

«Haklısın galiba,» dedi. Chezlade... «hatırlıyor
musun... Gustou... Fabrikasını işletmekte büyük güç-
lük çekiyor. En iyi kamyonlarına el kondu... İşçi sı-
kıntısı da çekiyor...»

Bir takım olaylardan söz etti, rakam verdi. Hélé-
ne'in ilgisini uyandırmaya başlıyordu. Pratik, becerik-
li, iş hayatına yatkın olduğu hissediliyordu. Esmer ve
incelikten yoksun yüzü alımsatım sözkonusu oldu-
ğunda zevkten parlıyordu. Agnès, kulağının yanında-
ki etbenine bakmaktaydı. Julia'nın yüzünün yanında
ölünün yüzünü de seçebiliyor muydu? Belki dostum
Gervais'nin Julia'ya çok benzemesi şaşırtıyordu onu.
Gerçek açıkça ortadaydı, tıpkı bilmecelerde sunulan
yüzler gibi. Jandarma nerede? Çiftçi nerede? Ber-
nard nerede?... Agnès tabağına reçel alıyordu. Ber-
nard'ı tanımamıştı. Tanıyamamıştı daha.

Kahve içmek için salona geçtik.

«Kahveyi kaçta alıyorsunuz Héléne?» diye sordu
Julia.

«Kızkardeşime sorun,» dedi Héléne sertçe.

«Armağan ediyorlar,» dedi Agnès.

Yeniden çevremizdeki hava azalıyor gibiydi. Julia üstelemedi. Şaşırtıcı bir beceriksizlikle büyük bir nceliği birleştiriyordu.

«Çok çok iyi,» dedi sadece.

Yine en ufak bir duygu belirtisi yoktu Julia'da Bernard'ın hâlâ yaşamakta olduğuna ve onun isteğiyle burada bulunduğuma inanıyordu herhalde. Eşyalara, resimlere, piyanoya kaçamak bir doyumsuzlukla bakıyordu. Ben de, rolümü oynayabilmek için, umutsuzlukla sorabileceğim önemsiz sorular arıyordum.

«Odanızı hazırladık,» dedi Agnès. «Burada otelden daha rahat edersiniz.»

İtirazlar. Teşekkürler. Zorlu an bir kere daha geçirilmişti.

«Bernard, ne olursunuz, otele kadar gidip Julia'nın eşyalarını getirin.»

Beni uzaklaştırmak mı istiyorlardı? Derisi yüzülmüş bir adamdan daha duyarlıyım. Şimdi her yanda bir tuzak seziyor ve üç kadının yokluğumda konuşabileceklerine aldırmıyordum. Belki Julia, kim olduğumu Hélène'e söylemek için gitmemi bekliyordu...

«Hemen gidin, Bernard.»

«Gidiyorum.»

Gerçekten koşarak yola çıktım. Neden Julia, Hélène'i uyarsındı? Bana ihanet etmekte bir çıkarı yoktu. Ama niyetleri hakkında ne bilebilirdim? Julia'nın bavulu bacaklarıma çarpa çarpa, aceleyle döndüm. Soluk almak için, bacaklarım titreyerek birkaç kere durmak zorunda kaldım. Gücüm kuvvetim henüz geri gelmemişti; uzunca bir çaba harcayacak halde değildim. Bana karşı birleşirlerse beni devirmekte güçlük çekmeyeceklerdi. Bavulu girişe bıraktım. Soğuk havaya rağmen ter içindeydim. Neredeydiler? Mutfaktan bir tabak çanak şangırtısı geliyordu. Birlikte bulaşık yıkıyorlardı, çok iyi anlaşıyor gibiydiler.

«Orada durma. işimizi güçleştiriyorsun,» diye ba-

ğırdı Julia. «Tahta kaşığı nereye koyuyorsunuz Hélène?»

«Büfenin çekmecesine.»

Ortak hayat düzenleniyordu. Bütün gün, Julia ile bir an yalnız kalma fırsatı bulamadan geçti. Kısa süre sonra, benimle başbaşa kalmaktan dikkatle kaçındığını fark ettim. Yanında Agnès ya da Hélène'i tutmaya bakıyor, bu kadar konuşma konusu bulabilmesine şaşıyordum. Eğlenceden yoksun bir kadının doyumsuzluğuyla, iki kızkardeşin hayatına karışıyor, yasak konuları seziyor, gizlice kötü niyetli, ama görünürde dostlukla dolup taşarak, dikkatle çevrelerinde dolanıyordu. İçgüdüyle, Hélène'i pohpohluyordu. Tersine, Agnès'i biraz küçümseme eğilimindeydi. Agnès de düşüncelerini ortaya koymadan, sevimli ve tehlikeli, gülümsüyordu. Julia'nın beş gün kalması kararlaştırılmıştı. Herhangi bir beceriksizlik yapmayacak gücü ve zekayı gösterebilecek miydim? Bundan emin değildim. Anlaşılmaz suskunluğu beni, önüne geçemediğim bir telaşa sürüklüyordu. Onu nasıl bir kenara çekmeli?... Odasına girsem? Ama bu düşünce saçmaydı... Çok korktuğum patlamaya yol açabilirdim... O gece hiç uyumadım. Julia da benimkine komşu olan odada yatıyordu ve yatağının çatırdadığını duyuyordum. Koridor döşemelerinin çatırdadığını da işitiyordum. Bizi gözetleyen Agnès, ya da Hélène'di bu...

Ertesi sabah iki kızkardeşi yemek odasında buldum. Beni görür görmez konuşmayı kestiler, kısa süre sonra da Agnès çekildi.

«Bernard,» diye mırıldandı Hélène, «beş gün süreyle kimseyi kabul etmemeye razı ettim Agnès'i. Julia'ya bir şey söylemediniz, umarım.»

«Hiçbir şey.»

«Teşekkür ederim. Böylesi daha iyi... Gördüğüm kadarıyla, ona pek iyi davranmıyorsunuz.»

«Ne yazık ki, onu olduğu gibi görüyorum.»

«Tabii... onunla birlikte yaşamak gerekseydi!...

Ama beş gün için!... Hadi Bernard, ufak bir çaba Hep üzgün, sinirli, kuşkulu bir haldesiniz.»

«Özür dilerim. Çok dertli günler geçirdim... E-sir olarak yaşadığım sürenin etkisinden kurtulamadım henüz, o kadar.»

«Gerçekten öyle mi?... Başka neden yok mu?»

«Hayır Hélène... Emin olun...»

«Zaman zaman, benimle evlenmekte acele etmiyorsunuz gibime geliyor.»

«Yanılıyorsunuz Hélène, hiç öyle değil. Sadece yalnız değiliz. Sizin başınızda Agnès var, benimkinde de Julia... Basit bir sorun değil bu.»

Hélène herhalde bu durumun garipliğiyle etkilenerek düşündü.

«Maddi yönden,» dedi, «Julia'ya bağlı değil misiniz?»

«Hiç bir bağım yok. Ne kazanmışsam kendi çabamla kazandım.»

«Sizin yardımınıza ihtiyaç duymadan yaşayacak parası var mı?»

«Ona hayatta hiç yardımım dokunmadı.»

«Buradan gitsek... Uzak bir yere yerleşsek... size yapışır mı? Anlıyorsunuz değil mi söylemek istediklerimi? Sizi çok seviyor gibi de.»

Düşünme sırası bendeydi. Julia peşimi bırakacak mıydı? Ya Agnès... vazgeçecek miydi benden?... Gelecek, kocaman bir kara duvardı.

«Size bunun cevabını veremem,» dedim.

«Dikkat, geliyorlar.»

Julia içeri girdi, Hélène'e elini uzattı, bana doğru eğilerek yanağımdan öptü.

«Günaydın Bernardcığım, iyisin ya?»

Saçlarımı, yanağımı okşuyordu. Bir mucize sonucu bulunmuş erkek kardeşiydim. Böylesine dostluk gösterileri herkese normal gelmezdi. Benim dışımda herkese! Öfkeyle, kuşkuyla geri çekildim. Bu sevgi gösterilerinde kestiremediğim korkunç, iğrenç bir yan

vardı. Tanrım! Beni inatla Bernard'ın kimliğinde tutmakta direten bu kadınlar! Oynadıkları oyunu çözümlmeye çalışmaktan vazgeçsem istedikleri yere varacaktım. Kendi kimliğimi yitirecektim. Üç yönde birden numara yapmak! Bu iş gücümün üstüne çıkmaya başlamıştı.

«Sana anlatmayı unuttum,» dedi Julia. «Zavallı kız, Paulhac öldü... Zatürree sonucu... Onunla oynamayı ne kadar sevdiğini hatırlıyor musun?»

«Evet,» diye mırıldandım, «evet, çok acı. Ya André Loubeyre, o ne oldu?»

Julia şaşkınlıkla bana baktı.

«Sık sık onu düşünüyorum,» diye devam ettim. «Onunla ve Marcel Bibes'le ne çok top oynamıştık.»

Julia, yıllar boyu Bernard'ın dert ortağı olduğundan habersizdi. Rastgele ortaya atılmış bu adlar onu şaşırtıyordu. Göz göze, yavaş yavaş düşmanını anlamaya çalışan düelloocular gibi birbirimizi kolluyorduk.

«Marcel gidip Tulle'e yerleşti,» dedi Julia.

Gülümsedi, sırf bana yönelen bir gülümsemeydi bu. Benden nefret ettiğini anladım.

«Sizi anılarınızla başbaşa bırakıyorum.» dedi Hélène yerinden kalkarak. «Almam gereken bazı şeyler var.»

Julia'nın varlığının Agnès'le başbaşa kalmama engel oluşu onu çok sevindiriyordu herhalde.

«Hayır, hayır,» diye bağırды Julia. »Size yardım etmek istiyorum. Giyinip ben de geleceğim.»

«Kardeşinizle kalın, daha iyi.»

Ama Julia'dan kolay kolay kurtulamazdı insan. İlk kez, biraz keyiflendim. Yine de onunla hesaplaşmaktan vazgeçmemiştim. Zaman geçtikçe, Julia da benimkini andıran bir duruma düşüyordu. Tatsız bir oyuncu olarak kendini ortaya koymadan bana ihanet etmesi gitgide güçleşmekteydi. Telaşlanmakla hata etmiştim. Böyle düşünüyordum daha doğrusu.

İkisini de merdivene kadar geçirdim, aşağı inmelerini izledim. Hélène öfkeyle eldivenlerini giyiyordu. Hizmetçiye andıran bu biçimsiz kadınla sokağa çıkmak çok canını sıkıyordu!... Sessizce kapıyı kapadım ve gidip Agnès'in kapısını vurdum. Beni bekliyordu.

«Bernard!»

Birbirimize doyduğumuz yoktu. Gerçekten seviyor muyduk birbirimizi? Daha çok tepemizde asılı olan ve sinirlerimizden inanılmaz heyecanlar çıkaran tehlikeyi seviyorduk. Bilinçsizliğe dek birbirimize yabancı kalıyorduk; Agnès karaltılarıyla, ben sırrımla istediğimiz kadar kucaklaşalım, birbirimizi kolluyorduk, kuşku aramızda sevginin yerini tutuyordu. İkimizi de bitkin düşüren, kafalarımızı bomboş, gözlerimizi kapalı bırakan eşsiz dakikalar yaşıyorduk. Yan yana, yasak bir ülkenin kıyısına atılmış hissediyorduk kendimizi. Kendimize geldiğimizde seslerimizi güç tanıyorduk.

«Bernard,» dedi Agnès... «Kadın geldi.»

«Evet.»

«Çevresinde bir kızılık var... Kötü bir kadın bu.»

«Evet... Daha başka ne görüyorsun?»

«Şimdilik başka şey yok... Senden nefret ediyor, Bernard... Bizden nefret ediyor.»

«Sus. Artık onu düşünme.»

Agnès bakışını tavana dikmişti. Kirpikleri hafif hafif oynasıyordu. Bana dikkat ettiği yoktu. Sararmış ve çatlamış kireçte incelemekte olduğu görüntülerden çekiniyordum. Dudaklarını aradım. Sadece sevişme onu oyalayabilir, benimkilere eş saplantılarından uzaklaştırabilirdi.

«Dostun Gervais'ye ne kadar da benziyor.»

«Sus!»

Soluğunu kesene dek onu göğsümde sıktım. Belki istediğim de buydu. Beni hafifçe itti.

«Bernard, bana açıkça cevap ver... Hélène'i seviyor musun?»

«Bu sorunun cevabı sanıldığından da güç ve karışık.»

«Her neyse, onu benden çok mu seviyorsun?»

«Senden çok mu? Bilmem... Başka bir şey bu.»

«Benimle yaşayabilir misin?»

Sinirlenip gözlerimi kapadım.

«Sanırım, kimseyle yaşayamam.»

«Ama Hélène'le evlenmeye kararlı gibisin.»

«Bunun sanıldığından da karışık olduğunu tekrarlıyorum sana. Hiçbir karar vermedim. Her zaman kararı benim yerime olaylar verdi.»

Başını benimkine yaklaştırdı, elimi tuttu ve bir süre oynadı.

«Garip bir yaratıksın Bernard. Bir çeşit yaşıyor, başka çeşit konuşuyorsun. Seninle insan, ne yapacağını kestiremiyor. Kızkardeşim gibi sen de utanıyor musun benden?»

«Hayır.»

«Bana güvenin var mı?»

«İyi ama birden bütün bu soruların ne gereği var?» diye bağırdım.

«Sen cevap ver.»

«Güven mi?... Duruma göre değişir.»

«Bir şey söylemek istediğin yok. Bana güvenmiyorsun. İkiniz de aynı türdensiniz. Biliyorum benden nefret ettiğinizi. Birlikteyken hakkımda neler söylediklerinizden de haberim var.»

«Ağlayan insanları sevmem,» dedim.

Sabrım taşı, kalktım. Eskinin sahnelerinden birini... çığlıkları... gözyaşlarını... kırgınlıkları yeniden yaşar gibiydim. «Senin gözünde hiç değerim yok... Kendini üstün adam sayıyorsun...» Beni yavaş yavaş kısırlaştıran, mahveden, yok eden sözlerin her biri... Önce annem başlamıştı: «Bu çocuktan hiçbir şey çıkmaz! Konservatuvara bile giremedi!» Tabii o, alkışların, tekrar tekrar sahneye davet edilmelerin, çiçek sepetlerinin arasında yaşıyordu. Yetenekliydi. Belki

beni ününün ağırlığıyla ezmekte haklıydı. Ama diğeri. Karım!... Şimdi de Agnès, Hélène, Julia... Yeter, Tanrım, yeter! Üçünü de öldürmeli miydim?

Derimden bir örümcek ağını söküp almak istercesine, iki elimle yüzümü sildim. Ama birbirine iyice karışan geçmişle gelecek beni bırakmıyordu. Bunlardan kurtulmam için öfkeli bir hareketten başka şeyler gerekliydi. Agnès, yüzünü yastığa gömmüş, hıçkırıyordu. Kapıyı vurup çıktım ve boş dairede rastgele yürüdüm. Kendimi güçlü, kararlı, sadece yalnız olduğum için bağlarımı koparmaya kararlı hissediyordum. Biraz sonra gevşeyecektim kuşkusuz. Bu bir anlık öfkeden yaralanmak gerekliydi. Bir kağıt parçası aradım, gazetenin abone kuşağını buldum. Arkasına, imzasız mektup yazar gibi, büyük harflerle şunları karaladım: SİZİNLE EN KISA ZAMANDA KONUŞMAM GEREKİYOR. Önemini belirtmek için de cümlemin altını iki kere çizdim. Sonra Julia'nın odasına girip kağıdı şöminenin üzerine, rahatça görülen bir yere koydum. Bu kez bir şey yapmıştım. Kaderin kör itişine irademle karşı çıkmıştım. Direnmeye devam edeceğime and içiyordum. Bütün geçmiş yaşantım bu denli içten ve gereksiz yeminlerle doluydu. Ama şimdiye kadar hayatım uğruna mücadele ettiğimi böylesine güçlü hissetmemiştim. Kuşkulu ve hoşnut, onları beklemek için salona döndüm. Piyano iskemlesine oturdum, tuşları okşamak için kapağı kaldırdım. Parmaklarım piyano tuşları üzerinde koşmaya başladığında saftım. Müzik pisliklerimi, arıtıcı bir su gibi alıp götürüyordu. İçimde kala kala bir virtüöz, eksizsiz bir sanatçı, kalabalıkları yatıştıran kara giysili din adamlarından olmamanın üzüntüsü kalıyordu. Bütün derdim de buradan gelmekteydi. Tuşlara fazlaca yüklenmeden, Chopin'in SOL MİNÖR BALAD'ının başını çaldım. Issız dairede garip bir sessiz müzikti bu. Hélène'in düşüncelerine varana dek duymaya alışkın Agnès bile şu sıra kendisinden kurtulduğumu, ne Gerva-

«S ne de Bernard, ama iyi, cömert, duyarlı, özgürlük içinde gelişmesine izin verilse sevebilecek yetenekte bir adam olduğumu kestiremezdi. Tırnaklarım fildişine değiyordu ancak. Sessizlik beni ürküttüğünden birden durdum. Piyanoyu kapadım ve Hélène, ardından Julia ile içeri girip bana:

«Canınız çok sıkılmadı ya Bernard?» diye sordugunda içtenlikle cevap verdim:

«Eşsiz bir sabah geçirdim.»

Julia mantosunu çıkarmak için hemen odasına yöneldi, ve korku yeniden yüreğimi büken bir el gibi yakama yapıştı. O notu yazdığımı pişmandım. Julia şimdi okumuş olmalıydı. İçeri girdiğinde görmemesi imkansızdı, belki de az sonra cebime sokacağı bir not da o yazıyordu. O zaman bilecektim, anlayacaktım, harekete geçebilecektim.

Agnès sofrayı kurmaya başladı. Tabak çatal sesini duyunca Julia odasından çıktı. Bana gülümsedi.

«Gel de bize yardım et, miskin!»

Sesinde hiçbir zorlama yoktu. Bakışında da herhangi bir gerilime rastlanmıyordu. Oysa, bıraktığım notu okumuştı. Herhalde güldürüsünün yeterince sürdüğünü hissettirdiğim SİZ sözcüğünü de fark etmişti.

«Ekmeği kes Bernard.»

Bıçağı uzatıyordu, boynumu yakalayıp çekerek beni öptü. Agnès, soluk bir yüzle bizi gözlüyordu. Julia'nın cevabı cebime tıkacağı an mıydı bu? Ama hayır. Cevap vermek istemiyordu. Kayıp erkek kardeşini bulduğu için hâlâ heyecanlı bir abladan başka şey değildi. Kararsızlıktan kurtulmayı ummuştum. Kararsızlık devam ediyordu. Bernard kalmaya mahkumdum. Bernard'ım.

«Sofraya buyurun,» dedi Hélène.

Yağmur yağıyordu. Dışarı çıktığımız yoktu. Gazeteler baltalama hareketlerinden, öldürülen adamlardan, sert tedbirlerden söz ediyorlardı. Hélène birkaç gün için öğrencilerine izin vermişti. Dördümüz, güneşi bir yandan alan ve bir yanımızı gölgede diğerini ışıktan bırakan geniş odalarda ağır ağır yaşıyorduk. İki kızkardeşe fark ettirmeden Julia'yı amansızca kovalıyordum. Çok yavaş ilerlediği için güven verici olan ve sineğe doğru yaklaşan açık bir el gibiydim. Ama Julia da, sinek gibi, tam parmaklarımı kapamaktan başka yapacak şeyim kalmadığında uzaklaşıveriyordu. Her türlü kaçamağa rahatlıkla imkân veren dairede, efendice, gülyüzlü ve erkek olduğum için her zaman yenik düştüğüm bir mücadeleydi bu. Julia birden, Hélène ya da Agnès'in yanına sığınmasını sağlayan bahaneyi buluyor, çamaşır, bulaşık, ütü diyerek elimden kurtuluyor ve sesleniyordu bana:

«Hemen geliyorum!»

Geliyordu da, ama hiç yalnız değildi. Birlikte bulunduğumuz sürece de bana sevgi gösterilerinde bulunmaktan geri durmuyordu. Elini başımda gezdiriyor, boynumdan öpüyordu. Bir keresinde dizlerime oturdu, düşmesini engellemek için beline yapışmam gerekti. Kadın kokuyordu; etleri sıkıydı, sıcaktı, böğründe sinirlenen elimi hissettiğinden gülüyordu. Artık huysuzluğunu gizlemeyen Hélène'i kızdırıyordu. Fırtına patlak vermek üzereydi. Geçen her dakika sancılara tutuluyordum; zaman etimde karıncalanı-

çatırdadı. Sonra yere bir pabuç düştü. Hayır, cevap vermeyecekti. Yine de kapının altını gözetlemeye devam ettim. Herhalde düşünüyordu; niyetleri konusunda beni aydınlatacak bir cümle kurmaya çalışıyordu... Yatak gıcırdadı. Elektrik düğmesi tıkırdadı. Hadi bakalım! Benim de yatmaktan, saatler boyu en çılgınca düşünceleri kafamda evirip çevirmekten başka yapacak şeyim kalmamıştı...

Ertesi gün, kaçtığımız sabahki kadar bitkin ve kuşkuluydum. Perdeyi kaldırdım. Karşıdaki evler kuru gibiydi. Oluklar su fışkırtmaz olmuştu. İyi bir belirtiydi bu. Giyindim, dışarı çıkmadan hafifçe aradaki kapıyı vurdum. Sonra, Hélène'in benden önce girdiği yemek odasına geçtim. Dalgın dalgın, kulağının ardından öptüm.

«İyi uyudunuz mu?»

«Özür dilerim Bernard. Bana gücenmeyin. Ama dayanacak halim kalmadı. Gücümün üstünde. Ona daha fazla katlanamıyacağım.»

«Onunla ilişkilerimi, neden kopardığımı anlıyorsunuz ya?»

«Evlendiğimizde evime adımını bile atamaz. Sizin için üzgünüm, Bernard, ama sizi açıkça uyarmayı yeğliyorum.»

«Size Julia'yı zorla kabul ettirmek niyetlisi değilim,» diye karşılık verdim hemen.

«Nasıl da sizden bu kadar farklı olur? İkinizi inceledikçe birbirinize yabancı olduğunuzu daha iyi görüyorum. Aynı kandan değilsiniz sanki.»

Hélène'in elini aradım, benimkiyle örttüm.

«Rica ederim,» diye mırıldandım. «Biraz daha sabırlı olun. Onu bundan sonra görmeyeceğiz. Size söz veriyorum.»

«Teşekkür ederim. Ya Agnès, size birkaç gündür garip gelmiyor mu?»

«Hayır... Hiçbir şey fark etmedim...»

«Var bir şey. Beni meraka düşürüyor... Bernard, evlenme hazırlıklarına hemen girişmemiz ge-

reker. Daha iyi. Bizim için, diğerleri için, herkes için.»

«Kabul öyleyse,» dedim elini sıkarak. «Julia gider gitmez... Ama sizden bir şey isteme sırası ben de... En yakınlar arasında yapılacak bir tören olsun... Davetiye ve reklam istemez...»

«O ne biçim söz?» diye bağırdı Hélène gülerrek.

Ona yaklaştım, uslu uslu, ilk heyecanlarını çoktan atlatmış bir eş gibi dudaklarını uzattı bana. Kendine hâkimiyetiyle beni hep şaşırtıyordu. Hatta bu yanıyla çekici geliyordu bana. Sırf onun gevşediğini hissetmek için, biraz üsteledim.

«Bırakın beni!» diye fısıldadı.

Ağız ağıza, sessiz bir mücadeleye dalıp gitmiştik, bir an için kendimize hakim olmayı unuttuk. Agnès'i önce ben gördüm. Suçlu gibi, Hélène'i hemen bıraktım. Hélène önce kıpkırmızı, ardından sapsarı oldu. Birden dramın içine gömülüvermiştik.

«Bir daha sefere kapıyı vururum,» dedi Agnès.

«Sen...» diye söze başladı Hélène.

«Ben mi?...» dedi Agnès alaycı.

«Bakın,» dedim, «kavgaya...»

«Susun Bernard,» dedi Agnès. «Bu sizi ilgilen-dirmez.»

Birden, gerçekten önemli olmadığımı, uğrunda kavga ettikleri, birbirlerinden çaldıkları bir eşyadan başka şekilde görülmediğimi derinden hissettim. Masa ikisini ayırmasa belki birbirlerinin üzerine çullanacaklardı.

«Şimdiye kadar sabrettim,» dedi Hélène, «ama...»

Koridorda Julia'nın ayak sesleri duyuldu ve iki kadının durumu hemen değişiverdi. Buradakiler dışarıdan gelenlere alışkındılar ve terbiye nefretten güç-lüydü.

«Günaydın Julia,» dedi Hélène aşağı yukarı titremeyen bir sesle.

Julia onların elini sıktı, içten, saf bir gülüm-

semeyle yanıma geldi. O da güçlüydü ve duygularını gizlemeyi çok iyi biliyordu. En ufak bir tiksinti duymadan, tersine, anlamını çok iyi sezdiğim bir çeşit şehvetli kurnazlıkla beni öptü. Benimle iki kızkardeşi aldatıyordu, bu öpücükler, bu okşamalar bu el tutmalar açıkça şunu ifade ediyordu: «Enayi, benim izimde yürü!» Öyleyse neden bana cevap vermek istemiyordu?

Masanın çevresine oturduk, üzerimize çöken sıkıntıyı dağıtmak için:

«Hava güzele benziyor,» dedim. «Biraz çıkmak istiyorum. Benimle gelmez miydin Julia?»

«Bugün olmaz. Dikilecek birkaç parça şey getirdim; orada çamaşırlarımla ilgilenecek zamanım bile olmuyor.»

Dışarı çıkmak, hesaplaşmak istemiyordu. Cevabı buydu, olsun. En az onun kadar diretecektim. Her sabahki gibi, giyinmeden kahvaltıya gelmişti. Sabahlıkla dolaşmayı, kahvesini yudumlarken bir sigara tellendirmeyi seviyor, bütün bunlar Hélène'i çileden çıkarıyordu. Odama döndüm ve not defterinin yaprağına şunu yazdım:

Bernard Lyon'a gelirken öldü.

Sonra kâğıdı yan odaya yolladım. Hiçbir tehlikesi yoktu bunun. Agnès ve Hélène'in, Julia'nın odasına girdikleri yoktu. Buna karşılık, Julia kardeşinin ölümünden haberli değilse oynadığım kumar tehlikeliydi. Kimse gerçeği bilmediğine göre de, Julia'nın bundan haberli olmaması gerekirdi. Öyleyse, bir kere daha, niçin Julia, Bernard'mışım gibi karşılamıştı? Bilmek! Ne pahasına olursa olsun öğrenmek!

Kulağım kapıda, bekledim. Önceki günden bin kere kuşkuluydum. Çok yakına gelmesini sağlamak, onu duyduğundan emin olmak için kâğıdı pek hafif itmiştim. Julia'yı açıkça duydum. Ayak seslerini gizleme gereğini duymadan yaklaştı. Sabahlığının hırsırtısına dek duydum. Sonra, bir sessizlik oldu. Uzun bir süre. Okuyordu. Okumuştı. Hepsi bu kadar. He-

men ardından süslenmeye koyulmuştu. Daha doğru-
su, yürüyüşünden, iskemlelerin yerini değiştirişinden,
bardağına su koyuşundan, hiçbir büyük heyecan
duymadığına emindim. Yine de, odasında her za-
mankinden çok kalıyordu. İnce tuğla bölmenin ar-
dındaki bu hayatı, soluğu, varlığını kollayarak her
hıştırtıyı, sürtünmeyi, çatırtıyı sersemletici yoğunluk-
ta bir dikkatle izliyordum. Yatağını örtüyor, bavu-
lunu açıyordu... ya sonra? Sonra?...

Sonunda, bu küçültücü denetimden bezip, ba-
şım bir deniz kabuğu gibi uğuldayarak doğruldum.
Yapacak bir tek şey kalıyordu, onu odasından çıkar-
ken yakalamak. Julia'ya ne söyleyeceğimi bilmiyor-
dum, ama şu ya da bu şekilde çevremi saran çem-
beri kıracaktım. Sabah ilerliyordu. Agnès mutfığa
girdi, az sonra Hélène de yanına geldi. Konuşmuyor-
lardı. O yanda da savaş vardı. Kısa bir süre sonra,
son çatışmadan kurtulmak için birbirimizden ayrıla-
mamak zorunda kalacaktık. Julia kapının tokmağını
çevirdi ve ben koridora fırladım. Yakalamıştım o-
nu.

Dışarı çıktı, beni görünce geriler gibi oldu.

«Julia, dinleyin beni!»

Kaba bir hareketle beni itti.

«Rica ederim,» dedi - sesi güvenini biraz olsun
yitirmişti - «bırakın beni.»

«Konuşmamız gerekiyor.»

«Daha sonra.»

«Hemen!»

«Bırakın, yoksa bağırırım.»

Kurnaz yüzünde en ufak bir acı yoktu. Ama, sır-
tını duvara yapıştırıp önümden geçerken kapkara
gözlerinde bir çeşit büyüme, sabitlik seçiliyordu. Yol-
ladığım notu tehdit dolu bir mektup sanmış olmalıy-
dı. Ona yetişmeyi denedim.

«Hayır,» dedim. «Sandığınız gibi değil.»

Yemek odasına kadar koştu. Orada, emniyet-
teydi. Çekindiğim Julia oluverdi yine.

«Bernard, sofrayı kurmama yardım et!»

Zorlanmadan, mutfaktakilere duyurmak için hepbenden uzak durmaya bakarak, çatalları ve tabakları birbirine vurma gayreti içinde senli benli konuşuyordu. Susmaktan başka çarem yoktu. Ama bakışımı ondan ayırmıyordum. İsteddiği kadar numara yap-sın, eskisi kadar kendinden emin değildi. Herhalde kardeşini öldürdüğümü sanıyor, bu da beni biraz daha tehlikeye itiyordu. Bir şeyi zorla kabul ettirmeye kalkarsam beni ele verebilirdi. Garip bir öğle yemeği oldu. Kimse konuşmadı. Kimsede diğerlerine numara yapacak cesaret yoktu. Suratlar maske gibiydi. Ekmeği, tuzu, tereyağını almak için sırayla hareket ediyorduk. On beş dakika sonra Hélène, hiçbir şey söylemeden odasına çekildi.

«Biraz hasta,» dedi Agnès, «ben de kendimi yorgun hissediyorum.»

Hemen bu fırsata sarıldım.

«Gidip dinlenin,» dedim. «Julia ile ben sofrayı toplarız.»

Agnès bana kuşkulu bir göz attı.

«Hayır, teşekkür ederim. Gelecek hafta bol bol dinlenme fırsatını bulacağım.»

Julia, gidişiyle ilgili bu imayı fark etmemiş göründü. Acele etmeden, bir elma yiyordu. Elmaları seviyordu. Bir sigara yaktım. Her zaman eşyaların üzerinde birkaç paket bulunurdu. Agnès'in kehanetlerinin karşılığı, Hélène aradan çekilince Julia'yı bir köşeye kıştırıp kötü başlayan konuşmayı sürdürmem daha kolay olacaktı. Alçak sesle birbirlerine söylediklerini duymaya çalışırken durumu kafamda evirip çevirerek mutfağın yakınında dolaştım. İster istemez, özgürlüğüm karşılığında Julia ile pazarlığa oturacaktım. Bernard'ın servetini ele geçirmek ve buradan kaçmak artık imkansızdı. Julia'nın ücretini ödemem zorunluydu. Ve bir şantajın ağırlığı her zaman omuzlarımda kendini hissettirecekti. Tabii, onun da gelmek istediği yer buydu. Amansız ve hiçbir şe-

ledim. Geri döndüler, tabakları yerleştirdiler. Julia'nın bağırdığını duydum:

«Demek sizde iskambil de var!»

«Hiç kullanılmaz,» dedi Agnès.

«Oysa eğlencelidir. İster misiniz iskambil falına bakmamı?»

Julia, Agnès'in falına bakıyor. Burası gerçekten bir deliler evi oluyordu!.

«Bernard!» diye bağırdı Agnès. «Gelin! Size ihtiyacı olan var... Neden ablanızın büyük marifetlerini bizden gizlediniz?

«Ah!» dedi Julia alçakgönüllülükle, «bu gibi şeyleri ciddiye almamak gerekir. Vakit geçirmenin bir yoludur, arasına doğru çıktığı da olur.»

«Nereden öğrendiniz?»

«Saint-Flour'daki bir komşu kadından. Canımız sıkıldığında, ya da haberler çok kötüyse iskambile başvururuz.»

İlgilenen Agnès desteyi masanın üzerine bıraktı.

«Size bakacağım,» dedi. «Bernard'la deneyin... Hadi Bernard! Somurtmayın böyle!»

«Kes!» dedi Julia.

Kartları üçer üçer ayırdı, bilmediğim bir takım kurallara uygun olarak bazılarını aradan seçti. Az sonra önünde iskambil kâğıtlarından bir yarım daire meydana geldi.

«İyi çıkıyor,» diye mırıldandı Agnès.

«Bu papaz sensin» dedi Julia, «daha kes... ne garip bir fal.»

Açıktaki kartları saydı. On yedi. İşaret parmağı bu kartlar üzerinde ilerlemeye koyuldu.

«Sinek ası. Para demektir... Sana çok para var... Maça onlusu... bir de dert var ama... nedir bu dert bilmiyorum... bu parayı elde edemiyorsun... Maça kızı, esmer bir kadın... karo valesi, postacı... Bu esmer kadın bir mektup alıyor... Karo onlusu, bir yolculuk yapmış ya da yapacak...

«Bu esmer kadın herhalde sensin,» dedim. «Sen-ce öyle değil mi?»

«Belki,» diye mırıldandı Julia... «Maça dokuz-lusu, hastalık. Bu kadın hastalanabilir... Kesin bir şey söyleyemem... Herhalde, başına bir gelecek var... Karo papazı, bir subay... Bu yönde bir şey göremi-yorum.»

«Gerçekten de,» dedim, «esmer kadın... subay... pek açık seçik değil.»

«Sinek onlusu... yine para.»

Agnès, bir iskemleye bağdaş kurmuş, gizleme-diği bir dikkatle bizi izliyordu. İmalarla dolu bir ko-nuşmayı yakalamaya çalışan kişiler gibi gözlerini kısı-yordu.

«Kupa kızı... seni seven biri... Sinek kızı... ev-li olsaydın karın olabilirdi.»

«Hélène,» dedi Agnès.

«Kupa kızı da sizsiniz zorunlu olarak,» dedim. Agnès kızardı.

«Bütün bunların hiçbir anlamı yok,» diye homur-dandı.

«Olmaz olur mu?» dedi Julia. «Ama anlamı daha sonra ortaya çıkar.»

İskambil falının basit bir eğlence olduğunu unut-muştuk. Servetlerini, hatta daha fazlasını ortaya ko-yan kumarbazlar gibi gerilmişti sinirlerimiz.

«Maça... maça,» diye devam etti Julia... «Zaval-lı Bernard, yanın yören maça ile çevrili. Yedili bir sürpriz, ama kötü bir sürpriz, hele tersine olunca. Sonunda da sinek yedilisi... yine para.»

Julia kartları topladı, bir haç meydana getirecek şekilde küçük desteler haline getirdi.

«Az sonra ne olacağını göreceğiz,» dedi.

Ortadaki destede bulunan kâğıtları teker teker kaldırdı.

«Sinek papazı... maça yedilisi... karo yedilisi... Senin için, sürpriz, evin içinde.»

«Biraz daha açık konuşamaz mısın?» diye sordum.

«Hayır. Belki tatsız bir şey öğreneceksin.»

«Bekliyordum.»

Agnès, şaşkın bir tavırla başını bana çevirdi, sonra yeniden fala döndü.

«Devam edin,» dedi. «Daha sonra ne olacak?»

Julia sağda, solda, yukarıda ve aşağıdaki kartlara baktı.

«Maça kızı... maça dokuzlusu... karo papazı... sinek valesi...»

Dudaklarını büzdü.

«Görüyorum,» diye mırıldandım... «Asker esmer kadının canını yakıyor... Üstelik yalnız da değil... Bu vale bana güven vermiyor!»

Birden Agnès, elinin tersiyle kartlara vurup yere saçtı.

«İkiniz de gülünçsünüz. İmalı sözlerinizi de sevmiyorum. Birbirinize gizlice söyleyecek şeyleriniz varsa giderim.»

«İmalı sözler mi?» dedi Julia.

Ama Agnès başka şey duymak istemiyordu. Aceleyle dışarı fırladı.

«Ne garip kız!» diye bağırdı Julia.

Sonra yalnız, başbaşa kaldığımızı fark etti ve o da ayağa kalktı. Ama en ufak hareketin kızdıracağı bir sürüngeymişim gibi, yavaş yavaş doğruldu. Acele etmeden, masanın çevresinde dolanmaya başladım.

«Olduğunuz yerde durun,» dedi Julia.

Sağa sola göz gezdirerek nereden kaçabileceğini kestirmeye çalıştı.

«Size söz veriyorum Julia, korkacak hiçbir şeyiniz yok.»

«Bir adım daha atarsanız,» dedi alçak sesle, «harpı yuttunuz demektir.»

Beni kollamaktan geri durmayarak koridora doğru geriledi.

«İyi ama Julia, konuşacak şeylerimiz bulunduğunu kabul ediyorsunuz.»

Kapıya vardı ve ardından kapadı. Beni son bir kere kollayan kara bir gözün ışıldadığını gördüm. sonra bakır tokmak sessizce oynadı. Kartlar dört bir yana yayılmıştı, bu kargaşalık bir kumarhane kavgası izlenimi uyandırıyordu. Tiksinerek topladım hepsini. Julia'nın imalarını Agnès gibi ben de anlamıştım, ama ondan daha iyi anlamıştım. Bu üstü kapalı sözlerimin merakımı gidereceğini sanıyorsa yanılıyordu. Agnès'le, Hélène'i dışarı çıkarmanın çaresini bulacaktım. Sonra... gerekirse Julia'nın kapısını bile zorlayacaktım. Gerekirse vuracaktım da. Ama konuşacaktı, evet, konuşacaktı...

Sakinleşmek için piyanoyu açtım, ellerim tuşların üzerinde, Albeniz'in umutsuzca olumsuzlukları içinde insanı çok rahatlatan parçalarını içimden çaldım. Bu tekmeler, bu şiddet, bu çırpınmalar neye yarardı! Hapı yutmuştum... Savaşmadan teslim olduğum ilk kere de değildi bu...

Saat dördü biraz geçiyordu. Hélène koridoru geçti ve mutfığa girdi. Çay hazırlayacaktı. Daha yakından izlemem gereken başka gidiş gelişler de oldu ama insanın ölmeyi dileyerek yere uzandığı anlardan birini yaşıyordum. Kimseye rastlamadan odama geçtim ve hemen, yatağımın bulunduğu girintinin iki kanadının iyice kapanmamış olduğunu fark ettim.

«Kim o?»

Aynı anda, üç kadının yemek odasından gelen seslerini duydum. Gülünçtü halim. Onlar numaradan barışırken, çocuk gibi, birinin yatağında yattığını düşünüyordum. İki kanadı da açtım, ışık yatağıma vurdu ve hareketsiz bekledim. Yanılmamıştım. Biri vardı. Yatağımın üzerinde küçük bir resim gördüm, resimdeki yüzü tanımam için elime almamın gereği yoktu. Bernard'ın resmiydi bu... Esir kampında gösterdiklerinin esi, bir vesikalık resim. Askere alınmadan, aceleyle çektiymişti. O sıra kısa saçlıydı. Bernard!

Korkuyla dokundum resme. Odama kim girmiş-

ti?.. Sahtekârlığımın anlaşıldığını anlatan kimdi?... Julia'dan başka kim olabilirdi... Kendini tehlikede hissettiğinden oyununu açığa vuruyordu. Güçlü olduğunun delilini vermek istiyordu bana. İki kardeş arasındaki benzerliği görmek için bu resme bakmak yeterdi. Hélène'in odasında ikinci bir resim. Bir üçüncüsü de Agnès'inkinde. Ve tamamdı bu iş!.. Belki de buydu aslında son numarası. Beni ele vermeyecekti bile. Onun yerine Bernard beni suçlayacaktı. Zavalı dostum! Hayatta bana güvenen tek insan. Tek dostum.

Ufak kartonu cüzdanıma yerleştirdim ve nemli ellerimi yatak örtüsüne sildim. En iyisi durumu hemen anlamaktı. Ayaklarımın ucuna basarak koridoru geçtim, Hélène'in kapısını araladım. Yatağın üzerinde bir şey yoktu. Geri döndüm, yemek odasının yanından dolaştım. Agnès'in odasına süzüldüm. Onun yatağının üzerinde de bir şey yoktu.

«Bernard!»

Seslenen Hélène'di.

«Bernard!.. Gelin de bir fincan çay için!»

D O K U Z

Üçü de yemek odasındaaydı, ekmek dilimlerine yağ sürüyor, gülümsüyorlardı, dostça. İyi niyetli bakışlarını bana çeviriyorlardı.

«Uyuyor muydunuz?» dedi Agnès.

«Hayal kuruyordum.»

«Her zaman akli bir karış havadaydı,» dedi Julia. «Küçükken, dışarı çıkması için odasına girmek zorundaydık. Devamlı olarak resimli bir dergi okurdu.»

Kahpe! Yalanlar dudaklarından çiçekler gibi dökülüyordu.

«Garip bir çocuk olmalıydı,» dedi Hélène. «Ablası olduğunuza göre, onunla çok uğraşmanız gerekti mi?»

«Çok,» dedi Julia ciddi ciddi. «Çalışmak istemezdi.»

«İyi piyano çalar mıydı?»

Julia ekmeğini ıslattı, bir lokma aldı.

«Pek değil,» dedi. «Hocası sık sık yakınırdı.»

Sanki annemi duyuyordum. Aşağı yukarı her hafta, çaya gelen boyalı kadınların karşısına çıkarırdım. Onlara yan yan bakıp kendimi tutarken, tıpkı Julia gibi, benden söz ederlerdi.

«Epey emeğiniz geçmiş,» dedi Hélène.

«Öğünmek gibi olmasın ama,» diyerek içini çekti Julia, «vardığı yeri biraz da bana borçludur.»

«Konuşma konusunu değiştirebilir miyiz?» dedim. «Minnet duygusu konusunda pek gelişmiş sayılmam.»

Agnès, sözlerimi onaylarcasına hafiften kıkırdadı ve şekerliği bana doğru itti.

«Julia, yarın sabah yola çıkmak istediğini size söyledi mi?»

«Hayır,» dedim. «Neden ileri geldi bu program değişikliği?»

«Gündüz yolculuk etmek daha iyi,» dedi Julia.

«İyi ama çok geç kalacaksınız,» diye karşılık verdi Hélène.

«Olsun... Böylesi bence daha iyi.»

Demek rahatlamamanın nedeni buydu. Julia gidiyordu. Haber vermeden, saldırıya geçmemi önlemek için gidiyordu.

«Yazık,» diye mırıldandı Hélène terbiyeliçe.

«Trenin kaçta?» diye sordum.

«Altı buçukta.»

«Çok erken,» dedi Hélène. «Üstelik en az bir saat önceden yola çıkmanız gerekecek. Trenler hep tıklım tıklım dolu.»

«Bir taksiye binerim.»

«Bulamazsınız. Çok az taksi var, hepsi de önceden tutulmuştur.»

Julia biraz daha telaşlı göründü. Bana bakacak oldu ama düşünüyormuş gibi başını fincanına eğdi.

«Önemi yok!» dedim hafif bir sesle. «İstasyon uzak değil. Bavul da ağır sayılmaz. Nasılsa Julia'yı ben geçireceğim. Dolayısıyla bu mesele halledilmiş demektir.»

«Az sonra size sandviç hazırlarız,» diye devam etti Hélène. «Yumurta da haşlarım. Saint-Flour'a kadar dayanmanızı sağlar.»

«Teşekkür ederim,» dedi Julia. «Ama kimseyi rahatsız etmek istemem.»

Bana döndü.

«İstasyona kadar gelmek zorunda değilsin,» dedi... «Oraya gider gitmez sana yazarım.»

«Yok canım,» diye takıldım. «Kampta çok erken kalkmaya alıştım.»

Şeker çoktan eridiği halde, Julia kaşığıyla fincanı karıştırmaya devam ediyordu.

«Belki de durumu anlamak için bir taksi durağına telefon edebilirim,» dedi.

«Nasıl isterseniz,» diye karşılık verdi Hélène dalgın dalgın.

Julia taksi durağını aradı. Konuşmadan onu dinliyorduk. Her konuşmanın sonunda: «Aksilik, aksilik!» diye söyleniyordu.

Az sonra döndü.

«Sizi yemezler!» dedi Agnès.

«Biliyorum,» diye mırıldandı Julia gevşek gevşek. «Özür dilerim, bavulumu hazırlayacağım.»

«Biz de yiyecekleri,» dedi Hélène.

Cebimde Bernard'ın fotoğrafıyla yalnız kaldım. Pencereye yaklaşıp cüzdanımdan çıkardım ve avucumun içinde inceledim. Dostumun yüzü bana bakıyordu. Gülümsüyordu. İşler dilediğimiz gibi gitmediğinde bu yüzü aydınlatan keyifli ifade yabancım değildi. «Hadi, hadi! Üzülme, bu da geçer!» Ama bu kez, geçeceği yoktu. Çok saf bir heyecan parmaklarımı titretiyordu. Hiç olmazsa Bernard, nerede olursa olsun, hakkımda kötü düşünmüyordu. «Beni görüyorsan,» diye düşündüm, «bağışlarsın!» Bir kibrit çaktım ve resmi bir köşesinden tutup aleve yaklaştırdım. Bernard'ın yüzü sarardı, kıvrıldı, silindi. Bir küllüğün içinde, kömürümsü bir kalıntıdan başka şey kalmadı. Her şeye rağmen, biraz rahatlamış olarak odama yürüdüm. Julia'da başka resimler bulunduğundan da şüpheleniyordum, ama, benimle anlaşma yolları arıyorsa bu resimleri Hélène'e ya da kızkardeşine göstermezdi. Korkmakla enayilik etmişim. Not defterinden bir yaprak kopardım ve aceleyle karaladım:

Uyarınızı anladım. Benden korkacak hiçbir şeyiniz bulunmadığını tekrarlıyorum. Şartlarınızı bildirin.

Kâğıt, öncekiler gibi kapının altından kaydı ve cevapsız kaldı. Bekledim. dinledim, sabırsızlıkla te-

pinip tırnaklarımı kemirdim. Julia'dan ses çıkmadı. Sonunda yatağıma uzandım. Tabii, çok büyük bir kumar oynuyordu, beni her şeye hazır, imkanları çok geniş, çünkü bir esir kampından kaçabilmek için geniş imkânlı olmak gerekliydi ve öldürmeye kararlı biri sanıyordu herhalde. Korku ve para hırsı arasında, pek saf olmayan okşamaları ve tehditleriyle beni silahsız bırakmaya çalışıyordu. Lyon'a geldiğinde, herhalde kardeşini bulacağından emindi. Bernard'ın ölümünü nereden öğrenebilirdi? Ama Hélène ve Agnès'le konuşması gerçeği çabucak anlamasını sağlamıştı. Karşısına çıkacak kişinin bir yabancı olacağını anlamıştı. Bunun üzerine, hemen, durumdan faydalanmayı kurmuş ve planını yapmıştı.

Bu kadının avuçları içinde kendimi küçük bir çocuk gibi hissetmek dayanılmaz bir duyguydu, beni hasta ediyordu. Üstelik olayların hızlandığını da seziyordum. Sürüklenmekteydim ve boğazda, suyun içinden baş veren kayalar arasındaki eski deniz kazasını yeniden yaşar gibiydim. Düşünmekten vazgeçtim. Hareketsiz durdum; üşüyordum. Karşıtlık ve karanlıklardan başka şey değildim. Akşam yemeğine çağırdıklarında gitmeyecektim, üçünden de öylesine nefret ediyordum. Ama annem tarafından boşuna yetiştirilmemiştim. Kötü bir davranışta bulunabilirdim belki, ama bir kalabalıkta asla. Üstüme başıma çeki düzen verdim —Hélène tarafından düzeltilen Bernard'ın bir elbisesini giyiyordum— ve ablamın, nişanlımın, metresimin yanına vardım. İşte, kendi hatam yüzünden ve olup bitenlerin hiçbirini istemeden nereye varmışım?

Akşam yemeği canlı geçti. Neden söz ettiğimizi pek hatırlamıyorum. Savaşta herhalde; baltalama hareketleri çoğalıyordu. Tête d'Or yönünde gerçek bir savaş olmuştu. Ama Hélène ve Agnès için bütün bunlar, Julia'nın gidişinden çok daha önemsizdi. Küçük kişisel ormanımız bize yetecekti. Çevremizdeki büyük orman, kıyımları, yaylın ateşleri, her çeşit

cinayetleriyle unutulmuştu neredeyse. Julia'nın dönüşünün şerefine içtik. Hélène onu tekrar davet etmedi ama tanıştığı için ne kadar memnun olduğunu belirtti. Julia da hepimizi Saint-Flour'da görmeyi dileğini söyledi. Dokunaklı bir toplantıydı bu, yalanlar çok içten ve dostça çınılıyordu. Agnès çalar saati ni kendi eliyle kurduktan sonra Julia'ya verdi.

«Bernard, odasından rahatça zil sesini duyar,» dedi.

«Yarın sabah tekrar görüşeceğiz,» diye ekledi Hélène. «İyi geceler. Bol bol dinlenin. Yolculuğunuz yorucu geçecek.»

Julia ile bir kere daha konuşma yolları aramadım, ama istasyona kadar yürüyeceğimiz süre içinde ona sormam gereken soruları kafamdan geçirerek uyumadım hiç. Yirmi dakika kadar bir vaktim olacaktı. Ve ona yalvarmak zorunda kalacaktım...

Ertesi sabah, ayrılık töreni çabucak bitti. Acele etmek zorundaydık. Kimsenin konuşma isteği duyduğu yoktu. Elektrik olmadığından, mum ışığında aceleyle kahvaltı ettik. Julia kaygılı gibiydi, bana bakmaktan kaçınıyordu. Çok kasvetli olan, günün bu çok erken saatindeki yolculuklardan hep nefret etmişimdir! Ama bu özellikle tatsızdı. Vedalaşma kısa kesildi. Hélène sahanlıktan bize mum tutuyordu. Çok ağır olan bavulu güçlkle taşıyarak, her basamağı bir tuzak haline getiren titrek ışıktaki önce ben indim. Julia'nın ökçeleri ardımda takırdıyordu. Birinci kata vardığımızda yukarıdaki hafif ışık kayboldu ve karanlıkta kaldık.

«Bana elinizi verin,» dedim.

«Hayır... Siz önden yürüyün... Sesinizi işitmek istiyorum... Hadi! Yürüsenize!»

Hélène'in verdiği bir yedek anahtarla kapıyı açtım. Yolumu kaybettiğim günkü gibi karanlık ve nemliydi gece. Julia eşikte duraladı.

«Geç kalacağız,» diye mırıldandım.

Sağıma, bavulu tuttuğum yana geçti ve ayağımı-

zın ucuyla donmuş toprağı yoklar gibi kaldırımı yoklayarak yola koyulduk. Yirmi metre sonra bavul omuzumu yerinden çıkaracak gibi oldu. Öbür elime geçirdim. Julia bir çığlık attı.

«Aptallık etmeyin,» dedim. «Saklambaç oynayacak zamanımız yok. Söyleyin? Nedir yapacağınız tek-lif?

«Siz kimsiniz?» diye sordu Julia.

«Hiç önemi yok. Aylarca, yıllarca Bernard'ın can yoldaşıydım. Benden hiçbir şeyini gizlememişti. Birlikte kamptan kaçtık. Öldüyse, size yemin ediyorum ki suç benim değil.»

«Onu siz...»

«Hayır. Ben değilim. Demiryolunu geçerken bir vagonun altında kaldı. Rica ederim, biraz daha yavaş yürüyün. Bu namussuz bavul çok ağır...»

Saone ırmağının rıhtımındaydık. Gecenin soluğunu andıran hafif bir çiselti yüzümüzü yokladı.

«Bu güldürü neden?» diye devam ettim.

«Nasıl bir adam olduğunuzu anlamak için. Anlaşıp anlaşılamayacağımıza karar vermek için.»

«Neyin üzerinde?»

«Charles amcam öldü. Aramız açıktı. Bütün servetini Bernard'a bırakıyor.»

«Sonra?»

«Anlamıyor musunuz?.. Yirmi milyon civarında bir miras sözkonusu.»

Bavulu yere bıraktım.

«Ben,» dedim... «yani Bernard mı tek mirasçı? Size bir şey yok mu?»

«Hiçbir şey. Bernard da bulunmazsa bütün servet hayır derneklerine gidecek.»

Bir soluk aldım. mendilimle alnımı ve boynumu sildim. Gece bizi kaplıyor, iki suç ortağı gibi yakınlaştırıyordu. Julia'nın yüzü benim yanımda tebeşir beyazı bir leke meydana getiriyordu. Sesi akıl almaz bir canlılıktaydı.

«Bana hiçbir şey yok,» dedi hıçkırırcasına.

«Demek buydu,» diye mırıldandım. «Aslında, Bernard'ın ölümü sizin işinize geliyor. Biz ikimiz, serveti paylaşabileceğiz demek?»

«Siz bilirsiniz!»

«On milyon,» dedim başıma gelenlerin pek bilincine varamayarak.

«Hayır,» diye düzeltti Julia, «beş... Ve Hélène'le evlenmenize göz yumuyorum.»

«Ya mirası reddedersem?»

«Şüphe uyandırmanın en iyi yoludur.»

«Kabul! Ama sonra benden hiçbir şey istemeyeceksiniz değil mi?»

«Beni ne sanıyorsunuz?»

Bana tuzak kuruyordu. Mecburdu. Her şey bu kadar basit olamazdı.

«İşlemleri nasıl yapacağım? Noter belki Bernard'ı tanır?»

«Hayır. Amcam Abidjan'a yerleşmişti. Bilgi topladım. İki tanık sizin için yeterli. Bunları da Hélène'in yakınları arasında bulabilirsiniz. Hiçbir güçlüğü yok.»

Durumu her yönüyle inceleyebilmem için bana zaman gerekliydi, bol zaman ve büyük bir soğukkanlılık. Hem aşırı bir sevinç duymadan düşünemiyordum: «Özgürsün... zenginsin... özgürsün...»

Bizden epey uzakta. şehrin dışında bir tren düdüğü çaldı.

«Kabul mü?» diye sordu Julia.

«Kabul etmek zorundayım. Kabul etmesem beni ele verirdiniz değil mi?»

Cevap vermekten kaçındı, ama ikimiz de ne düşünmek gerektiğini biliyorduk. Şu an, benim elimde bulunduğunun da farkındaydı. Rüzgârın fırdolayı estiği bu rıhtımda yalnızdık. Açgözlülük etsem işi bitikti. Baştan beri de, elinden geldiğince geciktirdiği bu anın dehşeti içinde yaşıyordu.

«Size güvenebilir miyim?» diye tekrarladım.

«Sizin sözünüze karşılık benimki,» dedi. «Bernard'ı öldürmediğini söylüyorsunuz, size inanıyorum... Dolayısıyla...»

Verdun gezisine yaklaşıyorduk. İki bisikletli yanımızdan geçti. Çanlar sabah duasını çaldılar, ve Julia'nın korkusunun geçtiğini hissettim. Bana sokuldu.

«Kötülüğünüzü istemiyorum,» diye fısıldadı. «Mektuplarınızın bir oyun gizlediğini sanıyordum. Çevremde dolaştığınızı görüyordum... Çok kötü bir havanız vardı!»

«Dışarı çıkabilir, hesaplaşabilirdik...»

«O iki kadının sizi nasıl kolladıklarını hissetmediniz demek. Sizin için deli oluyorlar... Özellikle Agnès. Kızkardeşiniz olduğuma inanıp inanmadığından şüphedeyim. Hem size söyleyeyim, Bernard'ın dönüşünü bana bildiren ve nüfus memurluğu bahanesini öğreten o oldu. Herhalde maskenizi düşüreceğimi sanıyordu. O kızıdan çekti...»

İki el silah sesi çok belirgin olarak ağaçlıklı yolda şakladı. Bavulu yere bıraktım.

«Ne oluyor?» dedi Julia.

Bir makineli homurtulu bir yaylım ateş koyverdi. Çanlar hâlâ çalıyordu. Sonra rıhtımın köşesinde koşan ayakların çıkardığı patırdı büyüdü. Birinin köşede ayağı kaydı, üzerimize geldi.

«Çabuk olun be yahu!» diye haykırdı. «Geliyorlar!...»

«Birini vurdular,» diye düşündüm ve birden korku bir elektrik akımı gibi içimi burdu. Julia'nın bileğine yapıştım.

«Bavulum!» dedi. «Bavulum!»

«Boş ver!»

Julia'yı çekerek koşmaya başladım. Ondan daha hızlı gidiyordum, Julia kolumun ucunda yalpalıyor, elbisesinden ötürü rahat hareket edemiyor, yerde şaklayan tahta topuklu pabuçlarıyla iyi koşamıyordu. Biz işiteceklerdi; yakalanırsam ceza kampının yolunu

tuttum demekti... Koşmak beni kurtarmayacaktı... hemen kaybolmak gerekiyordu... Parmaklarımı açtım ve Julia geride kaldı.

«Bernard... Beni bekleyin!»

Ne dediğini bilmez olmuştu. Sesi boğuk çıkıyordu. Benim göğsümde, boğazımda alev vardı. Pardösümün cebinde anahtarı aradım. Julia ile aramız gitgide açılıyordu; soluğunun daha fazla kesilmemesi için seslenmiyor, umutsuzca bana yetişmeye çalışıyordu. Kaldırım, duvarlar solgun yüzeyler halini almaktaydı, hâlâ bizi korumakta olan geceden biraz daha açıktı renkleri. Güneşin doğuşu yakındı. Bir sundurmaya saptım, kesilen soluğum, deli gibi atan kalbim, dehşetin yarattığı sinirliliğimle arandım. Kilit yoktu! Julia yaklaşmaktaydı. Parmaklarım kilidi buldu. Hayatıma yazı tura attım. Ya anahtar kapıyı açacaktı, ya da ellerimi kaldırıp onları beklemekten başka çarem kalmıyordu. Anahtarı kilide soktum. Julia geliyordu. Yürüyordu, binanın cephesine dayandı ve boğmacalılar gibi öksürdü. Anahtar takılmıştı, fazla sokmuştum kilide. Çevirmeye çalışırken ter elime akıyordu. Bu demir parçası tek kurtuluş çaremdi. Dudaklarım dişlerimin üzerinde iyice sıyrılmış, küfür üstüne küfür yağdırdım. Julia neredeyse sırtıma yıkıldı. Omuzumla onu ittim. Orada, geri gelen sessizlikte, yolun genişliğince uzayan ayak seslerini işittik. Bir deniz gibi ağı gibi yolu tarıyorlardı. Patlamalardan ürkütücü emirler geliyordu. Anahtar sert bir şeye takılıp biraz dönüyor, sonra kımıldamaz oluyordu.

«Bernard... Burada durmayalım...»

«Siz...» diye homurdandım.

Ellerim bu kadar meşgul olmasaydı ona vururdum. Ama içeri girmek gerekiyordu. Bu namussuz kilidin işini görecektim! Benzetecektim onu.

«Cep fenerleri var,» diye inledi Julia.

Bileğim gevşek, gözlerim kapalı, tüm anahtar olmuş engele kendimi uydurmak için çalıştım. Çözme-

lerin betonu sıyırdıklarını duyuyor, kalın kapıdan gelen hafif çıtırtıyı da işitiyordum. Dönerek kendime doğru çektim, sanki birden duvar açılıyor, sanki bir ışık dalgası akıyordu içimde. Anahtarı kilitten çıkardım, bana asılan Julia'ya döndüm.

«İçeri girmek istiyorsanız beni bırakın!»

Söz dinleyerek biraz geriledi. Kapıyı bütün gücümle ittim, hemen ardımdan kapadım. Ama Julia, kapana kısılmış bir hayvan gibi, bütün gücüyle kanada abanmaya koyuldu. Böylece bir kaç saniye mücadele ettik, o dışarıdaydı, ben içeride. İniltilerimiz birbirine karşılık veriyordu. Sonra bir çeşit boğuk inilti koyverdi ve bir santim kazandım. Kaderine boyun eğdiğini hissettim. Kapı kapanıyordu. Kilidin dili tıklandı. Yumruğunu hafifçe tahtaya vurdu, hâlâ debelelen boğulmaktaki bir insan gibi. Sonra topuklarının sesi geldi ve ne yaptığını bilmez halde, kaldırımında dölandığını hissettim. Ayak sesleri uzaklaştı, topukların takırtısı hızlandı. Koşuyordu. Saçma bir yakarı dudaklarımdan yükseldi: «Tanrım, ne olur kurtulsun!» Makineli tüfek, üst üste, dört, beş, altı kere ateş etti. Ateş eden avını görüyordu. Ortalık aydınlanmış olmalıydı şimdi. Artık kimse koşmuyordu. Sessizlik çökmüştü, Ardımda, apartmanın derinliklerinde aceleci, öfkeli bir çalar saatin zili duyuldu. Ama herkes yatağından kalkmış, alınlar pencereye dayanmış, sokağı gözlüyor olmalıydı. Çizmeler kapalı kapının önünden geçtiler. Emirler, ayak sesleri duyuldu. Hafifçe yere kaydım, dişlerim birbirine vurmaya başladı. Hıçkırık gibi, dayanılmaz bir şeydi bu. Varlığımın derinliklerinden geliyordu. Üşümüyordum. Utanç duyduğum yoktu. Doğrusu, düşünmüyordum da. Titreyen bir şeydim. Bu titreme sona erdiğinde, sırtım kapıya dayalı, dizlerim çenemde, uyuyacak gibi oldum. Az ötede bir araba durdu. Kapılar çarpıldı. Almanca konuşuluyordu. Sonra araba hareket etti, tepemden boğuk ve temkinli ayak sesleri geldi. Binanın içinde hayat, hafiften başlıyordu. Bir çocuk ağladı. Biri so-

basını kurcaladı. Ayağa kalktım, üstümü başımı temizledim. Sanki gövdem bana ait değildi. Kapıyı araladım. Kirli bir gün ışığı binaların arasından akıyordu. Sokak boştu. Dışarı çıktım. Geniş ve koyu renk bir leke kaldırıma yayılmıştı. Barınağa dönmek için bu lekenin çevresini dolanmam gerekti, çünkü bir barınaktı ihtiyaç duyduğum, derin ve karanlık bir in. Merdiven soluğumu kesti. Son basamağa çöktüm. Gervais olduğum sürece yaşayamıyordum, şimdi Bernard adıyla... Ne zaman rahata kavuşacaktım Tanrım, huzura! Kalbimin aşağı yukarı düzenli çarpıştığını duydum ve kapıyı vurdum. Hélène açtı.

«Nihayet gelebildiniz Bernard! Silah sesleri işittik. Korkudan delirecektim.»

Salondan ileri gidemedim, bir koltuğa yığıldım.

«Evet,» dedim, «üzerimize ateş ettiler.

«Niçin ama?»

«Biri vuruldu, daha doğrusu öyle sanıyorum... Kaçtık... Julia yedi kurşunu, ben bir geçide sığına-bildim.»

«Onu öldürdüler mi?»

«Kuşkusuz.»

Ellerini omzuma dayadı. Agnès içeri girdi, Hélène işaretle soru sormamasını belirtti. Fısıldayarak anlattı:

«Biri vurulunca üzerlerine ateş etmişler. Julia ölmüş.»

«Ah!» diye bağırdı Agnès... «askerler... önceden bilmişti bunu.»

Düşünmeme engel olan bu belirtiler, bu kehanetler olmasaydı bari! Oysa Julia'nın bavuluyla çantasının karıştırılacağını açıkça fark ediyordum. Kimliği anlaşılacak, Saint-Flour'da soruşturma yapılacaktı...

«Soruşturma sonucu bize kadar erişebilirler,» dedim.

«Hadi canım. Almanlar Julia ile neden ilgilen-sinler? Bir rastlantı sonucu orada bulunduğunu anla-

yacaklar. Bavullu bir kadın, tren bileti, altı buçukta hareket eden treni... Üstelemeyecekler, inanın bana.»

Açıkça görölüyordu bu.

«Bir kadeh içki alın,» dedi H      , «  ok bitiksiniz.»

Bir bardağı iyice sildi, bir şişe seçti. Hiç itiraz etmedim. Bu   zen hoşuma gidiyordu. Her şey bir yana, H       belki tam bana gerekli olan kadındı.

«İçin. Sonra yatıp dinlenirsiniz.»

«Teşekkür ederim H      .»

«Tabii, cenazede bulunmak söz konusu değil. Tehlikeli olur. Hem, nereden    renebilirdik?»

«Her şeyi de d      yorsun,» dedi Agn    . «Yazık ki bu yas, tasarılarının gerçekleşmesini geciktirecek.»

H       bana döndü.

«Ona cevap verin Bernard.»

«Rica ederim,» dedim, «beni   zmeyin ikiniz de. Tabii ki tasarılarımızda bir değişiklik yok.»

H       kızıkarde  ine bakmadı bile. Bana elini uzattı.

«Gelin!»

Yerimden kalktım, onun yardımıyla odama kadar s  r  klendim. Yattıktan sonra tekrar içeri girdi, elbiselerimi astı, yatağa yaklaştı.

«İyi misiniz?       yyorsunuz ya?... Bir sıcak su torbası isterseniz...»

«Hayır... D  zelece  im... Kusura bakmayın H      . Çok sarsıldım!»

Üzerime eğildi, alnımdan öptü ve rahatladığımı hissettim.

«Korkmayın,» dedi tatlılıkla, ağır hasta biriyle konuşur gibi. «Başınıza hiçbir şey gelmeyecek, size söz veriyorum. Daha sonra. göreceksiniz, yavaş yavaş unutacaksınız her şeyi... evlendiğimizde.»

Ertesi gün, kahvaltıdan hemen sonra ikinci resmi buldum. Yatağımın üzerinde görülebilecek bir yere konmuş beni bekliyordu. Az kaldı yanına devrili verecektim. Bir korku fırtınası beni olduğum yere döndürdü, soluksuz, düşünceden yoksun bıraktı. Gidip musluktan bir bardak su içtim. Dalgın dalgın Bach'ın bir prelüdünü çalan piyanoyu dinledim. Her şey anlaşılmıştı. Tamam. Başıma gelecekti nasılsa bu... Bir sigara yaktım, ellerim ceplerimde, fotoğrafın önünde durdum. Çatlak, sararmış, bir köşesi kırık, ama yeterince net ve iki etbeninin açık seçik görüldüğü acemi işi eski bir fotoğraftı bu. Bernard, bir kere daha, cesaret vermek için bana çevrilmiş o iyi yüzüyle beni tatlı tatlı suçluyordu. Demek yanılmıştım. Julia değil Agnès'ti resimleri odama bırakan!...

Yatağımın üzerine oturdum. Tanrım, ne kadar yorgundum... Demek Agnès'ti. Her şeyi biliyordu. Kuşkusuz, ilk geceden beri. Kafama öyle çok düşünce ve görüntü yığılıyordu ki şimdi, gerçekle allak bulak, gözlerimi kapadım. Bu resimler Bernard'ın mektuplarında yolladığı ve hiçbir zaman Hélène'in eline geçmeyen resimlerdi. Çoğu kere mektupları getiren ve zaman zaman kızkardeşine gelen mektupları açıp okuduğu anlaşılan Agnès bunlara el koymuştu. Ama niçin, niçin?... Sorumun cevabını anlamak için incecik yüzü, fazlaca tatlı ve her zaman biraz dalgın gözleri hatırlamam yeterdi. Ablası evlenmekten, evlenmemizden söz ederken gülümseyebilirdi. Oyunu yô-

neten ve kaderimizin iplerini elinde tutan oydu, küçük kızkardeş, aşağılanan kız. Ama öyleyse...

Hasta bir beyinin hazırladığı oyunun dolambaçlı yollarında Agnès, bir kıskançlık nöbeti sırasında Julia'ya mektup yazmıştı. Ama, tasarılarının gerçekleşmesi için bana ihtiyacı olan Julia, Bernard'mışım gibi davranmıştı. Agnès'in umduğu şaşırtıcı sonuç gerçekleşmemişti... Dolayısıyla Agnès, sahtekârlık yaptığımdan kesinlikle emin olamazdı. «Ağır ol! diye itiraz ettim kendi kendime, yalan söylediğimi biliyor, çünkü elinde...» Ama hayır, öyle değil işte. Her şey nasıl da birden aydınlanıveriyordu... Agnès'te, geleceği görmesini sağlayan hiçbir yetenek yoktu. Abilasına kafa tutmak, hayatının yeknesaklığından ve boşluğundan kurtulmak, bastırılan bir güçlülük içgüdüünü tatmin etmek için oynuyordu bu medyum rolünü... Benim gelişim onun için ne bulunmaz nimetti! İmalı sözleriyle Hélène'i ve beni nasıl da aldatmıştı! Sadece, kurnaz Julia gerçeği anlamıştı. Julia... benim tek gerçek müttefikim...

Dizlerimin arasındaki örtünün üzerine yaydığım külleri üfledim. Uzun bir düşünceyi sürdüreceğim halde değildim kuşkusuz, ama beni kurtarabilecek olan iki fikri henüz birbirine yaklaştıracak yetenekteydim: Julia beni kardeşi olarak tanıdığına göre, Agnès'in elinde hiçbir kesin delil bulunamazdı. Sadece Bernard olmadığımın şüpheleniyor, itiraf etmemi ve kendisine sığınmamı sağlamak için fotoğraf numarasını çeviriyordu. Sonra Hélène'e, Bernard sandığının Bernard olmadığını açıklayacak ve bu onun zaferi olacaktı. Aldatılan Hélène çekip gidecekti. Oysa buna dayanamazdım. Ne kadar garip gelirse gelsin, Hélène'in gözünde suçlu olmayı asla kabul edemezdim. Dolayısıyla inkar etmem, yine inkar etmem, sonuna kadar Bernard kalıp Agnès'i inandırmam gerekliydi. Bu serüvenin nasıl sonuçlanacağını kestiremiyordum, ama boyun eğmemekte kararlıydım. Agnès'e karşı,

artık nefret ve tiksintiden başka şey duymuyordum. Benimle alay ettiği için değil, dış görünüşün ötesini fark edemediği ve esrarını çözmeyi çok istediğim bu dünyaya hiç giremediğinden. Bana ihanet etmemiş, beni hayal kırıklığına uğratmıştı. Bu daha da kötüydü. Julia'nın ölümünden bile onu sorumlu tutuyordum. Bir kerelik, kötü olmayı çekiyordu canım...

Bütün sabahı odamda. hayal kurarak geçirdim. Hep kendilerine hak vermekten başka şey yapmayan kişiler vardır; ben, özellikle kendi hatalarımı tekrar tekrar gözden geçirmekte yetenekliyim. Tiksinti duyana dek kendi kendimi didikledim durdum. Hep kulaklarımda silah patlamaları ve birden kesili veren ayak sesleri vardı... Bu anılar beni hayatımın sonuna dek izleyeceklerdi. Bu kasvetli düşüncelerle birlikte bölük pörçük ezgiler geçiyordu içimden. Bir kaçını zarf kenarına not bile ettim. Makinelinin sesi notalara dönüşüyordu. Hayatımda her şey baha-neydi. Gerçek ihtiraslar, gerçek acılar, gerçek cinayetler, gerçek fedakarlıklar benden uzak tutulmuştu. Elimden bir şey gelmiyordu. Yürekten sakat biriydim.

Öğlende, her zamanki gibi sofraya oturduk.

«Kendinizi nasıl hissediyorsunuz?» diye sordu Héléne.

«Daha iyiyim, teşekkür ederim. Bu darbeye de alıştım.»

Agnès'e baktım. o da şefkatle bana doğru eğiliyordu.

«Hem,» dedi. «aranız da açıktı.»

«Yine de ablası,» dedi Héléne sertçe. «Dostu Gervais'nin ardından... İnsanın kendini onun yerine koyması gerek.»

«Ah! Gervais!» dedi Agnès hafif bir el hareketiyle.

«Ne var?»

«Bu olay çok gerilerde kaldı.»

«Sen. kimseyi sevmiyorsun.» sonucuna vardı Héléne.

Agnès omuz silkti.

«Nereden biliyorsun?»

Bu çatışmalardan bezmiştim, artık, Agnès'in niyetlerini çok iyi kestiriyordum. Dolayısıyla, yemek süresini kısaltmaya boşuna çalışarak sustum.

«Dinlenebilirsiniz,» dedi Héléne, «Şehirde alışverişe çıkmam gerekiyor.»

«Ben de,» dedi Agnès, «bütün randevularımı ileri tarihlere bıraktım. Zavallı Julia'nın daha uzun süre kalacağını sanıyordum.»

İki kızkardeş kuşkulu kuşkulu bakıştılar. Aceleyle Héléne'i yatıştırmaya baktım.

«Biraz daha uyuyacağım. Kendimi gerçekten çok yorgun hissediyorum.»

Ama Agnès'le hesaplaşmakta kararlıydım. Belki bugünkü fırsat bir daha kolay kolay karşıma çıkmayacaktı. Meyve sofraya geldiğinde, özür dileyip odama çekildim. Orada, aramızda geçecek konuşmayı düşünmeye çalıştım. Boşuna harcanmış bir çabaydı bu! Söyleyeceğim sözleri bulamıyordum; Agnès'den ne beklediğimi bile iyi bilmiyordum. Her zamanki gibi, düşüncelerim görüntülere dönüşüyordu. Saçmalıyordum; önce Agnès'e, ardından Héléne'e karşı zafer kazanıyordum. Zengindim; üne erişiyordum; konserler veriyordum... Zavallı! Yatağımı yapmaya ve odama biraz çeki düzen vermeye zorladım kendimi. Hiç olmazsa bu gerçektir, elle tutulur bir şeydi. Ne yazık ki çok sıkıcıydı ve hemen karamsar düşüncelerimin içine düştüm yine. Saçlarımı taradım, üstümü başımı fırçaladım; Bernard'ın fotoğrafını ceketimin cebine aktardım. Hazırdım. Evin saatleri, birbiri ardından, ikiyi çaldı. Bu evde zaman dokunulabilen, hissedilebilen bir şeydi. İnsanı içine çekebiliyor, yapışabiliyor, ardından sürükleyebiliyordu. Uçmadan önce tepesindeki uzantıları birbirine sürten sinek gibi, ellerimi ve yanaklarımı oğuşturma isteğini duyuyordum. Héléne'in topuklarının gidip geldiğini işitiyordum. Sonunda sokak kapısına doğru uzaklaştılar; sokak ka-

pısı kapandı ve gürültüsü göğsümde homurdandı. Sırası gelmişti. Ayaklarımın ucuna basarak yemek odasını ve salonu geçtim. Saçmaydı, ama sessizliğin işimi kolaylaştırdığı inancındaydım. İki, üç kere Agnès' in kapısını vurdum ve odaya devamlı gelen biri gibi içeri girdim. Agnès, pencerenin önünde, tırnaklarını törpölüyordu.

«Özür dilerim,» dedim. «Odamda bir şey unuttunuz!»

Tuvalet masasının üzerine, makaslarla cımbızların arasına resmi attım. Özenle tırnaklarını törpülemeye devam ediyordu.

«Bunu yapan sizsiniz değil mi?»

«Evet.»

«Kızkardeşinize yollanan fotoğrafları çalan da yine sizsiniz değil mi?»

Törpü hafif bir gıcırtı çıkarıyordu. Agnès, elini ağır ağır döndürerek yakından inceliyordu.

«Çalmak!» diye mırıldandı. «Ne garip sözcükler kullanıyorsunuz!»

«Önemi yok. Julia'ya siz mektup yazdınız değil mi?»

«Ben yazdım, evet... Kardeşi olmadığınıza göre hakkım yok muydu?»

Bir elimi, sevgiyle omzuna koydum.

«Çok güçlü değilsin,» dedim. «Hiçbir şey anlamadın. Başlangıçta, bu mektuplaşma işini ciddiye aldığımı mı sanıyorsun? Düşün biraz. Hepimiz cepheydik, çoğu kere de boş oturuyorduk; bir takım kadınlar bize mektup yazıyorlardı. Onlara cevap vererek eğleniyorduk! İskambilden daha eğlenceli bir oyundu bu. Ama bir oyundu, o kadar... Arasıra mektuplaştığımız kadınları değiştokuş ediyorduk. Paket yollayanlar en gözde olanlardı.»

Törpü durmuştu.

«Ben de diğerleri gibiydim. Kadınları düşünme zamanını bulamayan benim gibi birine onlardan mektup almak gülünç geliyordu. Gülünç ve biraz şaşırtıcı.

tıcı. Lyon'da, benimle ilgilenen bir kadın vardı. Bir numaraya ve bir peri masalına benziyordu bu iş. Ne demek istediğimi anlıyor musun? Arkadaşlar, mektuplaştıkları kadınlara yazarken çoğu kere yalan atar, kendilerini iyi aile çocuğu, şampiyon ya da zengin gösterirlerdi. Nasılsa bunun hiçbir zararı yoktu, üstelik o ara, başrolünü oynadıkları bir film kadar heyecanlıydı. Bende, yalan söyleyecek hayal gücü yoktu, Hélène resim isteyince, daha yakışıklı olan Gervais'in resimlerini yolladım... İşte böyle... Gerçek Bernard benim.»

Agnès birden yerinden kalktı.

«Yalan!» dedi. «Bu masalı şu sıra uydurdunuz. Siz Gervais'siniz. Hélène'le evlenemeyeceksiniz.»

«Hah! İşte, ağzından kaçırdın. Hélène'le evlenmeyeceğim, belki haklısın. Ama seninle de evlenmeyeceğim.»

«Niçin?»

«Çünkü yaptığın şantaj bende tiksinti uyandırdı. Kıskanmanı kabul ediyorum. Buna karşılık, kabul etmediğim, bu gelecekte haber verme güldürüsü. Üçümüz de söz konusu değiliz. Seni Tanrı yerine koyan, en kutsal eşyalarını getiren bütün o zavallı adamlarla mutsuz kadınları düşünüyorum. Yüzündeki iki etbeniyle Gervais'yi tarif ederek, Julia'nın gelişini haber vererek beni de alçakça aldattığın gibi.»

Sapsarı kesilmişti, yanaklarında tokat izlerini andıran koyu renkte lekeler vardı. Dalgın gözleri beni arıyor, sanki törpüsüyle neremden vurabileceğini anlamak istercesine, alnımla göğsüm arasında gidip geliyordu.

«Gelecekte haber verme yeteneği var bende,» diye mırıldandı. «Yemin ederim ki var.»

«Evet, kitaplarda okuduğun bir sürü şey sayesinde.»

«Hayır. Birçok şey görüyorum.»

«Bernard olduğumu göremedin ama.»

Törpüyü suratıma attı ama vuramadı. Madenin

«sapı arkamda yere çarpıp sekti. Gidip aldım ve tuvalet çantasına yerleştirdim.

«Bernard olduğumun ispatı Julia'nın boynuma atılmasıdır.»

«Julia öldü.»

«Öldüyse ne olmuş?»

«Çevrende kan var.»

Anlayamadığım birtakım kör inançların etkisinde kötü kötü güldüm.

«Hayır,» dedim. «Artık beni etkilemeye çalışma. Bu iş bitti.»

Gözlerini benden ayırmadan, oturdu.

«Seni seviyorum, Gervais.»

«Yeter!» diye bağırdım. «Yeter! Bırak Gervais'yi!»

«Gervais... Bernard...» diye içini çekti... «Buraya kadar gelindikten sonra... Hélène'le evlenemiyeceksin.»

«Oysa niyetim Hélène'le evlenmek.»

«Sana engel olacağım.»

«Nasıl engel olacağını merak ediyorum doğrusu.»

«Onu benim kadar tanıyamazsın, Gervais!»

Agnès'i tokatladım. Hemen kafasını dikti. Gözlerinde tutmaya çalıştığı göz yaşları parıldadı.

«Bağışla beni,» diye fısıldadım... «Agnès... istemedim...»

«Defol!»

«Anlatsan da Hélène sana inanmaz...»

«Defol!»

«Fotoğrafları çaldığını ona itiraf edemezsin... Seni ciddiye almaz olur. Onun gözünde, ahlaksız sayılabilecek küçük bir kız olarak kalırsın.»

Gözlerinden yaşlar fışkırdı, önce hızla akışlarını, sonra ağzının, çenesinin köşesine, yuvarlak, pırlı pırlı asılı kalmalarını seyrettim. Tanıdığım bütün kadınlar, sanki içlerinde bir şey yıkılmış gibi, günün birinde böyle ağlamışlardı. Oysa, kendimi korumaktan başka şey yaptığım yoktu. Hakkımdı benim bu.

«Agnès... Yavrum!...»

Cevap vermedi. Başını pencereye çevirmiş, çocukluğundan beri işkence çektiren, belki hayatından da değerli bir acıya yavaş yavaş gömülüyordu. Ses çıkarmadan geriledim, çünkü şu sıra görmemem gereken bir şeyi görüyordum. Sırtım kapıya dayalı, bakışım ile artık gereksiz olan kitaplarla dolu kitaplığımı kapladığı basit döşeli odaya bir göz attım ve çıktım. Ben de umutsuzluk içindeydim. Omuz silkerek bu ölümcül izlenimi atmaya çalıştım... «Eninde sonunda layığını bulmuş sayılmalı!» dedim kendi kendime. «Öyle ya! Ama hiç Lyon'a gelmeseydim?...» Bir kere daha, şüpheli bir felsefenin çıkmaz yollarına dalacaktım. Pardösümü, daha doğrusu Bernard'inkini aldım. Aşağı indim. Soluk bir güneş taşlara ışıktan bir buhar konduruyordu. Saone ırmağı tarlayı boydan boya sürmüş bir at gibi tütüyordu. Tepeler, evler, sudaki yansımalar gibi yüzüyorlardı sanki. Tepe aşağı yürür gibiydim. Ya şimdi?... Agnès konuşacaktı, kesin-di bu. Ben nasıl ona yüklenmişsem o da bana yüklenecekti. Köşeye kısıtıldığından, kendini ele verme-pahasına beni de ele verecekti. Gerçek üçümüzü de birer yenik, birer kalıntı haline getirecekti. Julia'nın ölümü bir şeye yaramamıştı. Ben, Charles amcanın gülünç mirasçısı, buradan tüymek ve başka bir yere gizlenmek zorunda kalacaktım. Çünkü, girişmek zorunda olduğum işlemler beni baştan ürkütüyor, bu yeni mücadeleyi kaldıracak gücüm olmadığını hissediyordum. Hem sonra, milyonların sayısı pek fazlaydı! İnanamıyordum buna... Rıhtım boyunca yürüyordum, başım göğsümdeydi, sırtım güneşe çevrilmişti. Julia sayesinde, Hélène beni dışarı attığında haftalar boyu yaşayabilecek kadar param vardı. Ya da... Kendi kendime tekrarlardım: «Beni seviyor. Bunu söyledi.» Neden sevillebileceğime hiç inanmamıştım. «Ya Hélène beni seviyorsa, ya kızkardeşinin suçlamalarını reddederse?»

Güneş, birden bana daha sıcak geldi. Tabii, çok çabuk telaşlanmıştım. Agnès'in yapabileceği hiçbir

şey yoktu. Adaletle haber vermekten başka. Buna bile kolay kolay cesaret edebileceğini sanmıyordum. Hayır, yapabileceği hiçbir şey yoktu, hiçbir şey. Bunu iyi biliyordu. Ya ağlarsa... Ufak bir şok! Hélène'in bana anlattıklarını, kızkardeşinin kendini öldürmeye kalkışmasını hatırladım. Kendi kendime güldüm, ellerim nemli korkuluğa dayalı, durdum. Fikir, şimdiden kafamda yol almaya başlamıştı. Kendi zehirlerimle onu besleyecek kadar usta değildim. Biraz daha geçerse geri dönüp eve koşabilecektim... «O kadar da aptal değil!» diye düşündüm öfkeyle. Buna yine kendim cevap verdim hemen: «Gözlerini görmedin mi? Ölmüştü bile. En derin noktasına dek kendini görmeye dayanamadı.» Taşa yapıştım. «Ya ben, en derin noktama kadar kendimi görmüyor muyum? Ölüyor muyum? Ölmek çok daha uygun düşerdi!» «Sen alıksın!» Başım önümde, korkuluğa dirseklerimi dayadım. Bu tür sözler soluk almamı engelliyor, gırtlığımı tıkıyordu. Sonra, utanç içindeki bir kalp hastası gibi, kendimi gizleyerek solumaya çalışıyordum. Hesaplı adımlarla gezintime başladım yeniden. Kesinlikle hayır, apartmana dönmeyecektim. Çan sesleri işittim. Çan sesleriyle belirlenmeyen gezintim yoktu. Bugün belki de bana böylesine görkemli bildirilen Julia'nın cenaze töreniydi. Saçma! Ne kafiye olacaktı, ne de tören. Heskesten gizli, ölüyü gömeceklerdi. Şu sıra, Julia'yı düşünen tek insan bendim kuşkusuz. Onu öldürdüğüme göre de, çok normaldi bu...

Birden geri döndüm. Kimse benimle ilgilenmiyordu; kendi kendimle meşguldüm. Çan seslerini, çarpan yüreğimi, taşın dibinde akan suyu dinliyordum. Eve dönmem gerekliydi. Mutlaka gerekliydi. Hemen dönersem belki zamanında yetişir... Ama hayır! Kendi kendimi korkutmakla eğleniyordum, o kadar. Hem... hayatına son vermek istiyorsa... bundan bana neydi? Bir köprü'nün ucunda durdum. bir türlü heyecan duymadan sevişme anılarını canlandırmaya çalıştım. Agnès içimden çıkmıştı, artık beni ilgilendirmiyordu. Hiç-

bir şeyin beni ilgilendirdiği yoktu. Şu sıra esir kampını, dikenli tellerini, disiplini arıyordum. Bana göre bir manastırdı orası.

Yeniden yola koyuldum. Neredeyse istemeyerek, kendi kendimi aldatarak, ama direnemeyecek kadar yorgun, yavaş yavaş eve yaklaştım. Kapının az ötesinde, bir köpek inatla kaldırımı kokluyordu. Cebimdeki anahtarı kavradım. Beni yıkan bütün bu belirtilerden, çağrılardan kurtulmam için bir kere daha kişilik değiştirmem gerekiyordu. Soluk soluğa yukarı çıktım. Kulak kabarttım

«Agnès!»

Bu kadar mı aptaldım! Bana koşup kollarını açmasını mı bekliyordum? Ama kulağım alışkındı. Boş odaların bu sessizliğinin en ufak inceliklerini biliyordum.

«Agnès!»

İleri atıldım. Kapı kapalı bile değildi. Agnès, tuvalet kapısının hemen yanına düşmüştü. Bir çeşit çarpınmayla, gözlerini yuvalarından uğratan bir sarsıntıyla kaskatı kesilmişti. Eline dokundum. Maden gibi sert ve soğuktu. Bir çay fincanının parçaları yere yayılmıştı. Soluğumun sesi bir hakareten de beterdi. Ölüden uzaklaştım, pardösümün yumuşak yeniyle alnımın terini sildim. Zehir. Yapacak hiçbir şey kalmadığından emin olmak için fısıldadım bunu. Hélène'in dönüşünü beklemekten başka çare yoktu. Ne yapmak gerektiğini o bulacaktı. Ayakta, ellerim kavuşmuş, mezar sessizliği olması gereken bir sessizlik içinde, gözlerim ölüye dikili duruyordum Yürekli Agnès! Hiç düşünmeden, doğru yolu seçmişti. Şimdi de, bundan ötürü alçak sesle kendi kendimi kutluyordum. Acıdan hastaydım, aynı zamanda da kendimi iyileşme yolunda hissediyordum. Hélène'le nasıl olsa bir çaresi bulunurdu. Önce, Hélène gerekeni yapacaktı. Beni bu ölünün varlığından kurtaracak, emin bir yere gizleyecekti. Ah! Bir an önce dönseydi! Gözlerimi oynattım: Resim artık masanın üzerinde değildi, ama, şöminede

yakılmış kâğıtlar, mektuplar, defter yaprakları vardı. Agnès geçmişimle ilgili hiçbir şey bırakmak istememişti. Bana boş gelen ani bir korkuya kapılıp Hélène'in odasına koştum, bütün diğer odaları, salonları, yemek odasını, mutfakı dolaştım... Hayır. Agnès, beni suçlayabilecek hiçbir şey yazmamıştı. Ölünün yanına döndüm ve tam o sıra kilitte dönen anahtarın sesini duydum. Kapı kapandı. Sesimi fazla yükseltmeden seslendim:

«Hélène!... Gelin!...»

Kenara çekildim. Eşiği geçmeden Agnès'i gördü ve bakışı benimkini aradı.

«Öldü,» diye mırıldandım. «Az önce buldum onu.»

Hélène kendisinden beklediğim hareketleri yaptı Fincan kırıklarını toplayarak kokladı, yere bıraktı. Sonra kızkardeşinin başını kaldırdı.

«Bu işin böyle biteceği belliydi,» dedi.

«Sizin hemen ardınızdan çıktım. Bir şey bilmiyorum. Çok üzücü!»

Doğruldu, kaşları çatık, eldivenlerini çıkardı.

«Gideceksiniz,» dedi. «Hemen. Sizi burada bulmaları gerekli... Durun! Francheville buraya yakın... Ama Saint-Didier, olabilir, evet... Orada küçük bir otel biliyorum, bir han daha doğrusu, Les Deux Marchands. Patrona, benim tarafımdan geldiğinizi söyler-siniz. Size oda verir.»

«Lyon'un dışını bilmem. Lyon'da bile yolumu güç buluyorum.»

Çantasını karıştırdı, not defterini çıkarıp bir yaprak kopardı.

«Bellecour alanına gidebilirsiniz nasılsa, değil mi?»

Minicik bir gümüş kalemle plan yapıyor, işaretler koyuyordu.

«Pont Mouton'da aktarma yaparsınız...»

Kurtulmuştum! Şu an onu ne kadar seviyordum!

«Anladınız mı?»

«Hem de çok iyi. Ama sizi bıraktığıma çok üz-günüm, Hélène »

«Size ihtiyacım yok. Tersine, işimi güçleştirirsiniz.»

Ölüye döndü ve içini çekti:

«Zavallı Agnès! Başkalarını hiçbir zaman çok düşünmedi. Aklından ne geçirdi acaba?»

«Bir doktor çağırmayacak mısınız?» diye sordum.

«Çağıracağım. Doktor Landais ona yedi yıl önce de baktı, ilk kez kendini öldürmeye kalkıştığında... Aynı şeyi tekrarlayacağını söyleyerek beni uarmıştı. Şaşmayacak. Onunla oldu mu içim rahat. Beni kuşkulandıran papaz.»

«Papaz mı?»

«Evet. Dinî tören yapmayı reddedecek. Agnès dinî tören yapılmazsa...»

İlk kez Hélène büyük bir acıya gömülmüş gibiydi.

«Zaten herkes bize sırt çeviriyordu,» diye tamamladı sözlerini.

Elini aradım, bütün gücümle sıktım.

«Ben buradayım Hélène.»

«Yine de benimle evlenmek istiyor musunuz?» diye mırıldandı titreyen bir sesle.

«Bunu sormanın ne gereği var?» dedim kabalaştırmaya çalıştığım sesimle Konuyu değiştirmek için de, hemen ardından ekledim:

«Biri intihar ettiğinde polis komiserine hemen haber vermek gerekmez mi?»

«Öyle. Ama komiser babamın dostuydu. Eski-den, sık sık bize yemeğe gelirdi. Anlayışlı ve ağzı sıkı bir adamdır... Çabuk olun Bernard.»

«Bir soru daha. Agnès'in zehiri nereden bulduğunu öğrenmek isteyecektir?»

Hélène şaşkın şaşkın yüzüme baktı.

«Zehiri nereden bulduğunu mu? Kendisine başvuran bunca insanla! Hepsi yarı deli bu adamlar ve kadınlarla mı? Anlaması güç olmayacak. Oldukça açık.»

Beni omuzlarımdan itti.

«Gelin. Size yardım etmezsem, akşam olduğunda yine evden çıkamayacaksınız.»

Odama geçtik. Hélène, dolaptan çıkardığım giysilerle çamaşırları katlayıp bavula yerleştirmeye koyuldu. Çok becerikliydi, her şeyi düşünüyordu. Yiyecek karneleri verdi bana, boynuma bir atkı sararken dikkatle inceledi beni.

«Yolunuzu şaşırmayın Bernard!»

«Şaşırmam. Planınız cebimde. İki kere tramvay değiştirmem gerekiyor.»

Eski bir karı koca gibiydik. Aramızdaki son engel de kaybolmuştu. Sokak kapısını açmadan önce bana dudaklarını uzattı. Onu öptüm.

«Talihiniz açık olsun, Bernard.»

«Cesaret, Hélène.»

«Unutmayın... Les Deux Marchands... Patronunun adı Désiré... Désiré Landreau...»

İlk basamakları indim. Korkuluğun üzerinden eğildi.

«Her şey bittiğinde... yanınıza geleceğim.»

Telefon etmek üzere içeri girdi. Bavulumu sürükleyerek sokağa vardım ve yalnızlık duygusu yumruk gibi suratıma indi. Planı yokladım, cüzdanımın derisini hisirdattım. Sığınabilecek yerim vardı. Paradan yoksun değildim. Yine de, yitik bir çocuk gibiydim. Günleri sayacağımı, Hélène'in geleceği yolu gözleyeceğimi, yanımda olmadıkça, bu dünya ile arama girmedikçe bu yabancı otelde kuşkuyla kendi kendimi yiyeceğimi biliyordum. Onu sevmiyordum. Belki biraz korkuyordum da Hélène'den. Ama şimdiden bekliyordum. Pont Mouton'da aktarma yapamadan tramvayı kaçırmaktan, Désiré Landreau'yu bulamaktan korkuyordum. Bir mülteci gibi içine gömüldüğüm bu geceden ürküyordum. Benimkine sarılmış bir ele ihtiyacım vardı.

Evliyiz. Mutsuz değilim. Sağlık durumum daha iyi olsa kendimi çok mutlu hissedeceğim. Saone ırmağı kıyısında eşyalı küçük bir ev kiraladık. Ağaçlarla çevrili. Kestane ağaçlarıyla. Kestaneler, yarılan kabukları içinde yepyeni, parlıyorlar. Kızıl, yanık yapraklar ağır ağır çimenlerin üzerine düşüyor, çıplaklaşan dalların arasından ırmak, şehrin dumanları, akşamları komşu tepelerde güneşi yansıtan pencereler görülüyordu. Akşam yemeğinden sonra, hava güzelse, Hélène beni taraçaya çıkarıyor. Kelimenin tam anlamıyla, hasta sayılmam. Sadece çok yorgunum. Doktor birkaç kere geldi; biraz sağır, hayale kapılmayan, neyim olduğunu sorduğumda omuz silken, yaşlı bir köy doktoru... «Yıpranma, diyor... Esirlik hepinizi yıprattı... Sizin de mideniz. Bir başkasının kalbi, ya da karaciğeri... Ama temelde hep aynı hastalık... Dinle-nin!» Karım onu geçiriyor. Aralarında fısıldaştıklarını işitiyorum. Hélène yanıma döndüğünde gülümsüyor. Saçlarımı okşuyor.

«Görüyorsun ya, sevgilim, merak etmenin gereği yok.»

İşte bunda yanılıyor. Merak etmiyorum. Tam tersine, sakın ve rahatlamış bir haldeyim. Böyle bir huzuru hayatım boyunca hissetmemiştim. Şezlongumda uyukluyorum. Ya da, kirpiklerimin arasından bulutların geçişine, yaprakların düşüşüne bakıyorum. Ara sıra, ufukta homurdanarak uçaklar geçiyor. Başkaları için savaş devam ediyor. Benim için sona er-

di. Geçmişin izlenmekle geçen hayatı da sona erdi. LES DEUX MARCHANDS'a geldiğim akşam sona erdi. Uzun sayılacak bir süre, sekiz ay önce. Hélène, ben gittikten sonra olup bitenleri anlattı. Onu dinlemedim. Olup bitenleri hiçbir zaman öğrenmek istemedim. Artık beni ilgilendirmiyordu. Sadece Hélène'in varlığının önemi vardı. Evi o keşfetti. Kiralamak için o harekete geçti, sonra evlilik işlemlerini, her şeyi yaptı. Bir yığın kağıt imzaladım. Bütün bunların hiç önemi yok. Bulutların, görüntülerin, anıların geçişine bakıyorum. Uyukluyorum. Hemen unuttuğum eşsiz şarkılar besteliyorum. Zamanın hiçbir ağırlığı yok. Hélène, yanıma oturuyor. Yün örüyor, yüzüme konan sinekleri kovuyor.

«Bu akşam ne yiyeceksin Bernard?»

«Sen ne istersen.»

«Biraz çorba. Yağda tek yumurta. Patates püresi.»

«Mükemmel.»

Başlangıçta bir takım kuşkular duyuyordum. Ama hemen, bütün iyi niyetine rağmen sevişmekten fazla bir şey anlayamayacağını kestirdim. Onda kadının okşayıcı hareketler, işler, avutmalar için yapılmış dikkatli elleri vardı. Bu elleri kolluyorum, sessizce çağırıyorum. Onları devamlı üzerimde hissetmek, kendimi onlara bırakıp onlar tarafından yıkanmak, beslenmek için bir çocuk olmak istiyorum. Aslında, ben de sevişmeyi fazla sevmiyorum. Ürkek, bencil, belli belirsiz yetim bir çocuk olarak kaldım. Hélène'le artık yalnız değilim. Elbisesi çevremde vazgeçemeyeceğim alışılmamış bir ses çıkarıyor. Biraz gevezelik ediyoruz. Çok zeki değil; kültürü az ve herkeste görülen türden. «İyi» yetiştirilmiş. O kadar. Ölçülü olarak tuşlara vurmayı bildiği için kendini iyi müzisyen sanıyor. Tek öfkeli olduğum yanı da bu. Bir başucu lambası gibi, ışığını tatlı tatlı yaymaya devam etmekle yetinse mükemmel olacak. Ama onu yola getirmekten umudu kesmiş değilim. Evde bir piyano var. Ka-

lın seslerde iyice sapıtan, boğuk sesli eski bir piyano. Akşamları benim için çalıyor. Yayları iyice gevşemiş bir kanapeye oturuyorum. Burada her şey eski, yıpranmış, dokunaklı. Ama odaların bir genişliği, soyluluğu var, solgun duvar boyaları da incelikten yoksun değil. Sıcak papatya içiyorum. Midemde belli belirsiz bir yanma hissetmediğim ender. Fazla şekerli papatya beni genellikle uyutuyor. Bacaklarımı uzatıyorum. Başımı kanapenin arkasına dayıyorum; Hélène'i arkadan, piyanonun ışıklarıyla aydınlanmış görüyorum. Ne yazık ki Chopin'i seviyor. Esneklikten yoksun çalıyor.

«Kendini bırak,» diyorum ona.

«Bir şey anlamıyorsun,» karşılığını veriyor.

«Anlıyorum. Biraz daha sevinç, sıcaklık...»

«Chopin hüznölüdür.»

«Her zaman değil sevgilim, her zaman değil.»

«Sen nereden biliyorsun?»

«Öyle geliyor bana.»

Çalma eğilimi iyice arttığında yerimden kalkıyorum. Ama ellerimi cebimden çıkarmıyorum.

«Bir daha çal. Benim hatırım için... Kalıplara fazla aldırma Kendini suyun içinde farzet. Yüzüyorsun, dalga seni havalandırıyor...»

İşte! Parmağımın ucuyla, boşlukta, müziğin biçimini çiziyorum. Duruyor.

«Piyano çalmayı öğrenmelisin Bernard. Sana yardım ederim.»

Kanapeme dönüyorum. Bir yudum alıyorum fincanımdan.

«Devam et,» diyorum. «Bana aldırma.»

Memnun kalıp kalmadığımı anlamak için hafifçe bana dönük. yeniden başlıyor çalmaya. Başımı sallayıp duruyorum. Acı şuracıkta, elimin altında. Böğürme hafif hafif vurarak inatla devam ediyor. Çok canımın yandığı yok. Bir deniz kurdunun kemirmesi gibi. Hélène bırakıyor piyanoyu.

«Acı çekiyor musun?»

«Biraz »

sız etmiyor Önemli olan bir an önce dönmesi. Eskisi gibi, canımızın istediği yere, çoğu kere son güneş ışınlarından yararlanmak için taraçaya kurduğumuz küçük bir masada yemek yiyoruz. Payımıza düşen yoksul yiyecekleri iştah açıcı hale getirmek için Hélène bütün yaratıcı gücünü kullanıyor. Uyuklayan ağrıyı rahatsız etmemek için, dikkatle atıştırmaya başladığım sıra, bakkal ya da kasabın orada kulaktan kulağa fısıldanan haberleri veriyor. Sonraki saat beni korkutuyor. Hélène de, iyimser bir keyiflilikte görünme çabası içinde bulunmasına rağmen, korkuyor. Bu laşığı yıkarken beni kolluyor. Bekliyorum; bu bekleme beni çökertip yıkıyor. Çoğu kere bir şey olmuyor, saat dördü çaldığında çok sevinçliyim. Acı çekmedim, iyileştim demektir. Rahatlama devam ediyor, kendini iyice gösteriyor. Gevezeliğe, hatta kahkaha atmaya kadar gidiyorum. Sonra birden, nöbetin yaklaştığını hissediyorum: Ağzım kuruyor, midem bulanıyor ve parmaklarımın ucuyla gösterebileceğim bir noktaya acı yerleşiyor. Ya ufak bir yanma, derin soluk almaya kalktığımda içimi yakan bir alev, ya da bir çimdik, derimin yüzeyinde hissettiğim bir kaşıntı. Üşüyorum. Bir süre ateş damarlarımda dörtlüyle koşuyor. Çekip gittiğinde ölesiye yorgunum Hélène ürküyor, bunu çok iyi görüyorum. Yediklerimizi düşünüyor, şarabı suçluyor, sakarinden şüpheleniyor.

«Bırak,» diyorum. «Seninle ilgisi yok.»

Bir ülser olduğundan aşağı yukarı eminim. Bu yaşta çok önemli olmamalı.

«Gidip bir uzmana görünmek ister misin?» diye soruyor Hélène.

Ama burada, şehirden uzakta çok iyiyim. Orada, söylentilere bakılırsa, hayat gitgide güçleşiyor. Tutuklamalar çoğalıyor. Tehlike her yanda. Hastalığım artarsa, nasılsa, her an Lyon'a inebiliriz. Bana engel olan bir neden daha var. Şu sıra, pahalı bakıma verebilecek paramız yok. Tabii, Charles amcanın mirasının intikal işlemleri tamamlandığında zengin, çok zen-

gin olacağım. Ama bu da zaman gerektiriyor. Şimdilik sömürge başka bir dünyaya ait, ülke başka bir dünyaya. Bir demir perde onları ayırıyor. Geçimimiz, Lyon'daki eve konan ipotekten gelen parayla sağlanıyor. Beni yaşatan Hélène. Bunu fazla sömürmek istemem. Hem savaş bitecek. Gelecek sonbahar kurtulacağız. O zamana kadar nasılsa dayanırım. Yiyecekler düzelip bir sürü anının beni bağladığı bu bölgeden uzaklaşır uzaklaşmaz iyileşeceğimi hissediyorum. Çünkü bu anılar, hâlâ bizi rahat bırakmıyor. En ufak bir imada bulunduğumuz yok. Agnès hiç yaşamadı sanki. Julia da öyle. Ama, Hélène'le aramızda, mutlulukla ilgisi bulunmayan suskunluklar var. Bunları çabucak kovuyoruz. Gelecekte söz ediyoruz. Hélène yolculuk etmek istiyor. Küçük bir kız gibi, hâlâ İtalya'yı, Yunanistan'ı düşünüyor. Pek az tanıdığı Paris'i keşfetmek istiyor. Tiyatroları, kahveleri anlatıyorum ona, ama asıl ilgilendiği Zafer Takı ve Eyfel kulesi. Daha sonra yapacaklarımız konusunda anlaşamıyoruz. Ben Nice ya da Menton'a yerleşmek isterdim. O, Lyon'a dönmeyi ve babasının sağlığında kabul edildiği ailelerle yeniden ilişki kurmayı düşünüyor. Direktmekten kaçınıyor. Birtakım sözcükleri, cümleleri birbirine yaklaştırarak, kendiliğimden buluyorum bunları. Kuşkusuz, birbirimize pek çok kavga hazırlıyoruz. Arasıra, sonraları, çok sonraları ona gerçeği itiraf edip etmeyeceğimi düşünüyorum. Çünkü, sadece eski dostlarını şaşırtması için, eski mesleğimden vazgeçmek istemiyorum. Ama şimdilik önemli olan yaşamak, bütün gücümü eriten bu yanmayı içimden atmak. İyileşmeye çalışıyorum. Yemin ediyorum kendi kendime, başaracağım bu işi. Hélène biraz çıkmamı öğütüyor, çok yorgun olmadığım sıralar, koluna yaslanarak bahçede gezindiğim oluyor. Kırlar çok tatlı, ama hemen rahatsızlık duyuyorum. Tehlikedeymişim gibi geliyor. Hemen dönüyoruz ve şezlonguma büyük bir rahatlıkla kavuşuyorum. Hélène'in hiç sinirlenmeyişi-ne hayranım. Bütün istediklerimi yapıyor. Kuşkuları-

na rağmen, zaman zaman sarstığım bir güven gösteriyor. Gerçekten iyi bir eş!

«Başkasına değil de sana rastlamış olmam ne talih!» dedim bir gün.

Cevap vermeden gülümsüyor, elini alnıma koyuyor.

«Mutlu musun Hélène? Açık konuş. Bir hastaya bakmak pek keyifli değil.»

«İyi ama, sen hasta değilsin ki sevgilim... Bırak böyle durmadan soru sormayı!»

Daha fazlasını görmemi engellemek istercesine, ellerini gözlerimde birleştiriyor, ben de kendi kendime soru sormaktan vazgeçiyorum. Çok tatlı bir bilinçsizliğe gömülüyorum. Mırıldandığını belli belirsiz duyuyorum:

«Sıcak papatya, Bernard. Soğuyacak!»

Yüzümü hafifçe buruşturarak içiyorum, kaçırmıyor. Zaten gözünden bir şey kaçmaz.

«Biraz daha şeker ister misin?»

«Lütfen. Acı bu papatya.»

Böylece geceler sabahlara ekleniyor, sabahlar gecelere. Sonbahar, azalan ışığını çimenliklerde gezdiriyor. Yumruğum böğrümde, elimden geldiğince mücadele ediyorum. Aynaya baktığımda, elmacık kemikleri iyice çıkık, kemikli bir yüzden başka şey görmüyorum. Ellerimin derisi, yapraklar gibi sararıyor, kuruyor ve çatlıyor. Kaç kilo zayıfladım acaba? Yokuşu tırmanmak için çok yemek yemem gerek. En ufak yiyecek de taş gibi içime oturuyor, asit gibi kemiriyor beni. Bu çemberi nasıl kırınalı? Yavaş yavaş, kendimi toplamakta güçlük çekeceğimi, belki de kurtulamayacağımı düşünüyorum. Bir fikir bu. Merakla, kayıtsız inceliyorum bunu. Ölmek?... Hayır, hiçbir isyan duyduğum yok. Ama, doğrusu, bu fikir bana biraz delice geliyor. Neden ölecekmişim? Midem ekşidiği için değil ya... Ama ardından, istemediğim halde, bu fikir yol yapıyor kendine. Benden önce uyanıyor; gözlerimin kapanmasından çok sonra uyuyor. Kafa-

mın gizli bir köşesinde güçlenip örgütleniyor. Yavaş yavaş, tehlikede olduğumu öğreniyorum. Ölümüm başladı. Yolda. Geliyor. Birden iyileşemeyeceğimi görüyorum. Beni, bağırsaklarımdaki burulmalar kadar yıkan uyanıklık nöbetleri geçiriyorum. İmkânsız bir şey bu! Bu yitik banliyöde sersefil cançekişmek için mi yıllar boyu mücadele etmiş, birçok sıkıntıya göğüs germiştim? Yatağımda dönüyor, ya da şezlongumda kıvranıp duruyordum.

«Nen var?» diye soruyor Hélène.

«Hiç, hiç...»

Terle kaplı alnımı siliyor. Elini sıkarak teşekkür ediyorum. Yanımda! Başıma bir şey gelemes. Çok özenli. Asla ölümün bu evden içeri girmesine izin vermez. Ölüm pis bir şey. Hélène dışarı çıkmasa Agnès ölmezdi!

«Beni bırakma!»

«Hayır, sevgilim. Görüyorsun ya. Bir yere kımıldadığım yok. Son zamanlarda daha mantıklıydın.»

Ah! Son zamanlar gerilerde kaldı! Huzurum uçtu gitti. İçimden gelen sesi dinlesem her gün doktoru çağırırdım. Zaman zaman beni yoklamaya geliyor, dinliyor, başını sallıyordu.

«Eski bir şey pek yenilenmez,» diyordu sonra.

«Canım söylesenize. Hapı yuttum mu yoksa.»

«Yok canım. Ama aylar boyu yediğiniz, sağlığa zararlı besinlerin bedelini ödüyorsunuz!»

Şalgamlara, margarin sürülmüş ekmeklere, mutfaktan yürütülen etlere sağlığa zararlı diyordu! İçimi çekiyorum.

«Peki doktor.»

«Aynı tedavi,» diyor giderken. «Zamanla durum düzelecek!»

Oysa şimdi, beni iyiden iyiye dermansız, ağzımı zehir gibi, dilimi alev alev bırakan kasmalar başladı.

«Lyon'a dönmemizi istiyor musun?» diye soruyor Hélène.

Anılarla dolu eve dönmeğe asla razı gelmeyece-

ğimi biliyor aslında. Sonbahar yağmurları başladı, Saone ırmağı üzerinden duman çıkaran, bahçeyi mırıltılar ve soluklarla dolduran uzun yağmurlar. Bir kere daha, yağmurdan parmaklıklar ardında tutsağım. Yağışını seyrediyorum. Her nöbetin ardından içine gömüldüğüm hüznü uyuşukluğu yenmek için odadan odaya geziniyorum. Hélène gözleriyle beni izliyor.

«Yorma kendini sevgilim.»

Zavallı Hélène! Ne biçim bir hayat yaşıyorum ona. Sahtekarlık yaptığımı utanıyorum. Hastalanmadan önce, hikâyemi ona anlatmak aklımın köşesinden bile geçmezdi. Şimdi sırrım, taşınamıyacak kadar ağırlaşıyor. Hélène seviyor beni! Sevilen insan küçümsenemez. Hele ölecek olan biri, asla. Bu sağlıksız duygulanma anlarından nasıl da nefret ediyorum! Kendime hiç acımadım. Ölmem gerekiyorsa, hiç olmazsa susmayı bilmeliyim. Ama insanın bir odadan öbürüne, bir pencereden diğerine gitmekten, aynada kendini seyredip ateşine bakmaktan başka işi olmazsa saplantılarla nasıl mücadele etsin? Gerçek bizi birbirimize daha çok yaklaştırmaz mı? Çünkü aramızda, sanki sisten bir uzaklık var. Neden, gizli bir anlaşmayla, bazı konulardan ikimiz de uzak duruyoruz? Bunlardan kaçınan ben değilim aslında. Hélène. Sanki bende, her zaman, birtakım yasak bölgeler sezmiş gibi. Eski-den çok sevdiğim suskunluğu beni öfkeliendirmeye başlıyor. Sanki beni daha iyi, daha mutlak, kusurlarıma dek sevmesi gerekli. Bana ne veriyor? Bir hemşirenin dikkatini... Olağanüstü bir bağlılıkla bana bakıyor. Bağlılığa katlanmanın güç olduğu anlar vardır. Bağlılığa ihtiyacım yok. Bakımın sırf bana yönelmesini istiyorum. Gerçeği bilse, bu kadar iyi olur muydu?..

Bu beklenmedik ve mariz eğilimle mücadeleye çalışıyorum. İkimizin de canını yakmaktan başka işe yaramayacak böyle bir deneye girmek neden? Ama düşlerimin eğimini değiştirmek elimde değil. Aşağı

yukarı hiçbir şey yemiyorum, boş mide düşünceme. beni dehşete düşürüp büyüleyen bir keskinlik veriyor. Can sıkıntısı duyacak zamanım yok. Kendimi seyrederiyorum. Bizi seyrederiyorum... Bağışlanma ihtiyacında olduğum açık. Alnımdaki bu rahatlatıcı eller bir hiç değil, kuşkusuz! Ama yetmiyor. Çok daha içten gelen ve iyileşmesi imkansız başka bir ateşi düşürmeleri gerekli. Ölmeden önce, kim beni ibra edecek? Dolayısıyla, konuşmanı gerek. Ama kendim kadar yaşlı bir çekingenlik beni tutuyor. Beni seven kadınlara kendimden söz edebilseydim belki kendimi daha az düşünürdüm. Belki de yüreğim, kara ve ağulu kanla dolu şu koca varistir. Konuşmak! Ama ne zaman? Hélène düşünceli.

«Derdin nedir Bernard'cığım?»

Bu adla çağrılmaya dayanamadığım nereden aklına gelsin? Ona nasıl «Bernard değilim!» demeli. Gitgide daha rahatsız, sürükleniyorum. Homurdanıyorum. Eti sert, sebzeleri tatsız, kahveyi iğrenç buluyorum. Hep gülümsüyor Hélène, bu gülümseme beni çileden çıkarıyor. Bilse, gülümseyecek cesareti bulabilir mi acaba? Çevresinde dönüp duruyorum. Oyuncagını kırmak isteyen yumurcak gibiyim.

«Hélène!»

«Efendim?»

İmkânsız. Gırtlığımı bir şey düğümleniyor. Boğuluyorum. Bunun üzerine ayaklarıma kaba tahta pabuçları geçirip yağmura çıkıyorum, suları emmiş, üzerindeki yaprakların gübreye dönüştüğü ağaçlıklı yollarda geziniyorum. Sis in öbür ucunda koca şehir. Alt katta bir perde oynuyor. Kuşkulu Hélène, beni gözden kaçırmıyor. Derdimi gezdiriyorum, onu oyuyor, uyutmaya çalışıyorum. Aynı zamanda da cümleler hazırlıyor, pek küçük düşürmeyecek itiraflar uyduruyorum. Masaya oturduğumuzda, ya da daha sonra, öğlen uykusuna yatmak için yukarı çıkmama yardım ettiği sıra açılacağıma yemin ediyorum. Ardından gelecek sahne gözlerimin önünde: Hélène kucak-

lıyor beni. «Önemi yok sevgilim,» diyecek. «Adının ne değeri var. Seni sevdiğime göre.» Aslında, gerçek bu. Adın ne önemi var? Öyleyse niçin itiraf etmeli?

Pencereyi açıyor.

«Bernard! Dön! Üşüteceksin!»

Tıpkı eskiden, annem gibi, öfkeli, alev alev yanan sivri uç böğrümde, geri dönüyorum. Sonra, günün birinde, nasıl olduğunu kestiremeden, esin geliyor. Piyanonun başına oturuyorum. Çok uzun süredir boş duran parmakları harekete getirmek için birkaç gam. Hemen ardından, Chopin'in bir vals. Hélène yukarıda, odayı topluyor. İlk notalarda ayak sesleri kesiliyor. Parmaklarım tuşlarda koşuyor. Çok şey yitirmişim, ama değerlerin üzerine basmayı, çok duygulandırıcı bir biçimde coşkunu, düşü ve vazgeçmeyi birleştiren bu müziğe can vermeyi biliyorum. Kapılıp gitmişim, geri kalan her şeyi unutuyorum. Bitik müzik aracından, sırasıyla yaşama ve ölüm nedenlerimin ifade edildiği coşkulu bir monolog çıkarıyorum. Hasta olduğumu unutuyorum. Doyumsuzlukla; açgözlülükle, heyecan ve umutsuzlukla çalışıyorum. Başka bir yerde, gerçek vatanımdayım. Ellerim önümde uçuşuyor. Enseme bir ürperti oturuyor. Şimdi de bir noktürn. Ruh düzeyindeki bu hüznü daha az seviyorum, ama çok daha kolay! Ay ışığı gibi, akıp gidiyor. Ve sonunda, gücüm kalmadığı için, erkeksi, düşünceli bir polonez, bir falcının delice bakışlı gözleriyle yıldızlara bir marş. İşte kaderini böyle karşılamalı insan. Son sesler de kesiliyor ve alev alev yanan ellerim iki yanıma düşüyor. Tanrım! Ne kadar mutlu oldum!

Hélène de burada. Başımı kaldırdığımda, çok yakınımda görüyorum onu. Sapsarı, kesik kesik soluyor.

«Bernard,» diye mırıldanıyor, «bir daha piyano çalma cesaretini bulamayacağım...»

Anlayamadığım bir öfkeyi yenmeye çalışır gibi, iltifatlarıyla karşılaşmayı bekliyordum. «Kimsin sen, sevgilim!» diye bağıracaktı gibi geliyor. O za-

man konuşurdum işte. Ama hayır. Sanki çok değerli bir şeyini çalmışım gibi, bastırılan bir öfkeyle bana bakıyor.

«Benimle kimbilir ne alay ettin?» diyor.

Belli belirsiz bir hareket yapıyorum. Harcadığım güç beni bitkin düşürdü, acı gitgide artarak canımı yakıyor.

«Neden,» diye devam ediyor, «piyano çaldığını yazmadın bana?»

Mümkün değil bu! Yalan söylüyor. Bilerek sürdürüyor bu durumu. Bernard, inek satan Bernard benim gibi piyano çalabilir miydi?

«Dinlen artık sevgilim,» diyor. «Bilseydim... Ama o kadar çok şey gizliyorsun ki. Amatör bir piyanist için, olağanüstü yeteneklerin var!»

Yerimden kalkmama yardım ediyor. Gülmek, bağırarak, onu tokatlamak istiyorum. Bir amatör! Ben, Yves Nat'ın öğrencisi, bir amatör ha! Anlamak istemiyor. Bernard olmadığımı anlamayı reddediyor. Belki dehşete düştü? Birden, bir yabancıya bağlı olduğunu keşfetmek... Koluna dayanıyor ve kanapeye sürükleniyorum. Şimdi, acıyorum ona. Ama güç gelen açıklamalara kalkışamayacak kadar bitkinim...

«İlâcın sevgilim.»

Bakımım yeniden başlıyor. Kaşığı uzatıyor, sonra sırtıma bir yastık yerleştiriyor. Paylıyor beni.

«Ne hale geldiğini görüyor musun, Bernard'cığım. Bütün bunlar da, iyi bir piyanist olduğunu ispatlamak için!»

İnatla susuyorum. Beni kandırmaya çalıştığını çok iyi anlıyorum. Ya, sesindeki bu belli belirsiz sertlik! Birden, ne kadar uzağız birbirimizden. Büyük ölçüde kendimi ispatlamanın etkilediği bir itilime boyun eğdiğim için çok pişmanım. Ona elimi uzatma cesareti ni bulamıyorum. Oysa, belki hâlâ bir dostluk kalıntısı... Ama hayır. Artık çok geç. Gerçeğin önünden kaçtığına göre zorla gözlerini açmak benim ödevim. Sonuna kadar gitmeliyim. Aramızda beliriveren zor-

lama korktuğum her şeyden beter. Bilmesi, dolambaçlı yollara sapmadan, büyük bir açıklıkla beni yargılaması gerek.

«Başka bir şeye ihtiyacın var mı?» diye soruyor «Çıkabilir miyim?»

«İyiym. Sakin sakin seni bekleyeceğim.»

Birlikte gülümsemeye çalışıyoruz. Acınacak bir durum. Gözlerimi kapıyorum. İlaç beni rahatlatmıyor. Ceketimin üstünden böğrümü ovalıyorum. Evin içindeki ayak seslerini dinliyorum. Bahçeye doğru uzaklaşıyorlar. Yalnızım. Kendi kendime sorular soracak, işkence edecek, paralanacak bol zamanım var. Hélène'i yitirdim. Ya da, bir şey yapmaz ve işi oluruna bırakırsam yitireceğim.

Kanapeden kalkıyor, duvara dayanıp Hélène'in çalışma odasına giriyorum. Buraya pek seyrek uğrarım. Onun köşesi, sığındığı yer. Lyon'dan getirdiği bir kaç parça eşyayı, küçük bir kitaplığı, vitrinleri, çalışma masasını burada topladı. Konuşma cesareti bulamadığıma göre yazacağım. Bir kaç kelime yeterli: **Bernard değilim, Gervais'yim ben. Seni aldatmak istemedim. Şartlar...** Kısacası, olayların bir özeti. Sonra, rahat rahat tartışabiliriz. Diyalog kendiliğinden kurulur.

Çalışma masasını açıyor, mektup kâğıdı arıyorum. Mektuplarını nereye koyuyor acaba? Masasını karıştırırken yakalarsa beni, biliyorum, öfkelenecek. Sağdaki çekmece direniyor. Rutubet yüzünden tahta şişmiş. Bütün gücümle çekiyorum. Birden geliyor, öylesine hızlı geliyor ki yuvasından fırlayıp elimde kalıyor. İçinde faturalar, işe yaramaz kâğıtlardan başka şey yok. Yerine takıp itiyorum. Bir şeye takılıyor. Elimi uzatıyorum. Girintinin dibinde, bir deste kâğıt var. Parmaklarım, çekmeceye asılmam sonucu düşen ince bir kartonla geri geliyor. Bir fotoğraf bu. çatlak, sararmış, bir köşesi kırık... Işığa doğru kaldırıyorum. Alaycı bakışlarla beni süzen Bernard bu! Agnès'in odasına bırakılan fotoğraf!...

Acıdan iki büklüm, çalışma masasının üzerine   giliyorum. Bir bulantı göğsümü buruyor. Bayılaca  ım. Döşemenin sallandığını hissediyorum. Balıklama bilinçsizliğe g  m  lmemek için bütün gücümle masaya yapı  ıyorum. Bayılmamam gerek... H  l  ne d  nec  k... Islık çalan soluklarla havayı i  ime çekiyorum. Sis biraz dağılıyor. Duvarı, odayı yeniden görüyorum. Ardımda kimse yok, Ama, karışımda Bernard duruyor. Ve anlamaya cesaret ediyorum...

Bahçe kapısı açılıyor.   abucak resmi yerine koyup, çalışma masasını kapıyor ve salona dönüyorum. Pencereye yaklaşıp yağmuru, gri gökyüzünü, kapkara ağaçları seyreder gibi yapıyorum. H  l  ne içeri giriyor.

  B  yle mi dinleniyorsun? Bernard, rica ederim. Söz dinle. Doktorun ne dediğini biliyorsun...  

Yanıma geliyor, yavaşça kanapeye sürüklüyor. Tatlı tatlı ensemi okşuyor, gev   iyorum. Birden omzuna yaslanıp a  lamak geliyor i  imden.

  Bernard,   diye mırıldanıyor,   yavrum.  

O N İ K İ

Yeni bir nöbet sonucu çok sarsıldım. Yatak odasından çıkmamam gerekli. Biraz kıpırdansam, yataktan kalksam Hélène hemen geliyor. Aşağı inmenin, çekmecenin dibindeki paketi çözmek için çalışma masasını açmanın imkanı yok. Oysa bunu yapmam gerekli. Çok korkunç bir esrarın içinde çırpınıyorum.

Düşünceler, beni durmadan kemiren hastalıktan daha çok yorgun düşmeme yol açıyor. Acı çekiyorum, oysa. Kaburgalarım altında bir alev barındırıyorum sanki. Ama nedir kafamda gizlediğim? Hangi dehşet verici şüphe? Arasıra sıçrayarak uyanıyor, kendi kendime: Biliyor! diyorum. Sonra hemen yanlışımı düzeltiyorum, ve bu daha korkunç. Kendi kendime: Biliyordu! diyorum. Benimle evlenmeden önce her şeyi biliyordu. Acele, neredeyse gizli, davetsiz, törensiz, halısız, orgsuz düğünümüzün nedeni bu. Bahane de aklımda: Kısa süre önceki yasımız sözkonusuydu, hem bunu ben böyle istemiştim. Her şeye rağmen, bu evlenme bende tatsız bir anı bıraktı. Biliyorsa, neden sesini çıkarmamıştı? Neden Bernard Pradelie adını taşıyan bir yabancıyı seçti?... Onun gözünde, apaçık gerçeğe rağmen Bernard olmaya devam ediyorum. Geçen günkü deney tutumunu değiştirmedim. Bunun üzerine delice tahminlerle saçma varsayımların karanlık çıkmazında yolumu kaybediyorum. Yağmurun sesini dinliyorum. Ödlekçe, peşimi bırakmayan ve honi zorlayan bütün bu soruları kendimden uzaklaştırıyorum. Hélène, aşağıda yürüyor.

Yalnız değilim. Yakınımda, hastalığa karşı mücadele eden bu can yoldaşım var. Daha fazlasını istemek niçin? Yanıltıcı bir huzur beni bir an uyuşturuyor. Evin gürültüleri, takırdayan fırın, tencereler, odun kesmeye gelen adamın zili beni oyalamaya yetiyor. Kısa süre sonra adamın testeresi odunlukta homurdanıyor ve inliyor.

Hélène'in çıkmasını bekliyorum. Ve, inatla mücadele ediyorum. İlaçlar, şuruplar, haplar, damlalar, her şeyi büyük bir uysallıkla atıyorum içime. Büyük bir yaşama isteğiyle hafif hafif güçlendiğimi hissediyorum. Yeniden, odanın içinde, birkaç adım atabiliyim. Ama, sadece Hélène çamaşırlıkta ya da bahçedeyken yerimden kalkıyorum. Gösterdiğim gelişimi kendime saklıyorum. Ondan kuşkulandığım için değil. Yine de, bir şey bilmemesini yeğliyorum.

İpotek edilen bina ile ilgili olarak, Lyon'a gitmesi gerektiğini bana açıkladı. Sonra, bana ille de yün çorap bulmak istiyor. Yüzünde, ilk görüşte bana çekici gelen biraz kuşkulu sevgiyi okuyorum yine. Şüphelerimden utanç duyuyorum. Her şey, günün birinde kolayca anlaşılacak. Gözlerim gözlerinde, onu sorguya çekebilsem hemen açıklanacak, ama karşılaştık mı gözlerimi yere indiriyorum. İşte, gizlice günleri saymaya başladım şimdi de. Geçmek bilmiyorlar, her biri beni biraz daha bitiriyor. Umutsuzluğa düştüğümde benden uzaklaşır gibi olan, yokuşu tırmandığımı sandığımda beni yere seren garip bir hastalık bu. Sonunda sinirlerimin rahatsızlandığı sonucuna varıyorum. Tikler, saplantılar, kırgınlıklar ve pişmanlıklarla allak bullak bir ihtiyara benzemekteyim. Zavallı Hélène!

Şehre gitmeden önce, tenbihleriyle başımı döndürüyor. Evet, rahat duracağım. Evet, sebze çorbasını içeceğim. Evet... evet. İçimden, bir an önce gitmesini diliyorum. Sabırsızlık terleri dökmemekteyim. Merdivende, sokak kapısının önünde... bahçede olduğunu işitince kendimi yastığa bırakıveriyorum. Ney-

şel! Acele etmeme bile ihtiyaç yok. Ayağa kalkıyorum. Üzerime çok bol gelen sabahlığımla korkuluk gibiyim. Her basamakta durarak aşağı iniyorum. Biraz baş dönmesi. Geçer. Bir ırmağı aşar gibi, bir eşyadan öbürüne gidiyorum, gerçekten de kafamda homurdanan bir ırmak mırıltısı, hızlı bir uğultu. Çalışma masasının önüne bir iskemle çekiyorum, alnımın terini siliyorum. Birden öylesine yorgunum ki, merakım bu serüvenin sonuna kadar gitme isteğine dönüşüyor. Keşfedeceğim şeyin artık önemi yok!

Çekmeceyi çıkarıyorum, elimle yokluyorum girintiyi. Mektuplar orada, İple bağlı incecik paketi çıkarıyorum. Düğümü gevşek. Kendiliğinden çözülüyor. İlk zarfı açıyorum. Ah!...

BRULARD AJANSI SORUŞTURMA, TAKİP

Sır saklamak işimizdir.

Özel

17 Kasım 1939

Hanımefendi,

Saint-Flour (Cantal) da oturan ve şu sıra silâh altına alınmış bulunan Bernard Armand Pradalie ile ilgili olarak yapılan soruşturmanın sonuçları aşağıdadır.

Söz konusu kişi, 22 Ekim 1913 doğumlu olup, rüş-tünü ispatladığı çağdan bu yana kerestecilik yapmakta ve bir bıçkılıane işletmektedir. Birkaç aydır hafif yavaşlayan işleri oldukça verimli görünmekte, sahibi bulunduğu iki şirketin değeri bir milyon lira civarında bulunmaktadır. Ciddi, çalışkan ve namuslu bir genç olan Bernard Pradalie bütün bu çevrede çok sevilmektedir. Kendisinin herhangi bir kadınla ilişkisi olduğu da sanılmıyor.

Bernard Pradalie'nin ailesine gelince, iki yakın akrabası bulunduğunu belirtiyoruz: Kendisinden dört yaş büyük olan ablası Julia Albertine ve hayatının büyük bir bölümünü Afrika'daki Fransız sömürgele-

rinde geçiren dayısı Charles Metairat. Yerinde edindiğimiz bilgilere göre, Bernard Pradalie ablasıyla olan her türlü ilişkisini kesmiş bulunmaktadır.

Bize göstermek lütfunda bulunacağınız bir yönde tamamlayıcı araştırmalar yapmak için emrinizde olduğumuzu bildirir, en derin saygılarımızın kabulünü rica ederiz hanımefendi.

Gözlerim yeniden kağıdın başlığında:

BRULARD AJANSI
SORUŞTURMA, TAKİP

Sır saklamak işimizdir.

Tarih 17 Kasım 1939

İkinci mektubu bir türlü zarfından çıkaramıyorum.

Özel

11 Şubat 1940

Hanımefendi,

20 Kasım tarihli mektubunuza cevaben, Bernard Armand Pradalie'nin dayısı olan Charles Robert Metairat hakkında edinebildiğimiz bilgileri arz etmekle mutluluk duyuyoruz.

Aşağı yukarı elli yıldır Fransız Batı Afrika'sına yerleşmiş bulunan sözkonusu kişi şu sıra Fildişi Sahili'nin Abidjan şehrinde yaşamaktadır. Başta abanoz ağacı olmak üzere her çeşit tahtanın ticaretini yapan önemli bir kereste işinin sahibidir ve ayrıca 1936 yılından beri de parfüm yapımında kullanılan hammaddelerin imalcisi büyük bir şirketin başlıca hissedarı ve idare meclisi başkanıdır. Savaş öncesinde, Charles Metairat'nın işleri şaşırtacak bir verimlilikteydi. Kişisel malvarlığı on beş - yirmi milyon frank arasındadır.

Mr. Metairat, yirmi yıl süreyle, bir sömürge valisinden dul kalan Louise Therese Mouraud ile met-

res hayatı yaşamış, ancak metresi daha sonra ölmüştür. Emin kaynaklardan edinilen bilgiye göre, Mr. Metairat'nın sağlığı şu sıra epey bozuktur. Kendisi vasiyetnamesini hazırlamış ve yeğeni Bernard Armand Pradalie'yi tek mirasçısı olarak seçmiştir.

Her zaman emrinizde olduğumuzu belirtir, en derin saygılarımızın kabulünü dileriz efendim.

Üçüncü mektup bana ne gibi bir darbe indirecekti acaba?

Özel

6 Mart 1941

Hanımefendi,

Charles Robert Metairat ile ilgili olarak toplayabileceğimiz her türlü bilgiyi size ulaştırmamız yolundaki isteğinize cevaben, kendisinin 9 Aralık 1940 günü, yetmiş üç yaşındayken Abidjan'da vefat ettiğini bildiriyoruz.

Bu haberi size daha çabuk ulaştıramadığımıza üzgünüz, ama denizaşırı ülkelerde yapılacak araştırmaların şu sıra ne büyük güçlükler arzettiğini kabul edersiniz sanırım?

En derin saygılarımızın kabulünü dileriz efendim.

Bu mektup da 6 Mart 1941 tarihini taşıyor! Korkunun, tiksintinin ve nefretin de ötesindeyim. Şimdi den ölüyüm. Oysa, gözyaşlarıyla dolmuş gibi, gözkapaklarımın yandığını hissediyorum. Özenle mektupları zarflarına yerleştiriyorum; titreyen parmaklarıma rağmen yeniden bağlıyorum. Çekmece kapandı. Her şey tıpkı eskisi gibi, Ama doğrulurken sendeliyorum, çünkü düşüncem, büyük şimşeklerin ışıyla aydınlanmışçasına, gerçeği derinliklerine dek görüyor. Hareketsiz, düşünmeye, yanılmadığımdan emin olmaya çalışıyorum. Ama yanılmam mümkün değil. Şimdi içimi bulandıran şeyi, daha önce yavaş yavaş sezmemiş miydim! Terliklerimi sürüyerek, mutfaktan su içmeye

gidiyorum. Geri dönüyor, duraklıyorum, ne yapacağımı kestiremiyorum. Çevremdeki sessizlik beni ürkütüyor. Artık beni kimse kurtaramaz. Zaten kurtulmaya değil, intikama ihtiyacım var. Bir dakika bile kaybetmeden kendimi koruyacağım. Ama nasıl? Kime yönelmeli? Karşıma çıkan engelleri teker teker atlayarak, uzun uzun düşünüyorum. Sol gözde zarflarla mektup kağıtlarını buluyorum sonunda. Buna karşılık, ne mürekkepli kalem var, ne de mürekkep, Ama bir kurşun kalem de işimi görür. Hâlâ duraklıyorum; kafamda toparladığım hikâyeyi özetlemek için geçmişin düşünme yeteneklerine sahip olmam gerek. Ne yapalım!

Savcı Bey,

Ona mı başvurmam gerekiyor acaba? Ama, bu tür güçlükler karşısında duralarsam işimi asla bitiremem. Üstelik zaman geçiyor, geçiyor...

Ölüm döşeginde bulunan biri yazıyor bu mektubu size. Birkaç gün içinde, karım tarafından zehirlenerek ölmüş olacağımı sanıyorum. Gerçeği bilmenizi isterim. Hikayem basit. Adım Gervais Laroche. 15 Mayıs 1914'de Paris'te doğdum. Hakkımda soruşturma yaparsanız, annem ünlü tiyatro oyuncusu Madam Montano olduğundan gerekli bütün ayrıntıları kolayca bulabilirsiniz. Hemen asıl konuya dönüyorum. 1940 yılının Haziran ayında, arkadaşım Bernard Pradalie ile birlikte esir düştüm, birlikte sürütle esir kampında bulunduk. Bernard'ın Saint Flour'da bir bıçkıhanesi vardı, onunla ilgili soruşturmanın yapılması da çok kolaydır. Ablası Julia'dan (onunla dargındı ve uzun bir süredir de görüşmüyordu) ve Abidjan'a yerleşen dayısı Charles Metairat'dan başka kimsesinin bulunmadığını göreceksiniz. Amcası çok zengindi ve varı yoğu Bernard'a kalacaktı.

Çok acı çektiğimden durmak zorundayım. Bir bardak daha su içeceğim Sıvının cılık yara gibi acı-

yan göğsüme indiğini hissediyorum. Rahatlığımın artık çok kısa süreceğinin farkındayım, ama bu rahatlama mektuba devam etmemi sağlayacak. Sonunu bir getirebilsem...

«... Savaşın başında, Bernard, bir gazetede çıkan ilan üzerine, Lyon şehrinin Bourgelat sokağında oturan Hélène Madinier ile mektuplaşmaya başladı. Verdiği ilan sonucu adresine gelen bir sürü mektup arasından, Hélène'in, Bernard'ı seçmesinin bir rastlantı olmadığı sonucuna vardım. Bernard'ı, durumunu bildiği için seçmişti. Gerçekten de, Hélène'in çalışma masasında, Brulard Ajandasından gelen üç mektup buldum. Bu mektuplar ajansın Bernard Pradalie üzerine soruşturma yaptığını ve müşterilerine, arkadaşımın mali durumuyla dayısının mirasına konacağı konusunda belirli bilgiler verdiğini ispatlıyor...»

İpin ucunu kaçırmaya başlıyorum. Sözcükleri bulamaz oldum. Hem bu mektubun ne gereği var? Savcının eline varma ihtimali olabilir mi? Buna aldırma-malı! Harekete geçtiğime inandırmalıyım kendimi. Yoksa, boğazımı kesmekten başka çarem kalmayacak. Hiç olmazsa, belirli bir şey için acı çekeyim!

«... Neden Hélène, Bernard'la evlenmeyi kuruyordu (Çünkü Bernard'ın, kısa bir süre sonra çok zengin olacağını öğrenir öğrenmez bu kararı kesinleşmişti.) Uzun süre sorguya çekerseniz bunu kendisi size söyleyecektir. Hélène çok kurnaz ve her türlü dolambaçlı yolu deneyecek bir kadındır. Dul kalan babası tekrar evlenmiş, ikinci karısı da varını yoğunu tüketmişti. Sandığım kadarıyla, Hélène babasının bu zaafını asla bağışlamadı. Bu yönde soruşturmayı derinleştirirseniz tüm gerçeği bulabileceksiniz...

«Bernard'a dönelim. Bu yılın başlarında kaçmaya karar verdi ve beni de beraberinde sürükledi. Lyon'da, mektuplaştığı Hélène Madinier'inin evinde

gizlenmek istiyordu. Hayatını, tasarılarını, her şeyi-
ni biliyordum. Kaçmayı başardık. Gece yarısı, bir
yük treniyle Lyon'a vardık. Şubat sonlarıydı, kesin
tarihi unuttum. La Guillotiere Garında birbirimizi
kaybettik ve Bernard, manevra yaparken birden kar-
şısına çıkan bir vagonun altında kaldı...»

Kalem elimden düşüyordu. Bu olayları yeniden
yaşamak neye yarar? Yalnız Hélène'i suçlamakla kor-
kunç bir sahtekarlık yapıyorum. En az onun kadar
suçlu değil miyim? Gerçek bir erkek olsaydım, baş-
kaldırmadan, namusluca ölmeyi kabullenmem gerek-
mez miydi? Kağıdı dörde katlıyor ve gizleyecek bir
şey arıyorum. En sağlamı, Hélène'in bir daha açmaya-
cağı piyanonun içi. Sonra, mektubu oradan alırım...
kimbilir. Alt kattaki odalarda kararsız, mutsuz, kade-
rime boyun eğmeden geziniyorum. Kısa süre sonra
oturmak zorundayım. O kadar güçsüzüm ki, bahçe-
nin, yolun havası beni soluk soluğa bırakabilir. Hem,
bahçe kapısını kilitlediğinden de eminim. Şüphelerini
uyandırmamak için de, yukarı çıkıp yatmanın sırası-
dır artık. Merdiveni çıkmak beni bitiriyor. Yatağıma
düşüyorum. Ama vazgeçmiyeceğim. Asla.

Hélène, güler yüzle döndü. Beni öpüyor.

«Uslu uslu yattın mı? Bil bakalım ne getirdim sa-
na? Galeta.»

«Teşekkür ederim ama, karnımı pek aç değil.»

«Bir zararı dokunmaz. Süt, yumurta ve un.»

Susmak daha iyi. Çaresizlikten bağırmamak için
dişlerimi sıkıyorum. Süt, yumurta ve daha başka ne?

Aldıklarını gösteriyor bana. Korkunç bir soğuk-
kanlılık ve tatlılıkla. Kirpiklerimin arasından onu
gözlüyorum; onu hiç durmadan gözetleyeceğim. Ne
yazık ki mutfağa kadar izleyemem, ellerini dokundur-
duğu, ölçüp biçtiği şeyleri göremem. Küçük tekerlek-
li masayı hazırlıyor, tepsiyi götürüyor şimdiden. Ko-
lunu tutuyorum.

«Senden rica ediyorum. Bu sabah canım bir şey yemek istemiyor.»

«Biraz gayret sevgilim. Dayanmalısın.»

Hafifçe kendini kurtarıp gidiyor. Mutfakta, dolap kapaklarının vurulduğunu işitiyorum. Fırını yakıyor. Tencereler tıngırdıyor. Biraz daha ağır ölüm hazırlıyor. Bunu da, bütün ayrıntılarıyla anlatacağım. Evet, oltireceğim mektubumu!

Şimdi, sırtıma yerleştirdiği yastıklarla doğrulmamı sağlıyor, tepsiyi dizlerimin üstüne itiyor.

«Çorba biraz sıcak. Tuzu yeterli bulacak mısın bilmem. Hadi Bernard'cığım... benim hatırım için iç.»

Yatağın kıyısına iliyor, kaşığı çorbaya daldırıyor ve çok iyi bildiğim ölümcül rahatlık her yanıma yayılıyor. Ağzımı açıyorum. Sıvıda şüpheli bir tat yok. Yine de, yutmaya karar vermeden, dilimin üzerinde tutuyorum. Sonra, birden kabul ediyorum bunu. Borcumu ödüyorum! Ölüme terk ettiğim kadınların borcunu.

«Lezzetli, değil mi?» diye soruyor Hélène.

«Fena sayılmaz.»

Çorbadan sonra erişte.

«Bu acı,» diyorum.

«Tanrı bilir neden yapıyorlar,» diyor Hélène titremeyen bir sesle.

Sonra, bir parça peksimet yiyorum. Ve içiyorum. Devamlı susuzluk çekmekteyim.

«Hapların, Bernard.»

«Nasıl istersen.»

«O da ne demek?»

«Haplar bir işe yaramayacak.»

«Neler söylüyorsun? Çok iyi geliyor bu haplar. Yüzün hiç kötü değil. Bernard.»

Kolunu boynuma doluyor, yanağını saçlarıma dayıyor. Uzun süre sessiz duruyoruz. Beni günden güne öldürdüğü halde korkmuyorum ondan; daha doğrusu, bende en ufak tiksinti duygusu uyandırmıyor. Sadece onun karşısındaki engelim ben, Julia'nın

da benim karşımdaki engel oluşu gibi. Benim önemim yok. Hélène beni öldürmüyor, ortadan kaldırıyor. Üstelik acıdığından da eminim. Müthiş bir hıçkırıkla sarsılıyorum. Bir çeyrek süreyle can çekişiyorum. Ellerimi tutuyor. Ona tutunuyorum. Sonra titremeler duruyor ve uykuya dalıyorum. Gözlerimi açar açmaz başımda, sütlü bir tatlı uzatıyor. En fazla üç saat sonra akşam yemeği gelip çatacak. Yeniden, beni yemek yemeye zorlayacak. Hiçbir yerde kimse beni düşünmüyor. Bu çılgın kadının eline bırakılmışım. Oh Tanrım...

Bahçe kapısı kapandı. Çabuk! En fazla yarım saatim var ve dünden daha bitkinim. Yarın da bugünden yorgun olacağım. İşimi bitiremem korkusu bileklerimi titretiyor. İhtiyatla aşağı iniyorum. Mektubum keşfedilmemiş. Zaman kazanmak için, salonda, bir sehpanın üzerine ilişiyorum. Mektubun başlangıcını okuyorum ve bezginlik her yanıma sarıyor. Kim inanır bana? Bir delinin mektubu! diyecekler. Ama başka çarem yok.

«... Ben de Hélène Madinier'nin evinin yolunu tuttum. Bernard olduğumu sandı, gücüm tükendiğinden doğruyu söyleyecek cesareti bulamadım. Size yemin ederim ki gerçeği söylüyorum. İnsan sonunun yakınlaştığını hissedince yalan söylemeyi düşünmez bile... Hélène'in bir kızkardeşi vardı, daha doğrusu bir üvey kardeşi. Adı da Agnès'di. Burada anlatamayacağım kadar çok nedenle, birbirlerinden nefret ediyorlardı. Sadece birbirlerini kıskandıklarını bilin. Agnès, arkadaşımın Hélène'e yolladığı birkaç fotoğrafı elde etmişti. Dolayısıyla, beni evlerinde görür görmez, her çareye başvurarak Hélène'le evlenmemi engellemeye karar verdi. Dram böyle başladı işte Savcı Bey...»

Bileğimde ve omzumda kramp başladı bile. Yazım titriyor. Kemiklerimde sürünen soğuğu gidermek için her yanıma ovalıyorum. Julia'dan da söz etmek

istiyorum, ama, aslında bu olay adaleti ilgilendirmiyor. En önemli olanları belirtmeliyim.

«... Bir gün Agnès'le aramızda şiddetli bir tartışma oldu (Metresim olduğunu itiraf ediyorum. Bütün bunları açıklamak biraz güç. Sorumluluğumu inkâr etmek niyetlisi değilim. Ben de bir sürü suç işledim!) Her neyse, öfkeyle evden dışarı fırladım. Döndüğümde Agnès zehirlenerek ölmüştü. Ölümü intihara çok benziyordu. Gerçekten de, Hélène yemekten hemen sonra alışverişe çıkmıştı, eve de benden sonra döndü. Soruşturma çabucak sonuçlandı. Agnès'in dengelessiz bir kız olduğu biliniyordu. Üstelik, birkaç yıl önce de kendini öldürmeye kalkışmıştı. Ancak, savcı bey, bu soruşturmayı da tekrar gözden geçirmeniz gerekecek, çünkü Hélène'i, kızkardeşini öldürmüş olmakla suçluyorum...»

Bahçenin çakıllarında ayak sesleri. Kağıdı piyanonun kapağının altına itiyorum, ama odama çıkacak zamanım yok.

«Orada ne yapıyorsun Bernard?»

Kızaracak kadar kanım kalsa kızaracağım.

«Susamıştım,» diyorum.

«Yukarıda bir sürahi su var.»

«Gücümün kuvvetimin yerinde olup olmadığını anlamak istedim.»

«Gücün!... Kuvvetin!... Ayakta zor duruyorsun!»

Öfke seziliyor. Beni merdivene doğru itiyor, garip bir şekilde kendimi suçlu hissediyorum.

«Kızma Hélène.»

«Kızmiyorum ama, çocuk gibi hareket ediyorsun Bernard'cığım.»

Sevinçle yatağıma kavuşuyorum. Az sonra Hélène bana gülümsüyor ve gün, ağır ağır, öncekiler gibi son buluyor. Akşam yine küsmalar başlıyor, hareketsiz, boşalmış, kendimden geçmiş olarak uzanıyorum.

Benim sağlığımda karşı karşıya bulunduğu tehlike büyük. Her an tanınabilir, foyam meydana çıkarılabilir. (Bir kaza sonucu ölmese, bu işi Julia Pradalié az kaldı yapıyordu. Soruşturma sonucu bunu da öğreneceksiniz.) Ama ölümüm halinde kimse, birkaç ay için Bernard'ın yerine geçtiğimi anlayamaz. Bu oyun karıma milyonlar kazandıracaktır.»

Ateşten yanıyorum. Neredeyse dişlerim birbirine vuracak. Ama mektubun sonunu getirdim sayılır. Son bir çaba daha.

«... İşte gerçek, Savcı Bey. Karımın çalışma masasını aramanız yeter: Brulard Ajansının, Bernard'ın malî durumunu belirten raporları ve Agnès'in ablasına verdiği resim bir çekmecenin ardında gizli. Daha da kolayı var: Cesedim üzerinde otopsi yapılmasını emrederseniz yalan söylemediğimi göreceksiniz. Son sözüm şu: Adaletin Héléne'e karşı hoşgörölü davranmasını istiyorum. Onu bu yola iten yoksulluk korkusudur. Başka şartlarda olsa, böyle hareket etme cesaretini bulamazdı. Ama şu sıra, bir insan hayatının ne önemi var Savcı Bey? Hele benim hayatımın. Héléne'in beni öldürmesinin haklı olduğunu söylemiyorum. Ama çok haksız da değil. Sadece oyununa gelmediğimi bilsin. Bütün dilediğim bu.

En derin saygılarımın kabulünü rica ederim.

GERVAİS LAROCHE

«Les Marronlers»

SAINTE-FOY (RHONE).

Çalışma masasına kadar gidecek, masayı açıp bir zarf alacak cesaretim yok. Adresi yarın yazarım. O zamana kadar yaşayacağım nasılsa! Mektubu yerine koyuyorum. Merdivenin baş döndürücü eğimini çıkıyorum. Héléne kapıyı açtığında uyanmış gibi yapıyor ve esniyorum

«İyi uyudun mu?» diye soruyor.

«İyi uyudum... Neredeydin?»

«Aşağıda.»

Zavallı sevgilim, bu işi becerebilecek yetenekte değil. Önce ben gülümsüyorum. Elini okşuyorum. Şimdilik, korku biraz geriledi. Daha sonra, yemek saatinde kendini gösterecek.

«Karnın aç mı?» diye soruyor.

«Hayır.»

«Sana püre hazırladım.»

En çok yaptığı yemek bu. Acaba püre...

«Yer misin?»

«Denerim.»

Gerçekten de, şakaklarım ter içinde, deniyorum. Hemen ardından vazgeçiyorum.

«Yazık ediyorsun,» diyor. «Çok iyi olmuş.»

Ve gözlerimin önünde püreyi yiyor. Demek bu değil. Öyleyse nedir? Su mu? Komposto mu? İhlamur mu? Elâ, biraz bulanık, hafif bir acıma parıltısı seçtiğim gözleriyle bana bakıyor. Akşam yemeğini şimdiden tartışıyoruz.

«Ne istersen pişir,» diyorum daha fazla mücadele edecek güçten yoksun halde.

Gece çok kötü geçiyor. Mide sancıları paralıyor içimi. Ağzım, safradan da acı bir salyayla doluyor. Onu güç seçebiliyorum. Yatağımın üzerinde, kızgın ocak taşında çatırdayıp kıvrılan asma dalı gibiyim.

«Az sonra gidip doktoru çağırırım,» diyor.

Başımı sallıyorum. Canım konuşmak istemiyor. artık. Ama iradem sapasağlam; zehirin iradem üzerinde etkisi yok. Ağrılar biraz durulduğunda saate bakmak için hafifçe yana eğiliyorum. Lanetlediğim şey saat. Hélène bir an uzaklaşıyor. Odunlukta testere gıcırdamaya başlıyor. Adam gelmiş. Hélène dönüyor.

«Bir çeyrek kadar yalnız kalabilir misin?»

«Evet.»

«Öyleyse gidip doktoru getireyim.»

Biraz bekliyorum. Son bir çıkış yapıyorum ardından. Ah! Bu merdiven ne kadar yüksek ve dik!

Çalışma masasına kadar gitmem gerek. Duvarlar sallanıyor. Ciğerlerim odayı dolduran bir gürültü çıkarıyor. Hedefe varıyor, yazıyorum.

Sayın Cumhuriyet Savcısı
Adalet Sarayı

LYON

Dilim o kadar kuru ki zarfın zamklı köşesini ıslatamıyor. İçinde üç tane kasımpatı bulunan bir vazoya parmağımı daldırıyorum. Elimde mektup, mutfağa kadar gidiyorum. Pencereden, odun kesen ihtiyarı görüyorum. Beni duymuyor. Talaşlar iki sarı yığın meydana getiriyor ve bu görüntü, beni birden allak bullak ediyor. En ufak heyecan soluğumun kesilmesine yol açıyor. Camın ardından talaş yığını, kesilen yanı pırıl pırıl olan odunu seyrediyorum. Havatı bu kadar seviyormuşum demek! Alnımı cama dayıyorum. Şimdi kendimi kaybedecek değilim herhalde... Odun yere düşüyor, iki eşit parçaya ayrılıyor, parçaların her birinin üzerinde hâlâ sümüklü-böceklerin parlak izleri var. İhtiyar doğruluyor, alnını siliyor. Pencereyi aralıyorum.

«Lütfen bakar mısınız?»

Yaklaşıyor. Ona mektubu uzatıyorum.

«İşiniz bittiğinde postaya atıverin. Unutmayın ama.»

«Fakat hanımefendi...»

«Onu beklemeyin. Mektuptan söz etmenizin de gereği yok.»

«Pulu yapışık değil.»

«Önemi yok.»

«Peki,» diyor inanmamış gibi.

«Hemen sokun... ceketinizin cebine.»

«Peki.»

Pencereyi kapıyorum. Bir şey düşündüğüm yok. Az sonra Hélène dönüyor.

«Doktor evinde yok, Bernard. Çok üzgünüm... ama yarın...»

Yalan söylüyor. Herhalde işini bugün bitirmeye karar verdi. Doktor, ben öldüğümde gelecek. Başını sallayacak, kollarını açacak ve hiç düşünmeden gömme belgesini imzalayacak. Bu arada da, mektup yerine gitmiş olacak. Ne kadar sakinim şimdi! Hélène bana sıcak ıhlamur getiriyor. Doğrulmama yardım ediyor. Yanağım göğsüne dayalı.

«İç, sevgilim.»

Sesi hiç böyle yumuşak olmamıştı. Fincandaki sıvıyı karıştırıyor, fincanı dudaklarıma kadar kaldırıyor. Hareketleri tatlı, kardeşçe. Uysallıkla içiyorum. Ağzımı siliyor, büyük bir şefkatle yatmama yardım ediyor, üzerime eğiliyor. Parmakları alnıma değiyor, hafifçe gözkapaklarımın üzerine bastırıyor. Gözlerimi kapıyorum.

«Dinleneceksin, Bernard'cığım,» diye fısıldıyor.

«Evet,» diyorum. «Uyuyacağım... Teşekkür ederim Hélène.»

E YAYINLARI/POLİSİYE : 1

ŞEYTAN İŞİ/BOILEAU - NARCEJAC .

(Türkçesi : Aydın Bakanoğlu)

Boileau - Narcejac ikilisi, Türk okurunun yabancı, ama bütün dünyada milyonları kendine bağlayan polisiye türünün en büyük ustalarından...

ŞEYTAN İŞİ, alışılmış polis romanlarının basit ve kaba çizgi-
lerinden, gerçek dışı fantezi entrikalarından arınmış, yeni bir
polisiye türünün temsilcileri olan yazarların en güzel yapıtların-
dan biri...

SON YAYINLARIMIZDAN SEÇMELER :

ROMAN DİZİSİ

RESSAMIN KIZI/Judith Krantz

(*Takıntı* ve *Papatya Prenses* romanlarından tanıdığımız ünlü ya-
zar, bir kez daha moda ve sanat çevrelerinin pırıltılı dünyasını
okuyucunun gözleri önüne sermeyi başarıyor...)

KUDRET DELİSİ/Irving Wallace

(Dünyada en çok okunan beş yazardan biri olan WALLACE,
yirmi yılda bütün dünyada 156 milyon adet kitabını sattıran sü-
rükleyiciliğini yine gösteriyor...)

UYARI/George Simpson - Neal Burger (II. Baskı)

(*Yokoldu*, *Hayalet Gemi* gibi romanlarıyla okurumuzun yakın-
dan tanıdığı bu ünlü ikili, bu kez 'insanlık tarihinin en büyük
dehşeti olan atom bombasının ilk kez Japonya üzerinde patla-
tılmasının önüne geçilebilir miydi?' sorusunu atıyorlar ortaya...
Son sayfalarına kadar nefes kesici bir roman...)

BİLİM DİZİSİ

CENNETİN EJDERLERİ/Carl Sagan

(İnsan zekasının evrimi konusunda çok akıllıca yazılmış, sağlam bilgilere dayanan bir kitap... Özellikle mantıkdışı psikoloji ve kült saçmalıklarının yaygınlaştığı günümüzde çok gereksindiğimiz bir ilaç, Carl Sagan'ın yaklaşımı...)

KARA DELİK/John Taylor

(Son yıllardaki uzay araştırmalarının ortaya çıkardığı en ürkütücü, aynı zamanda en ilgi çekici olgu Kara Delikler... Neredeyse bir bilim kurgu romanı gibi geliyor insana, fakat 'evrenin sonu kara deliklerde mi gelecek?' sorusunu sorduracak kadar gerçek...)

ÇAĞDAŞ KADIN DİZİSİ

KADINLIĞIN GİZEMİ/Betty Friedan

(Ancak birkaç onyılıda bir elimize geçen nadir kitaplardan biri... önemli bir toplumsal hareket başlatan, daha insanca ve adaletli bir topluma yol açan bir kitap... Friedan yalnızca kadınların değil, erkeklerin de kurtarıcısı...)

TARİH DİZİSİ

OSMANLI İMPARATORLUĞU ve MODERN TÜRKİYE Stanford Shaw

(Ermenilerin iddialarını tarafsız bir şekilde yanıtlaması ve bu iddiaların ne kadar abartılmış olduğunu göstermesi dolayısıyla, kürsü sahibi olduğu California/Berkeley üniversitesindeki işinden ayrılmak zorunda kalan tarihçi, Osmanlı İmparatorluğunun kuruluşundan 1975'e kadar Türkiye tarihini çok kapsamlı ve ayrıntılı bir şekilde inceliyor.)

ŞEYTAN İŞİ yazarları Boileau-Narcejac'ın en sürükleyici polisiyelerinden biri daha... 'Aldatan aldanır' şeklindeki atasözünün doğruluğunu kanıtlayan bu kısa roman, alışlagelmiş cinayet romanlarından değil... Çünkü kitabın en sonuna kadar, gayet ustalıkla hazırlanmış olan cinayet planını kimin uyguladığı belli olmuyor... Cinayet, son derece incelikli, yavaş yavaş, nerdeyse hissettirmeden işleniyor...

e yayınları